

MARTA PEĆCAK
ANNA WYSOCKA

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie

ANDRZEJ SAKSON
BIBLIOGRAFIA PODMIOTOWO-PRZEDMIOTOWA

SPIS TREŚCI

Metodologia	2
Wykaz ważniejszych skrótów	3
TWÓRCZOŚĆ	4
Książki	4
Prace redakcyjne	6
Artykuły w książkach i czasopismach	10
Recenzje autorstwa A. Saksona	51
Rozmowy, debaty, udział w dyskusjach	55
OPRACOWANIA	59
Biografia	59
Recenzje książek A. Saksona	60
Indeks autorski	67
Indeks osobowy	72

Metodologia

Niniejsza bibliografia rejestruje opublikowane prace profesora Andrzeja Saksona oraz opracowania o nim i jego dorobku naukowym. Celem zestawienia opracowanego w Pracowni Regionalnej i Informatorium Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie było zarejestrowanie jak największej liczby materiałów rozproszonych w różnych źródłach i stworzenie spisu jak najbardziej kompletnego. Zakres formalny bibliografii obejmuje wydawnictwa zwarte, artykuły z czasopism i prac zbiorowych, informacje z prasy polskiej i zagranicznej. Zasięg chronologiczny materiałów obejmuje okres od ukazania się pierwszej pracy autora (1979 r.) aż do chwili zamknięcia prac nad bibliografią (marzec 2022 r.).

Materiał bibliograficzny zebrano w oparciu o bibliografie polskie tj. „Przewodnik Bibliograficzny”, „Bibliografię Zawartości Czasopism”, „Bibliografię Historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego oraz krajów regionu Bałtyku”, „Bibliografię Warmii i Mazur”, „Bibliografię Regionalną Wielkopolski” oraz inne polskie bibliografie terytorialne. Autorki wykorzystały również elektroniczne bazy i katalogi instytucji polskich i zagranicznych takich jak Biblioteka Narodowa w Warszawie, Biblioteka Instytutu Zachodniego w Poznaniu, Biblioteka Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Biblioteka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Herder-Institut w Marburgu oraz Deutsche Nationalbibliothek. Autorki korzystały także z materiałów bibliograficznych udostępnionych przez profesora Andrzeja Saksona. W bibliografii pominięto niepublikowane teksty, w tym ekspertyzy pisane dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Bibliografia składa się z dwóch głównych działów: Twórczość i Opracowania. W pierwszym uwzględniono wszystkie prace autora, do których udało się dotrzeć na podstawie dostępnych źródeł. Zastosowano podział według form wydawniczych i piśmienniczych, wyodrębniając utwory wydane w formie wydawnictw zwartych, prac redakcyjnych oraz artykułów w książkach i czasopismach, z których wyróżniono bogaty zbiór recenzji napisanych przez Andrzeja Saksona. Zamieszczono tu także wypowiedzi i teksty będące zapisem udziału w rozmowach i dyskusjach. W części drugiej zebrano materiały dotyczące biografii oraz twórczości profesora. Włączone zostały również recenzje i omówienia prac autora.

W obu częściach w obrębie działów opisy ułożono alfabetycznie. Recenzje w obrębie jednego tytułu ułożono chronologicznie. Recenzje wybranych książek zarejestrowano pod tytułami publikacji z dopiskiem „recenzja”. Są to tytuły nadane przez katalogującego. Zawarte w opisach adnotacje stanowią uzupełnienie informacji ujętych w tytułach.

Bibliografia zawiera 789 numerowanych opisów bibliograficznych sporządzonych na podstawie obowiązujących norm międzynarodowych PN-82/N-01152. Zastosowano drugi stopień szczegółowości opisu, który obejmuje elementy obowiązkowe i zalecane, bliżej charakteryzujące publikację.

Bibliografia zaopatrzona została w indeksy autorski i osobowy. Indeks autorski zawiera nazwiska i kryptonimy autorów, współautorów, opracowujących, tłumaczy, autorów przedmów i wstępów, redaktorów, recenzentów i rozmówców. W indeksie osobowym zebrano nazwiska osób, których dzieła były tematem recenzji Andrzeja Saksona. Numery odsyłają do numerów pozycji w zrzębie głównym.

Wykaz ważniejszych skrótów

ang. — angielski	polem. — polemika
art. — artykuł	portr. — portret
Aufl. — wydanie	poszerz. — poszerzone
aut. — autor	przedm. — przedmowa
bibliogr. — bibliografia	przekł. — przekład
Bd. — tom	przewodn. — przewodniczący
bearb. — opracowanie	r. — rok, rocznik
cm — centymetr	rec. — recenzja, recenzent
cop. — copyright	red. — redakcja, redaktor
cz. — część	red. merytor. — redaktor merytoryczny
dod. — dodatek	red. nauk. — redaktor naukowy
dot. — dotyczy	ros. — rosyjski
dr. — druk	rozm. — rozmawiał
eds. — wydawca	równol. — równoległy
err. — errata	s. — strona
et al. — i inni	S.l. — bez miejsca
fot. — fotografia	s.n. — bez nazwy
fragm. — fragment	streszcz. — streszczenie
H. — zeszyt	t. — tom, tomy
hrsg. — wydany	tab. — tabela
Hrsg. — redaktor	tabl. — tablica
il. — ilustracja, ilustrator	tł. — tłumaczenie, tłumacz
jęz. — język	tyt. — tytuł
Jg. — rocznik	tyt. nagł. — tytuł nagłówkowy
k. — karta	uzup. — uzupełnienie
kom. red. — komitet redakcyjny	übers. — tłumaczenie
Mitarb. — współpraca	vol. — volumen
nadb. — nadbitka	w. — wiek
nawiąz. — nawiązanie	właśc. — właściwie
netogr. — netografia	współpr. — współpraca
niem. — niemiecki	współudz. — współudział
nr — numer	współwyd. — współwydany
nt. — na temat	wyd. — wydanie
odp. — odpowiedź	wyd. spec. — wydanie specjalne
okł. — okładka	wykr. — wykres
omów. — omówienie	wypow. — wypowiedzi
oprac. — opracowanie	z. — zeszyt
podst. — podstawie	zob. — zobacz
podtyt. — podtytuł	zrealiz. — zrealizowana
pol. — polski	

TWÓRCZOŚĆ

Książki

1. **Berlin** - Warszawa : studia o Niemcach i ich relacjach z Polakami. – Wrocław : Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2010. – 144 s. : il. ; 21 cm. – (Zrozumieć Niemcy ; t. 9)

ISBN 978-83-7432-647-6

2. **Bilans** 25 lat Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z dnia 17 czerwca 1991 r. / Marta Balcerek-Kosiarz, Tomasz Budnikowski, Radosław Grodzki, Piotr Kubiak, Tomasz Morozowski, Witold Nowak, Andrzej Sakson, Marcin Tujdowski, Maria Wagińska-Marzec ; [red. merytor. Andrzej Sakson, Marta Balcerek-Kosiarz]. – Poznań : Instytut Zachodni, 2016. – 66 s. ; 24 cm. – (IZ Policy Papers ; nr 17)

Bibliogr., netogr. s. 64-66.

ISBN 978-83-61736-62-2

3. **Dziedzictwo** Prus Wschodnich : socjologiczne i historyczne studia o regionie / red. Waldemar Mierzwa. – Dąbrówno : Oficyna Wydawnicza „Retman” ; Olsztyn : Archiwum Państwowe, 2017. – 310, [2] s. ; 24 cm. – (Moja Biblioteka Mazurska ; 29)

Indeksy.

ISBN 978-83-62552-69-6

Zawiera teksty autora publikowane w czasopiśmie i opracowaniach naukowych od lat 90-tych XX w. - Treść: Moja droga do Mazur, s. 5-24. – Socjologiczne problemy tożsamości regionalnej współczesnych mieszkańców byłych Prus Wschodnich. Próba porównania, s. 27-39. – Przemiany społeczeństwa postmigracyjnego Warmii i Mazur, s. 40-50. – Zmagania ze wschodniopruskim dziedzictwem na Warmii i Mazurach, s. 51-64. – Przemiany społeczne na pograniczu polsko-kaliningradzkim po wprowadzeniu małego ruchu granicznego w 2012 roku, s. 65-78. – Obwód Kaliningradzki a bezpieczeństwo Polski, s. 79-88. – Kraj Kłajpedzki czy Litwa Zachodnia? Współczesne rozumienie nazwy regionu, s. 89-93. – Olsztyn w świadomości jego mieszkańców, s. 94-100. – Ludność rodzima Warmii i Mazur po 1945 roku – liczebność i kondycja, s. 103-124. – Losy ludności autochtonicznej Kraju Kłajpedzkiego i Mazur – podobieństwa i różnice, s. 125-148. – Mazurzy - dylematy tożsamości, s. 149-170. – Ludność mazurska po 1945 roku, s. 171-185. – Mazurskie losy na Ziemi Ostródzkiej, s. 186-191. – Mazurzy na terenie powiatów Elk, Gołdap i Olecko w latach 1945-1950, s. 192-203. – Purda Wielka na Warmii – tożsamość miejsca, s. 204-218. – Przymusowe migracje Niemców i Ukraińców na Warmii i Mazurach po II wojnie światowej, s. 219-233. – Hieronim Skurpski – europejski Mazur, s. 237-241. – Erwin Kruk – badacz i działacz mazurski, s. 242-249. – Położenie ludności mazurskiej i warmińskiej w świetle „Memoriału posła KRN B. Korolewicz-Wilamowskiego do MZO” z dnia 20 listopada 1946 roku, s. 253-257. – Sytuacja ludności mazurskiej. Memoriał posła KRN B. Korolewicz-Wilamowskiego do MZO [oprac.] Andrzej Sakson, s. 258-262. – Dziennik Stanisława Ossowskiego. Z badań socjologicznych na Warmii i Mazurach w 1948 r., s. 263-267. – Dziennik Stanisława Ossowskiego. Warmia i Mazury [oprac.] Andrzej Sakson, s. 267-273. – Tajny plan wysiedleń ludności rodzimej (mazurskiej) z 1952 roku w świetle dokumentów Archiwum Akt Nowych w Warszawie, s. 274-282. – Sytuacja ludności warmińskiej i mazurskiej w świetle „Memoriału delegacji Warmiaków i Mazurów” z 1956 r. oraz „Apelu przedstawicieli olsztyńskich stowarzyszeń twórczych i naukowych w sprawie wyjazdów ludności rodzimej do RFN” z 1981 r. [zawiera tekst Memoriału i Apelu], s. 283-302.

4. **Mazurzy** - społeczność pogranicza. – Poznań : Instytut Zachodni, 1990. – 341, [2] s., [1] k. tabl. ; 21 cm. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 15)

Bibliogr. s. 319-332. – Indeks. – Streszcz. w jęz. niem.

ISBN 83-85003-43-6

5. **Menschen** im Wandel : Polen und Deutsche, Minderheiten und Migranten in Europas Geschichte und Gegenwart. – Potsdam : Universitätsverlag, 2008. – 240 s. : il. ; 19 cm. – (Potsdamer Textbücher ; 10)

Bibliogr. s. 234-239.

ISBN 978-3-940793-09-6

Zawiera: Angst vor einem Übermächtigen Nachbarn – Polen und die deutsche Frage 1945 bis 1989, s. 10-18. – Die Einstellung polnischer Grenzbewohner zur Einheit Deutschlands, s. 19-32. – Die Deutschen in der öffentlichen Meinung der Polen, s. 33-47. – Die Kluft wächst, s. 48-52. – Polen in Deutschland - Teilnahme am gesellschaftlichen Leben, s. 53-61. – Die deutsche Minderheit in Polen : Gegenwart und Zukunft, s. 62-75. – Zwischen Polen und Deutschen gibt es noch Masuren und Ermländer, s. 76-90. – Die Nationalitätenpolitik der III. Republik, s. 91-108. – Regionalidentität von heutigen Einwohnern des ehemaligen Ostpreußens : Ein soziologischer Vergleich, s. 109-124. –

Königsberg – Królewiec - Kaliningrad: eine geopolitische Hinterlassenschaft, s. 125-154. – Ost-West-Wanderungsbewegungen in Europa, s. 155-168. – Polnische Migrations- und Flüchtlingspolitik 10 Jahre nach der Transformation (1990-2000), s. 169-177. – Die Beziehung zu den Asylanten als Maß der Demokratie und der Achtung der Menschenrechte, s. 178-193. – Vertreibung und Aussiedlung aus den ehemaligen polnischen Ostgebieten und polnische Akkulturationspolitik in den neuen Westgebieten, s. 194-208. – Zwangsauswanderung der Juden aus Polen nach 1968, s. 209-213. – EU-Osterweiterung und Migration, s. 214-220. – Kulturelle Freiheit in Polen, s. 221-233. – Literaturverzeichnis von Prof. Dr. Andrzej Sakson (Auswahl), s. 234-239.

6. **Młodzież** Berlina Zachodniego : studium socjologiczne. – Poznań : Instytut Zachodni, 1991. – 291 s ; 20 cm. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 59)

Bibliogr. – Indeks. – Streszcz. w jęz. niem.

ISBN 83-85003-50-9

7. **Nowe** społeczeństwo Ziem Zachodnich i Północnych (1945-2020). – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2020. – 225, [1] s. ; 21 cm.

Bibliogr. s. 221-[226].

ISBN 978-83-65817-29-7

8. **Od Kłajpedy** do Olsztyna : współcześni mieszkańcy byłych Prus Wschodnich : Kraj Kłajpedzki, Obwód Kaliningradzki, Warmia i Mazury. – Poznań : Instytut Zachodni, 2011. – 828 s., [64] s. tabl. : il. ; 24 cm. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 25)

Bibliogr. s. 774-803. – Indeks. – Streszcz. w jęz. niem.

ISBN 978-83-61736-15-8

Toż w jęz. niem.: Von Memel bis Allenstein : die heutigen Bewohner des ehemaligen Ostpreußens: Memelland, Kaliningrader Gebiet, Ermland und Masuren. Teil 1 & 2 / Über. Marek Drewnowski. – Frankfurt am Main : Peter Lang Edition, cop. 2016. – 2 t. (524 + 643, [1] s.) : fot., il., wyk. ; 22 cm. – Bibliogr., netogr. s. 581-635. – Indeks. – (Polish Studies – Transdisciplinary Perspectives ; 19). – ISBN 978-3-631-64157-6 ; ISBN 978-3-653-99494-0.

9. **Polacy** i Niemcy – stereotypy i wzajemne postrzeganie. – Poznań : Instytut Zachodni, 2001. – 30, [2] s. : il. ; 26 cm. – (Polacy i Niemcy po II Wojnie Światowej : materiały pomocnicze do nauki historii i wiedzy o społeczeństwie ; 8)

Bibliogr.

ISBN 83-87688-22-3

10. **Polen** und deutsche Alteigentmer : eine empirische Untersuchung. – Potsdam, 2002. – 39 s.

11. **Postawy** mieszkańców Ziem Zachodnich i Północnych a pretensje niemieckich środowisk ziomkowskich / Andrzej Sakson, Joanna Sterzyńska ; [Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego. Instytut Naukowo-Badawczy, Poznań]. – Poznań : Instytut Zachodni, [2001]. – 89, [1] s., [8] k. tabl. : il., mapy ; 29 cm. – (Zeszyty Instytutu Zachodniego ; nr 23)

ISBN 83-87688-24-X

12. **Przeszłość** i teraźniejszość stosunków polsko-niemieckich w świadomości społecznej Polaków / [Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego. Instytut Naukowo-Badawczy, Poznań]. – Poznań : Instytut Zachodni, 2002. – 32 s. ; 30 cm. – (Zeszyty Instytutu Zachodniego ; nr 25)

ISBN 83-87688-26-6

Projekt badawczy „Miejsce i rola konfliktu polsko-niemieckiego w kształtowaniu pamięci historycznej w Polsce po II wojnie światowej” finansowany przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej.

13. **Rola** mniejszości niemieckiej w stosunkach polsko-niemieckich na przykładzie Warmii i Mazur / [Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego. Instytut Naukowo-Badawczy, Poznań]. – Poznań : Instytut Zachodni, 1998. – 21, [1] s. ; 29 cm. – (Zeszyty Instytutu Zachodniego ; nr 11)

14. **Stosunki** narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997. – Poznań : Instytut Zachodni, 1998. – 428, [3] s., [8] s. tabl. złoż. : mapy ; 24 cm. – (Ziemie Zachodnie - Studia i Materiały ; nr 21)

Bibliogr. s. 397-412. – Indeksy. – Streszcz. w jęz. niem.

ISBN 83-85003-94-0

15. **Zbuntowana** młodzież? : nowe ruchy młodzieżowe w RFN i Berlinie Zachodnim. – Poznań : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1987. – 77, [3] s. ; 21 cm. – (Świat w Naszych Oczach)

ISBN 83-03-01923-6

Prace redakcyjne

16. **Baltijos** regiono istorija ir kultūra : Lietuva ir Lenkija : karine istorija, archeologija, etnologija / [red. Silva Pocyte, Andrzej Sakson et al.]. – Klaipėda : Klaipėdos universitetas. Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas, 2007. – 274, [1] s. : fot., mapy, nuty, rys. ; 28 cm. – (Acta Historica Universitatis Klaipedensis ; 15)

Na s. tyt. również tyt. ang.: History and culture of Baltic region : Lithuania and Poland : military history, archeology, ethnology.

17. **Baltijos** regiono istorija ir kultūra : Lietuva ir Lenkija : socialinė istorija, kultūrologija / [red. kolegija: Silva Pocyte, Andrzej Sakson et al.]. – [Klaipėda] : Klaipėdos universitetas. Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas, 2007. – 271, [1] s. ; 28 cm. – (Acta Historica Universitatis Klaipedensis ; 14)

Bibliogr. przy rozdz. – Streszcz. w jęz. lit., ang., niem.

Na s. tyt. również tyt. ang.: History and culture of Baltic region : Lithuania and Poland : social history, cultural sciences.

18. **Bilans** 25 lat Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z dnia 17 czerwca 1991 r. / Marta Balcerek-Kosiarz, Tomasz Budnikowski, Radosław Grodzki, Piotr Kubiak, Tomasz Morozowski, Witold Nowak, Andrzej Sakson, Marcin Tujdowski, Maria Wagińska-Marzec ; [red. merytor. Andrzej Sakson, Marta Balcerek-Kosiarz]. – Poznań : Instytut Zachodni, 2016. – 66 s. ; 24 cm. – (IZ Policy Papers ; nr 17)

Bibliogr., netogr. s. 64-66.

ISBN 978-83-61736-62-2

19. **Deutsch-Polnische** Jugendbegegnungen : Arbeitshilfe – Erfahrungen – Ressourcen – Förderungen – Anschriften / Institut für Europäische Partnerschaften und Internationale Zusammenarbeit e.V. ; [red. von Dietmar M. Woesler, B. Göddetz, A. Sakson]. – Bonn : Institut für Europäische Partnerschaften und Internationale Zusammenarbeit, 1991. – 146 s. ; 21 cm.

20. **Deutschland**, Polen, Tschiechien – auf dem Weg zur guten Nachbarschaft / (Hrsg.) Theodor Schweisfurth, Walter Poeggel, Andrzej Sakson. – Berlin : Springer, 1999. – XIV, 300 s. : mapy ; 24 cm. – (Schriftenreihe der Juristischen Fakultät der Europa-Universität Viadrina Frankfurt)

Bibliogr. przy rozdz. – Tekst w jęz. niem., pol.

ISBN 3-540-65067-9

21. **Die** deutsch-polnischen Beziehungen : Bilanz nach fünf Jahren Nachbarschaftsvertrag / (Hrsg.) Claus Montag, Andrzej Sakson. – Potsdam : Brandenburgische Landeszentrale für politische Bildung, 1996. – 94, [2] s. ; 21 cm. – (Internationale Probleme und Perspektiven ; 5)

Bibliogr. przy rozdz.

22. **Die** „dritte Generation” : Essays und Beiträge zu den deutsch-polnischen Beziehungen = „Trzecie pokolenie” : eseje i artykuły na temat stosunków polsko-niemieckich / (Hrsg.) Jochen Franzke, Kilian Kindelberger, Bogdan Koszel, Raimund Krämer, Andrzej Sakson. – Potsdam : Universitätsverlag, 2008. – 92 s. : fot., tab., wyk. ; 21 cm. – (Welt-Trends-Thesis ; Bd. 2)

Bibliogr. przy rozdz. – Tekst w jęz. niem., pol.

ISBN 978-3-940793-47-8

23. **Drogi** wyjścia z kryzysu Unii Europejskiej : perspektywa polska i niemiecka = Wege aus der Krise : polnische und deutsche Standpunkte zur Europäischen Union : praca zbiorowa / pod red. Jochena Franzke, Bogdana Koszela, Andrzeja Saksona ; [aut. Adam Barabasz et al.]. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2013. – 167, [2] s. : il. ; 25 cm.

Bibliogr. przy niektórych pracach. – Tekst częśc. w jęz. niem. Spis treści także w jęz. niem.

ISBN 978-83-62907-31-1

24. **Europejskie** i polskie doświadczenia z etnicznością i migracjami w XXI wieku / red. nauk. Anita Adamczyk, Andrzej Sakson, Cezary Trosiak. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2018. – 408 s. : fot., il., mapa, wyk. ; 25 cm. – (Mniejszości – Migracje – Wielokulturowość ; t. 4)

ISBN 978-83-65817-46-4

25. **Integracja** imigrantów w Polsce : doświadczenia, wyzwania, perspektywy / red. nauk. Lidia Janiszewska, Andrzej Sakson, Elżbieta Subocz. – Olsztyn : Forum Dialogu Publicznego, 2018. – 110 s. : il., wyk. ; 24 cm.

Bibliogr., netogr. przy pracach. – Streszcz. w jęz. ang. przy pracach.

ISBN 978-83-89775-48-1

26. **Między** lękiem a nadzieją : dziesięć lat funkcjonowania ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (2005-2015) : praca zbiorowa / pod red. Anity Adamczyk, Andrzeja Saksona, Cezarego Trosiaka. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2015. – 386 s. : il. ; 25 cm.

Bibliogr. przy rozdz.

ISBN 978-83-62907-63-2

27. **Między** tolerancją a niechęcią : polityka współczesnych państw europejskich wobec migrantów i mniejszości / pod red. nauk. Anity Adamczyk, Andrzeja Saksona, Cezarego Trosiaka. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2017. – 397 s. : il., mapy, wyk. ; 25 cm.

Bibliogr., netogr. przy pracach.

ISBN 978-83-65817-08-2

28. **Migranci** i mniejszości jako obcy i swoi w przestrzeni polityczno-społecznej / red. nauk. Anita Adamczyk, Andrzej Sakson, Cezary Trosiak. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2019. – 450 s. : il. ; 25 cm. – (Mniejszości – Migracje – Wielokulturowość ; t. 5)

Bibliogr. przy rozdz.

ISBN 978-83-65817-80-8

29. **Migrationspolitik** in Deutschland und Polen : Herausforderungen und Lösungsansätze in der europäischen Flüchtlingskrise / (Hrsg.) Jochen Franzke, Bogdan Koszel und Andrzej Sakson. – Potsdam : WeltTrends, 2017. – 375 s. ; 19 cm. – (Potsdamer Textbücher ; Bd. 31)

Bibliogr. przy pracach.

ISBN 978-3-945878-64-4

30. **Młodzież** o Europie : raport o świadomości europejskiej młodzieży w Polsce i w Niemczech / pod red. Jadwigi Kiwerskiej, Andrzeja Saksona, Marii Tomczak. – Poznań : Instytut Zachodni, 1996. – 87 s. : wyk. ; 24 cm. – (Studia Europejskie ; nr 4)

ISBN 83-85003-79-7

31. **Mniejszości** narodowe i etniczne w Polsce i Europie : aspekty polityczne i społeczne / red. nauk. Andrzej Sakson. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014. – 281 s. : il. ; 23 cm. – (Polska i Europa Wobec Wyzwań Współczesnego Świata)

Bibliogr., netogr. przy pracach. – Tekst częśc. tł. z jęz. ros., ukr.

ISBN 978-83-7780-966-2

32. **Polityczne** i społeczne aspekty wielokulturowości : migracje i mniejszości / pod red. nauk. Anity Adamczyk, Andrzeja Saksona, Cezarego Trosiaka. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2016. – 457 s. : il., wyk. ; 25 cm. – (Mniejszości – Migracje – Wielokulturowość ; t. 2)

Bibliogr., netogr. przy pracach.

ISBN 978-83-62907-83-0

33. **Polska** - Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań : Instytut Zachodni, 1994. – 280 s. ; 24 cm. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 67)

Indeksy. – Streszcz. w jęz. niem.

ISBN 83-85003-70-3

Materiały z konferencji zorg. 26 III 1993.

34. **Polskie** transgranicza / pod red. Zbigniewa Kurcza i Andrzeja Saksona. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2009. – 151, [1] s. : il. ; 21 cm. – (Acta Universitatis Wratislaviensis ; 3108)

Bibliogr. przy niektórych pracach. – Streszcz. w jęz. ang. przy pracach.

ISBN 978-83-229-2996-4

35. **Polskie** Ziemie Zachodnie : studia socjologiczne / pod red. Andrzeja Michalaka, Andrzeja Saksona, Żanety Stasieniuk ; [aut. Kazimierz Doktor et al.]. – Poznań : Instytut Zachodni, 2011. – 288 s. : il. ; 21 cm. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 26)

ISBN 978-83-61736-25-7

36. **Polsko-niemieckie** stosunki społeczne i kulturalne : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań : Instytut Zachodni, 2013. – 263, [1] s. : il. ; 24 cm. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 92)

Streszcz. w jęz. ang.

ISBN 978-83-61736-42-4

37. **Pomorze** - trudna ojczyzna? : kształtowanie się nowej tożsamości 1945-1995 : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań : Instytut Zachodni, 1996. – 400 s. ; 20 cm. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 17)

Streszcz. w jęz. niem.

ISBN 83-85003-78-9

38. **Porządek** społeczny a wyzwania współczesności : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2005. – 393 s. : rys., wykr. ; 24 cm. – (Socjologia / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu ; nr 45)

Bibliogr. przy ref.

ISBN 83-232-1434-4

39. **Przegląd** Zachodni : Polska – Niemcy – Europa : czasopismo Instytutu Zachodniego w Poznaniu. – Poznań : Instytut Zachodni, 1945-2022.

Redakcja numeru: 1991, nr 2.

Przewodniczący Rady Redakcyjnej od 2005, nr 1 (314) do 2011, nr 3 (340).

40. **Przeszłość** zapamiętana : narracje z pogranicza : materiały pomocnicze do analizy polsko-niemieckich stosunków narodowościowych na przykładzie warmińskiej wsi Purda Wielka / (red.) Robert Traba, Andrzej Sakson. – Olsztyn : Wspólnota Kulturowa „Borussia”, 2007. – 256 s. : il. ; 23 cm + 1 płyta (CD). – (Historia i pamięć polsko-niemieckiego pogranicza. Warmińska Purda ; T. 1) Bibliogr. s. 254-255. – Dysk optyczny zawiera „I love Purda” – reportaż Alicji Kulik z festynu w Purdzie 5 VIII 2006 r.

ISBN 978-83-89233-38-7

41. **Raport** o stratach wojennych Poznania 1939-1945 / pod red. Andrzeja Saksona i Andrzeja Skarzyńskiego ; Miasto Stołeczne Poznań. – Poznań : Wydawnictwo Miejskie, 2008. – 276 s., [1] k. tabl. kolor. złoż. luzem : il. ; 30 cm.

ISBN 978-83-7503-039-6

42. **Samorząd** pomocniczy jako czynnik pobudzający społeczeństwo obywatelskie na wsi / pod red. Andrzeja Saksona, Patryka Węgierkiewicza. – Konin : Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów ; Warszawa : Stowarzyszenie Fundamenty Silnego Państwa ; Poznań : Instytut Zachodni, cop. 2010. – 177 s. : il. ; 21 cm.

Bibliogr. przy pracach.

ISBN 978-83-9280-472-7

ISBN 978-83-6173-621-9

ISBN 978-83-9244-180-9

Materiały z konferencji zorg. w Otrębusach 22 IX 2009.

43. **Socjologia** zachowań politycznych : opracowanie zbiorowe / pod red. Andrzeja Saksona ; [oprac. Maria Mydlak et al.]. – Olsztyn : Wydawnictwo Akademii Rolniczo-Technicznej, 1984. – 132 s. ; 23 cm. – (Skrypty Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie)

44. **Spółeczeństwo** wielokulturowe w Niemczech / pod red. Andrzeja Saksona ; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. – Wrocław : Wydawnictwo Gajt, 2012. – 91 s. : il. ; 24 cm. – (Niemcy (Nie)znane?)

ISBN 978-83-62584-13-0

45. **Ślązacy**, Kaszubi, Mazurzy i Warmiacy – między polskością a niemieckością : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań : Instytut Zachodni, 2008. – 435, [1] s. : il. ; 24 cm. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 24)

Bibliogr. przy niektórych pracach.

ISBN 978-83-87688-86-8

Materiały z konferencji zorg. 8-9 V 2007 r. w Poznaniu.

46. **Tożsamość** kulturowa społeczeństwa Warmii i Mazur : praca zbiorowa / pod red. Bożeny Domagały i Andrzeja Saksona. – Olsztyn : Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, 1998. – 167, [1] s. ; 24 cm. – (Studia Olsztyńskie Towarzystwa Naukowego i Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie ; nr 1)

ISBN 83-87643-15-7

Materiały z sesji naukowych: „Społeczeństwo postmigracyjne Warmii i Mazur” (1992 r.), „Specyfika kulturowa regionu Warmii i Mazur” (1994 r.) oraz „Tożsamość kulturowa ludności Warmii i Mazur” (1995 r.).

47. **Transformacja** w Polsce i w Niemczech Wschodnich : próba bilansu / pod red. Andrzeja Saksona ; [tł. tekstów niem. Zbigniew Szulczyński]. – Poznań : Instytut Zachodni, 2009. – 331 s. : il. ; 21 cm. – (Prace Instytutu Zachodniego ; nr 82)

Tekst częśc. tł. z jęz. niem.

ISBN 978-83-87688-96-7

48. **Umgesiedelt** - Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – Marburg : Verlag Herder-Institut, 2010. – V, 130 s. ; 24 cm. – (Tagungen zur Ostmitteleuropa-Forschung ; 29)

ISBN 978-3-87969-367-2

Toż: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – Aufl. 2. – Marburg : Verlag Herder-Institut, 2011. – V, 130 s. ; 24 cm. – (Tagungen zur Ostmitteleuropa-Forschung ; 29).

Toż: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – Aufl. 3 unveränderte. – Marburg : Verlag Herder-Institut, 2014. – V, 130 s. ; 24 cm. – (Tagungen zur Ostmitteleuropa-Forschung ; 29).

49. **Utracona** ojczyzna : przymusowe wysiedlenia, deportacje i przesiedlenia jako wspólne doświadczenie : praca zbiorowa / pod red. Huberta Orłowskiego i Andrzeja Saksona. – Poznań : Instytut Zachodni, 1996. – 236, [1] s. ; 21 cm. – (Studia Europejskie ; nr 3)

Bibliogr. s. 127. – Tekst częśc. tł. z jęz. niem., ros.

ISBN 83-85003-77-0

Materiały z międzynarodowej konferencji zorg. 12-14 XII 1993 r. w Poznaniu.

Toż: Utracona ojczyzna : przymusowe wysiedlenia, deportacje i przesiedlenia jako wspólne doświadczenie : praca zbiorowa / pod red. Huberta Orłowskiego i Andrzeja Saksona. – Wyd. 2. – Poznań : Instytut Zachodni, 1997. – 236, [1] s. ; 21 cm. – Bibliogr. s. 127. – (Studia Europejskie ; nr 3). – ISBN 83-85003-89-4.

50. **W Lewo** : biuletyn Dyskusyjny Kortowskiego Środowiska Partyjnego / Ośrodek Pracy Ideowo-Wychowawczej w Olsztynie ; kolegium red.: Andrzej Borkowski, Eugeniusz Hull, Andrzej Sakson (przewodn.). – Olsztyn : Ośrodek Pracy Ideowo-Wychowawczej Akademii Rolniczo-Technicznej, 1981. – 30 cm.

R. 1 : 1981 nr 1-4/5.

51. **Welt-Trends** : Internationale Politik und Vergleichende Studien / [Politischer Club Potsdam e.V. und Instytut Zachodni Poznan]. – Berlin : Gesellschaft für Sozialwissenschaftliche Forschung und Publizistik, 1993-2022.

ISSN 0944-8101

Od 1996, Nr 13 wyd.: Berliner Debatte Wissenschaftsverlag. – Od 1997, Nr 16 podtyt.: Zeitschrift für internationale Politik und vergleichende Studien. – Od Jg. 12, Nr 42 (2004) wyd.: Potsdam : Universitätsverlag Potsdam. – Od Jg. 12, Nr 45 (2004) [Chefred. Raimund Krämer]. – Od Jg. 16, Nr 58 (2008) podtyt.: Zeitschrift für internationale

Politik. – Od Jg. 24, Nr 1 (2016) podtyt.: das aussenpolitische Journal. – Od Jg. 25, Nr 123 (2017) wyd.: WeltTrends – Potsdamer Wissenschaftsverlag.

Redakcja w latach 1993-2015.

52. **Wielkopolska** wobec wyzwań XXI wieku / pod red. Witolda Molika, Andrzeja Saksona, Tadeusza Strykiewicza ; Centrum „Instytut Wielkopolski”, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. – Poznań : Collegium Historicum, 2004. – 98 s. ; 24 cm.

ISBN 83-920759-2-7

53. **Wymiary** dyskryminacji oraz wykluczenia Romów w Polsce : język, kultura, instytucje publiczne / [red. nauk. Andrzej Sakson, Lidia Janiszewska]. – Warszawa : Instytut Wydawniczy Książka i Prasa, 2016. – 170, [1] s. ; 20 cm.

Bibliogr., netogr. przy pracach. – Streszcz. w jęz. ang. przy pracach.

ISBN 978-83-65304-51-3

54. **Wypędzenie** Polaków i Niemców : procesy współzależne : podobieństwa i różnice / Jacek Borkowicz [et al.] ; red. Artur Hajnicz, Eligiusz Lasota, Andrzej Sakson. – Warszawa : Ośrodek Studiów Międzynarodowych, 1996. – 123, [1] s. ; 23 cm. – (Polska w Europie ; z. 19 spec.)

55. **Z pogranicza** na pogranicze : w świetle teorii i wyników badań / pod red. nauk. Władysława Misiaka, Zbigniewa Kurcza, Andrzeja Saksona ; Instytut Zachodni w Poznaniu ; Polskie Towarzystwo Socjologiczne. – Wrocław : Wydawnictwo i Drukarnia Silesia, 2005. – 155 s. : il. ; 24 cm. – (Seria Wydawnicza Polskiego Towarzystwa Socjologicznego)

Bibliogr. przy pracach.

ISBN 83-88976-36-2

Materiały XII Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego.

56. **Ziemie** Odzyskane – Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005 : 60 lat w granicach państwa polskiego : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona ; [aut. art. Roman Drozd et al.]. – Poznań : Instytut Zachodni ; Słupsk : Muzeum Pomorza Środkowego, 2006. – 429, [2] s. : il., wykr. ; 25 cm. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 23)

Indeks. – Spis treści także niem.

ISBN 978-83-87688-66-0

Materiały z konferencji zorg. 9-10 VI 2005 r. w Słupsku.

57. **Ziemie** Zachodnie i Północne (1945-2020) : nowe konteksty / pod red. Małgorzaty Bukiel, Andrzeja Saksona, Cezarego Trosiaka. – Poznań : Instytut Zachodni, 2020. – 414, [1] s., [36] s. tabl. : fot. ; 25 cm. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 29)

Indeksy.

ISBN 978-83-66412-19-4

58. **1. Kongres** kl. I-IV „d” 1967-1971 III Zakładu (Liceum) Ogólnokształcącego im. Marcina Kasprzaka (dawniej i dziś: im. św. Jana Kantego) w Poznaniu : Poznań-Radgoszcz, 23-24 czerwca 2001 / pod red. Andrzeja Jaxona Saksona & Zbigniewa Benia Zwolińskiego. – [Poznań : s.n., 2001]. – 30 s. : il. ; 21 cm.

Artykuły w książkach i czasopismach

59. **Abwarten** im Ausland : Polnische Arbeitsmigration im Schatten der EU-Krise // *WeltTrends*. – H. 88 (2013), s. 18-22.

60. **Akcja** „Znak Pokuty” // *Tygodnik Polski*. – 1983, nr 29, s. 1, 3, il.

61. **Akcja** znaków pokuty : 20 lat działalności na rzecz pokoju // *Kalendarz Ewangelicki*. – 1983, s. 93-96.

62. **Aktion** Süchnezeichen/Friedensdienste e.V. – geneza i działalność / Andrzej Milaszewski, Andrzej Sakson // *Przegląd Zachodni*. – 1985, nr 2, s. 115-126.

63. **Aktuelle** Flüchtlingsprobleme in Polen // *AWR-Bulletin*. – 1990, H. 4, s. 217-219.

64. **Alternatywna** lista na rzecz demokracji i ochrony środowiska w Berlinie Zachodnim // *Studia Nauk Politycznych*. – 1985, nr 1, s. 154-165.

Toż nadb.: Alternatywna lista na rzecz demokracji i ochrony środowiska w Berlinie Zachodnim. – [S.l. : s.n., 1985]. – S. [1], 154-165 ; 23 cm.

65. **Alternatywna** prasa w RFN i Berlinie Zachodnim // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1983, nr 4, s. 71-82.

Streszcz. w jęz. ang., ros.

66. **Alternatywny** ośrodek działalności kulturalnej? // *Kultura i Życie*. – 1980, nr 12, s. 19-20.

Interdyscyplinarna Placówka Twórczo-Badawcza „Pracownia” w Olsztynie.

67. **Ambivalentny** obraz Polski w Niemczech // *Biuletyn Instytutu Zachodniego*. – Nr 101 (2012).

Toż w jęz. ang.: The ambivalent image of Poland in Germany // *Bulletins of the Institute for Western Affairs*. – No 101 (2012).

68. **Angst** vor einem übermächtigen Nachbarn : Polen und die deutsche Frage 1945 bis 1989 / aus dem Poln. übers. F. Griese // W: *Deutsche und Polen 1945-1995 : Annäherungen - Zbliżenia* / (Hrsg.) Haus der Geschichte der Bundesrepublik Deutschland ; [red. Eva Rommerskirchen]. – Düsseldorf : Droste, 1996. – S. 118-125.

ISBN 3-7700-1057-4

69. **Ansätze** für eine „vierte Ostpolitik” Deutschlands // *WeltTrends*. – H. 21 (1998/1999), s. 52-55.

Toż nadb.: Ansätze für eine „vierte Ostpolitik” Deutschlands. – Poznań : Instytut Zachodni, 1998. – S. 52-55 ; 22 cm.

70. **Asymetryczne** partnerstwo? : uwagi o stosunkach pomiędzy Polakami i Niemcami // *Rocznik Polsko-Niemiecki*. – [T.] 9 (2000), s. 83-91.

71. **Azyl** w Polsce? // *Głos Wielkopolski*. – 1992, nr 115, s. 19.

72. **Begrüßungsworte** // W: „Den Geist der Epoche bezeugen...” : 20 Jahre WeltTrends – Zeitschrift für internationale Politik / (Hrsg.) Raimund Krämer, Lutz Kleinwächter. – Potsdam : WeltTrends, 2012. – S. 15-17.

ISBN 978-3-941880-49-8

73. **Berlin-Kreuzberg** - centrum młodzieżowej subkultury // *Przegląd Humanistyczny*. – 1986, nr 9/10, s. 136-142.

Toż nadb.: Berlin-Kreuzberg – centrum młodzieżowej subkultury. – [S.l. : s.n., 1986]. – S. [1], 136-142 ; 23 cm.

74. **Berlin** Zachodni jako swoista enklawa // *Przegląd Stosunków Międzynarodowych*. – 1981, nr 6, s. 99-115.

Toż nadb.: Berlin Zachodni jako swoista enklawa. – [S.l. : s.n., 1981]. – S. [1], 100-115 ; 23 cm.

75. **Berlin** Zachodni: swoista enklawa // *Gazeta Olsztyńska*. – 1980, nr 111, s. 3.

76. **Bestimmungen** über nationale Minderheiten in polnischen Verfassungsgesetzen // *Osteuropa Recht*. – 1993, H. 3, s. 208-213.

77. **Bezpieczeństwo** europejskie i polsko-niemiecka współpraca wojskowa : konferencja w Strausbergu // *Życie i Myśl*. – 1998, nr 3, s. 85-87.

78. **Bezpieczeństwo** Polski w postzimnowojennej Europie // *Życie i Myśl*. – 1995, nr 1, s. 35-43.

79. **Bezrobocie** wśród młodzieży Berlina Zachodniego // *Kapitalizm*. – 1982, nr 1, s. 109-121, tab.

80. **„Biali niewolnicy”?** : wyzysk imigrantów zarobkowych w Unii Europejskiej // W: *Europejskie i polskie doświadczenia z etnicznością i migracjami w XXI wieku* / red. nauk. Anita Adamczyk,

Andrzej Sakson, Cezary Trosiak. – (Mniejszości – Migracje – Wielokulturowość ; t. 4). – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2018. – S. 179-194.

Bibliogr. s. 231-232.

ISBN 978-83-65817-46-4

81. **Bliżej** rzeczywistości / Krystyna Nowosielska, Andrzej Sakson // *Warmia i Mazury*. – 1981, nr 3, s. 14-16.

82. **Bürgerinitiativebewegung** - ruch inicjatyw obywatelskich w RFN // *Warmia i Mazury*. – 1979, nr 10, s. 28-30.

83. **By ustrzec** się osamotnienia // *Głos Wielkopolski*. – 1995, nr 18, s. 3.

84. **Centrum** przeciw Wypędzeniom : niemiecka szkoła nacjonalizacji pamięci // *Nasz Czas*. – 2003, nr 11, s. 14-17.

85. **Changes** in social ties in Warmia and Mazuria // *Polish Western Affairs La Pologne et les Affaires Occidentales*. – 1989, nr 2, s. 141-151.

86. **Chłodnym** okiem o „Pojezierzu” // *Fakty*. – 1982, nr 18, s. 7, 13.

Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Pojezierze” w Olsztynie.

87. **Cień** Königsberga : debata o wysiedleniu Niemców po 1945 r. // *Gazeta Wyborcza*. – 2002, nr 220, s. 13-15, il.

88. **Cudzoziemcy** precz z Niemiec! // *Fakty*. – 1983, nr 19, s. 13, il.

89. **Czekając** na „Pamiętniki mieszkańców Warmii i Mazur” // *Warmia i Mazury*. – 1980, nr 7, s. 28.

Plon konkursu pamiętnikarskiego zorg. z okazji 25. rocznicy powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych do Polski.

90. **Cztery** fale repatriacji Polaków ze Wschodu // W: Polityczne i społeczne aspekty wielokulturowości : migracje i mniejszości / pod red. Anity Adamczyk, Andrzeja Saksona, Cezarego Trosiaka. – (Mniejszości – Migracje – Wielokulturowość ; 2). – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2016. – S. 205-222.

Bibliogr. s. 222.

ISBN 978-83-62907-83-0

91. **Czy** Niemiec może być pacyfistą? // *Fakty*. – 1982, nr 26, s. 4, 10, il.

92. **Czy** w Poznaniu powstanie Centrum Upamiętnienia Wysiedlonych // *Gazeta Poznańska*. – 2006, nr 56, s. 6.

93. **Czytam** na leżąco! // *Gazeta Olsztyńska*. – 1980, nr 78, s. 5. – (Śladem naszych publikacji)

Polemika z art.: Czytanie na klęczkach / Edward Martuszczyński // *Gazeta Olsztyńska*. – 1980, nr 60, s. 1, 4. – (Z innej beczki). – Dot. książki: Muzeum ziemi ojczystej / Siegfried Lenz.

94. **Das Böse bleibt böse, selbst wenn es das kleinere Ube ist** = Zło pozostaje złem, nawet gdy jest mniejszym złem // *Dialog*. – 1995, nr 1, s. 58-60.

95. **Das** deutsche Kulturerbe in Polen : ein Projekt des Posener West-Instituts // W: Deutsche Geschichte und Kultur im heutigen Polen : Fragen der Gegenstandbestimmung und Methodologie. – (Tagungen zur Ostmitteleuropa-Forschung ; 2). – Marburg : Herder-Institut, 1997. – S. 51-53.

ISBN 3-87969-255-6

Toż nadb.: Das deutsche Kulturerbe in Polen : ein Projekt des Posener West-Instituts. – Marburg : Herder-Institut, 1997. – S. 51-53 ; 24 cm.

96. **Das** deutsche Syndrom in Polen // W: Deutsch-Polnisches Kolloquium „Der Deutsch-Polnische Vertrag über Gute Nachbarschaft und Freundschaftliche Zusammenarbeit und die Neue Politische Ordnung Europas” : gemeinsame Veranstaltung des Generalkonsulats der Republik Polen in

Hamburg und des Europa-Kolleg Hamburg, am 3. Dezember 1996 im Großen Festsaal des Hamburger Rathauses / [Europa-Kolleg, Institut für Integrationsforschung]. – (Diskussionspapier ; 97/1). – Hamburg : Institut für Integrationsforschung, [1997]. – S. 22-28.

97. **Das** Gebiet Kaliningrad : das polnische Resümee // W: Die Zukunft des Gebiets Kaliningrad (Königsberg) : Ergebnisse einer internationalen Studiengruppe / Bundesinstitut für Ostwissenschaftliche und Internationale Studien. – Köln, 1993. – S. 35-44.

98. **Das** Kaliningrader Gebiet : Bestandsaufnahme und Perspektiven : Tagungsbericht // *Welt-Trends*. – H. 1 (1993), s. 159-160.

99. **Das** Problem des Gebiets Kaliningrad (Królewiec, Königsberg) in der polnischen Politik // W: Königsberg/Kaliningrad unter europäischen Perspektiven / (Hrsg.) Ernst Müller-Hermann. – Bremen : Hauschild Verlag, 1994. – S. 101-113.

100. **Das** religiös – kulturelle Erbe der Masuren // *Masurische Storchepost*. – 1993, nr 5, s. 3-13. Mazurzy jako grupa etniczna.

101. **Das** religiös – kulturelle Erbe der Masuren // *Acta Borussica*. – Bd. 6 (1997/1998) [wyd. 2003], s. 229-238.

102. **Deportacje** z dawnych Prus Wschodnich // W: Tragedia Górnośląska 1945 : konferencja, Warszawa, 22 kwietnia 2015 r. / pod red. Gabryjeli Zielińskiej. – Warszawa : Wydawnictwo Sejmowe, 2015. – S. 55-65.

ISBN 978-83-7666-390-6

103. **Deutsch-polnische** Beziehungen aus sozialogischer Sicht // W: Kommunikation und Zusammenarbeit in der Grenzregionen Ostdeutschlands mit seinen Nachbarn Polen und der Tschechischen Republik. – Berlin, 1993. – S. 15-19.

104. **Deutsche** Minderheit im heutigen Grosspolen = Mniejszość niemiecka we współczesnej Wielkopolsce // *Dialog*. – 1996, nr 2/3, s. 84-87.

105. **Die** Beziehungen zu den Asylanten als Maß der Demokratie und der Menschenbeachtung in Polen // *AWR-Bulletin*. – 1997, H. 1/2, s. 68-78.

106. **Die** deutsche Minderheit im heutigen Polen // *Deutsche Studien*. – Jg. 29 (1991) [dr. 1992], s. 224-239.

107. **Die** deutsche Minderheit im heutigen Polen // W: Scotland to Slovenia : European Identities and Transcultural Communication / (eds.) Horst W. Drescher, Susanne Hagemann. – (Scottish Studies International ; 21). – [Frankfurt am Main etc.] : P. Lang, 1996. – S. 169-185.

Bibliogr. s. 184-185.

ISBN 978-36-3150-061-3

Toż nadb.: Scotland to Slovenia : European identities and transcultural communication : proceedings of the Fourth International Scottish Studies Symposium. – [Frankfurt am Main etc. : Lang], 1996. – S. [169]-185 ; 21 cm.

108. **Die** deutsche Minderheit in Polen : Gegenwart und Zukunft // W: Anerkannt als Minderheit : Vergangenheit und Zukunft der Deutschen in Polen / (Hrsg.) Hans van der Meulen. – Baden-Baden : Nomos, 1994. – S. 113-125.

ISBN 3-78903-634-X

109. **Die** deutsche Minderheit in Polen // *AWR-Bulletin*. – 1995, H. 1, s. 18-27.

110. **Die** deutsche Minderheit in Polen // *IFLA*. – 1995, nr 2, s. 13-19.

111. **Die** deutsche Minderheit in Pommern, im Ermland und in Masuren // W: Polen in Deutschland – Deutsche in Polen : Referate der Tagung des Johannes-Künzig-Instituts für ostdeutsche Volkskunde vom 12. – 13. Juni 1997 / hrsg. von Felicitas Drobek. – (Schriftenreihe des Johannes-Künzig-Institutes ; 1). – Freiburg im Breisgau : Johannes-Künzig-Institut für Ostdeutsche Volkskunde, 1999. – S. 145-153.

Streszcz. w jęz. pol.

ISBN 3-931905-40-3

112. **Die** Deutschen in der öffentlichen Meinung der Polen // W: Die deutsch-polnischen Beziehungen : Bilanz nach fünf Jahren Nachbarschaftsvertrag / (Hrsg.) Claus Montag, Andrzej Sakson. – (Internationale Probleme und Perspektiven ; 5). – Potsdam : Brandenburgische Landeszentrale für Politische Bildung, 1996. – S. 79-94.

113. **Die** Deutschen in der öffentlichen Meinung Polens // *WeltTrends*. – H. 13 (1996), s. 52-65.

114. **Die** Deutschen in der öffentlichen Meinung Polens // W: Polen: Staat und Gesellschaft im Wandel : Beiträge zur Debatte / (Hrsg.) Jochen Franzke. – Berlin : Berliner Debatte Wissenschafts-Verlag, 1998. – S. 226-240.

ISBN 3-9317-0328-2

115. **Die** Einstellung polnischer Grenzbewohner zur Einheit Deutschlands / übers. Theo Mechtenberg // *Deutschland Archiv*. – Bd. 24 (1991), s. 822-831.

Toż: Aktuelle Ostinformationen. Ereignisse und Entwicklungen. – 1991, nr 1/2, s. 26-38.

116. **Die** Erwerbstmigration der Polen nach der EU-Erweiterung im Jahr 2004 : die soziologische Probleme einer Kulturgemeinschaft // *AWR-Bulletin*. – 2008, H. 3, s. 180-184.

117. **Die** Genfer Flüchtlingskonvention und die Flüchtlingssituation in der Republik Polen // *AWR-Bulletin*. – 1992, H. 1, s. 12-15.

118. **Die** Kluft wächst : Das Deutschlandbild der Polen // *WeltTrends*. – H. 50 (2006), s. 125-129.

Odp.: Replik von Andrzej Sakson // *WeltTrends*. – H. 51 (2006), s. 204-205.

119. **Die** Nationalitätenpolitik der III Republik / [übers. aus dem Poln. von Dorota Matelska] // *WeltTrends*. – H. 27 (2000), s. 61-78.

Toż nadb.: Die Nationalitätenpolitik der III Republik / [übers. aus dem Poln. von Dorota Matelska]. – [Berlin : s.n., 2000]. – S. 61-78 ; 21 cm.

120. **Die** neueren Wanderungsbewegungen polnischer Arbeitskräfte – Eine Dokumentation // *Prokla. Zeitschrift für kritische Sozialwissenschaft*. – Jg. 21 (1991), s. 285-290.

Bibliogr. s. 290.

121. **Die** Veränderung des Stereotyps Polan und der Polen im Bewußtsein der Jugend aus der BRD // *Die Rote Nelke*. – Nr 68/70 (1979/1980).

122. **Die** Vertreibung der Polen und die Umsiedlung der Deutschen im Warthegau im polnischen kollektiven Gedächtnis / Zbigniew Mazur, Andrzej Sakson // W: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – (Tagungen zur Ostmitteleuropa-Forschung ; 29). – Marburg : Verlag Herder-Institut, 2010. – S. 117-127.

ISBN 978-3-87969-367-2

123. **Die** Wandlungen der Gesellschaftlichen Bande im Ermland und in Masuren // *Polnische Weststudien*. – Bd. 8 (1989), s. 49-61.

124. **Diskriminierung** verboten : eine gesetzliche Regelung des Schutzes von nationalen Minderheiten fehlt in Polen noch = Dyskryminacja zabroniona : w Polsce brakuje jeszcze ustawowej regulacji dotyczącej ochrony mniejszości narodowych // *Auslands Kurier*. – 1995, Spezial [15 Dezember], s. 27-29.

125. „**Dla** jednych Centralak, dla drugich Krzyżak...” // W: Wrastanie, Ziemia Zachodnie i Północne : początek / red. nauk. Katarzyna Bock-Matuszyk, Wojciech Kucharski ; kuratorzy wystawy: Katarzyna Bock-Matuszyk, Wojciech Kucharski. – Wrocław : Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, 2017. – S. 47-48.

ISBN 978-83-946917-4-5

Katalog wystawy zrealiz. w ramach Sieci Ziem Zachodnich i Północnych w latach 2017-2018.

Toż w jęz. ang.: Taking root, Western and Northern Territories : the beginning / academic supervision Katarzyna Bock-Matuszyk, Wojciech Kucharski. – Wrocław : Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, 2017. – ISBN 978-83-946917-5-2.

126. **Dlaczego** Polacy w Niemczech powinni posiadać status mniejszości narodowej? // *Mercuriusz*. – 2010, nr 1, s. 12.

127. **Doktorat** honoris causa dla Erwina Kruka : recenzja prof. dr. hab. Andrzeja Saksona, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu // *Prace Literaturoznawcze*. – [R.] 4 (2016), s. 314-316.

128. „**Droga** do przyszłości Polski prowadzi przez pracowitość i samorządność” : w 80. rocznicę urodzin Jana Szczepańskiego // *Kalendarz Ewangelicki*. – 1996, s. 152-160.

129. **Dualistyczne** społeczeństwo? // W: Zjednoczone Niemcy : bilans przemian ekonomicznych, społecznych i politycznych (1990-2002) / pod red. Piotra Kalki i Jadwigi Kiwerskiej. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 79). – Poznań : Instytut Zachodni, 2004. – S. 165-182.

ISBN 83-87688-47-9

130. **Dwugłos** w miejsce wstępu // W: Utracona ojczyzna : przymusowe wysiedlenia, deportacje i przesiedlenia jako wspólne doświadczenie : praca zbiorowa / pod red. Huberta Orłowskiego i Andrzeja Saksona. – (Studia Europejskie ; nr 3). – Poznań : Instytut Zachodni, 1996. – S. 7-12.

ISBN 83-85003-77-0

Toż: Dwugłos w miejsce wstępu // W: Utracona ojczyzna : przymusowe wysiedlenia, deportacje i przesiedlenia jako wspólne doświadczenie : praca zbiorowa / pod red. Huberta Orłowskiego i Andrzeja Saksona. – Wyd. 2. – Poznań : Instytut Zachodni, 1997. – S. 7-10. – (Studia Europejskie ; nr 3). – ISBN 83-85003-89-4.

Zawiera: Sakson, Andrzej: Nie tylko o terminologii, s. 7-10. – Orłowski, Hubert: Wokół utraconych „ojczyzn prywatnych”, s. 10-12.

131. **Dylematy** kształtowania się tożsamości regionalnej na Warmii i Mazurach // *Pogranicze (Białystok)*. – T. 8 (1999), s. 257-268.

Bibliogr. s. 266-268.

132. **Dylematy** tożsamości współczesnych mieszkańców Obwodu Kaliningradzkiego // W: Kaszubi, Pomorze, Gdańsk : w kręgu pytań o kulturę, historię i tożsamość : księga jubileuszowa profesora Józefa Borzyszkowskiego z okazji 70. rocznicy urodzin / red. Cezary Obracht-Prondzyński, Tomasz Rembalski, Krzysztof Lewalski. – Gdańsk : Instytut Kaszubski : Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2016. – S. 513-523.

ISBN 978-83-63368-81-4

133. **Działalność** kościołów ewangelickich na Mazurach po 1945 roku // W: Protestanci na Mazurach : historia i literatura : studia / red. nauk. Jarosław Ławski, Dariusz Zuber, Kazimierz Bogusz. – Białystok : Uniwersytet w Białymstoku. [Instytut Filologii Polskiej] ; Ełk : [Muzeum Historyczne], 2017. – S. 113-129.

Bibliogr. 128-129. – Streszcz. w jęz. ang.

ISBN 978-83-63838-19-5

ISBN 978-83-86064-50-2

134. **Działalność** kościołów i wyznań protestanckich na Mazurach // *Euhemer*. – 1987, nr 1, s. 95-116, tab.

Streszcz. w jęz. ang.

Historia oraz działalność po II wojnie światowej.

Toż nadb.: Działalność kościołów i wyznań protestanckich na Mazurach. – [S.l. : s.n., 1987]. – S. 95-115, [1] ; 23 cm.

135. **Działalność** prof. dra Zygmunta Dulczewskiego w Instytucie Zachodnim (z okazji 70-lecia urodzin) // *Przegląd Zachodni*. – 1987, nr 2, s. 105-111.

Toż nadb.: Działalność prof. dra Zygmunta Dulczewskiego w Instytucie Zachodnim (z okazji 70-lecia urodzin). – [S.l. : s.n., 1987]. – S. [1], 106-119 ; 23 cm.

136. **Działalność** Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej Ziemi Wielkopolskiej // *Przegląd Zachodni*. – 1993, nr 1, s. 163-168.

137. **Dziennik** Stanisława Ossowskiego // *Warmia i Mazury*. – 1987, nr 14, s. 8, il.

138. **Dziennik** : z badań socjologicznych na Warmii i Mazurach w 1948 r. / Stanisław Ossowski ; [wstęp] i oprac. Andrzej Sakson // *Przegląd Zachodni*. – 1986, nr 1, s. 135-146.

Toż: *Dziennik* / Stanisław Ossowski ; oprac. Andrzej Sakson // *Warmia i Mazury*. – 1986, nr 15/16, s. 8.

139. **Dziesięciolecie** kwartalnika „WeltTrends” // *Przegląd Zachodni*. – 2003, nr 3, s. 255-256.

140. **Dziesięciolecie** polityki narodowościowej III Rzeczypospolitej wobec mniejszości niemieckiej / Dariusz Matelski, Andrzej Sakson // *Przegląd Humanistyczny*. – 2000, nr 5, s. 72-80.

Toż nadb.: *Dziesięciolecie polityki narodowościowej III Rzeczypospolitej wobec mniejszości niemieckiej* / Dariusz Matelski, Andrzej Sakson. – Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 2000. – S. [1], 72-80 ; 25 cm.

141. **Edward** Mieczysław Serwański (1912-2000) : in memoriam // *Dzieje Najnowsze*. – 2001, nr 2, s. 237-239.

Toż nadb.: *Edward Mieczysław Serwański (1912 – 2000) : in memoriam*. – [S.l. : s.n.], 2001. – S. [237]-239 ; 25 cm.

142. **Edward** Serwański – historyk, żołnierz Armii Krajowej // *Kronika Wielkopolski*. – 2001, nr 4, s. 109-112, portr.

143. **Einführung** // W: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – (Tagungen zur Ostmitteleuropa-Forschung ; 29). – Marburg : Verlag Herder-Institut, 2010. – S. 1-5.

ISBN 978-3-87969-367-2

144. **Ekologiczny** ruch społeczny // *Aura*. – 1983, nr 7, s. 24-26, il.

Streszcz. w jęz. ang.

145. **Elita** Bundeswehry // W: Elity w jednoczących się Niemczech : praca zbiorowa / pod red. Huberta Orłowskiego i Marii Tomczak. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 76). – Poznań : Instytut Zachodni, 1999. – S. 123-144.

ISBN 83-87688-01-0

146. **Ermländer** und Masuren in der Postmigrationengesellschaft // W: Ungeduld der Erkenntnis : eine klischeewidrige Festschrift für Hubert Orłowski / hrsg. von Włodzimierz Bialik, Czesław Karolak und Maria Wojtczak ; red. Mitarb. Jan-Moritz Werk. – Frankfurt am Main : Peter Lang Edition, cop. 2014. – S. 223-229.

ISBN 978-3-631-64341-9

147. **Erwin** Kruk – badacz i działacz mazurski // W: Z dróg Erwina Kruka : w 65. urodziny twórcy / red. i wpraw. Zbigniew Chojnowski. – Olsztyn : Polskie Towarzystwo Czytelnicze. Oddział, 2006. – S. 165-176.

Streszcz. w jęz. niem.

ISBN 83-917269-4-0

148. **Estetyczne** bezpieczeństwo... // *Głos Wielkopolski*. – 1997, nr 158, s. 3.

149. **Ethnic** conflicts in present-day Poland : a sign af nationalism or conflicts of interests? // W: Nationalisms across the globe : an overview of nationalisms in state-endowed and stateless nations. Vol. 1, Europe / eds. Wojciech J. Burszta, Tomasz Kamusella & Sebastian Wojciechowski. – Poznań : School of Humanities and Journalism, 2005. – S. 191-204.

Bibliogr.

ISBN 83-87653-41-1

150. **Etos** pionierski versus etos zdobywczo-kolonialny // *Dziennikarz Olsztyński*. – 2021, nr 1, s. 18, il.

Fragm. książki „Nowe społeczeństwo Ziemi Zachodnich i Północnych (1945-2020)”.

151. **EU-Osterweiterung** und Migration // *AWR-Bulletin*. – 2007, H. 1, s. 4-9.

152. **Europäische** Bewußtseinbildung der Jugend Polen : Zusammenfassung eines Forschungsberichtes // *Sozialwissenschaften in Osteuropa. Newsletter*. – 1998, Februar, s. 4-5.

153. **Europäische** Bewußtseinbildung der Jugend Polen // *Aktuelle Ostinformationen (AO)*. – 1997, nr 3/4, s. 28-38.

154. „**Europäische** Visionen” der jungen Generation in Polen am Beispiel Posen / Bernadette Jonda, Jadwiga Kiwerska, Maria Tomczak, Andrzej Sakson // W: *Mobilität ist mehr als Reisen : die Einstellungen der jungen Generation in Polen und Deutschland zu einer Schlüsselqualifikation* / (Hrsg.) Thomas R. Henschel. – (Schriftenreihe der Forschungsgruppe Jugend und Europa ; Bd. 5). – Bonn : Europa Union Verlag, 1995. – S. 84-99.

ISBN 3-7713-0513-6

155. **Europejska** czy narodowa kultura pamięci historycznej? // W: *Porządek społeczny a wyzwania współczesności : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona*. – (Socjologia / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu ; nr 45). – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2005. – S. 203-219.

ISBN 83-232-1434-4

156. **Evakuierung** aus Ostrow Wielkopolski // W: *Wach auf, es ist Krieg! : wie Polen und Deutsche den 1. September 1939 erlebten* / [Józef Buszko et al. ; übers. Henryk Dechnik et al.]. – (Begegnung mit Polen ; Bd. 2). – Bielefeld : Deutsch-Polnische Gesellschaft der Bundesrepublik Deutschland, cop. 1989. – S. 86-89.

ISBN 3-9801753-2-4

157. **Ewangelicy** na Mazurach w oczach socjologa // *Kalendarz Ewangelicki*. – 1993, s. 221-225.

158. [Fragment opinii wniosku Senatu UWM o nadanie tytułu doktora honoris causa] // *Kroniki Wedlug Muzeum im. Marii Konopnickiej w Suwałkach*. – 2016, [nr] maj (wyd. spec. z okazji 75. urodzin Erwina Kruka), s. 30, il.

159. **Fryderyk** Mirosław Leyk, Reinhold Barcz 1885-1985 : w stulecie urodzin // *Kalendarz Ewangelicki*. – 1986, s. 262-268.

160. **Generationskluft**: 60-70% sind über sechzig = Uskok pokoleniowy: 60-70 % jest po sześćdziesiątce // *Dialog*. – 1996, nr 3/4, s. 50-51.

161. **Geneza** i struktura społeczna mniejszości niemieckiej w Wielkopolsce // W: *Mniejszość niemiecka w Polsce i Polacy w Niemczech* / pod red. Zbigniewa Kurcza i Władysława Misiaka. – (Acta Universitatis Wratislaviensis ; nr 1681) ; (Acta Universitatis Wratislaviensis. Socjologia ; 16). – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1994. – S. 57-63.

ISBN 83-229-1159-9

Toż nadb.: *Geneza i struktura społeczna mniejszości niemieckiej w Wielkopolsce*. – Wrocław : [s.n.], 1994. – S. 57-63 s. ; 24 cm.

162. **Geostrategiczne** aspekty „problemu kaliningradzkiego” // *Przegląd Strategiczny*. – 2011, nr 2, s. 161-184.

163. **Granica** wzajemnych uprzedzeń // *Ziemia Gorzowska*. – 1994, nr 26, s. 3.

164. **Hieronim** Skurpski – europejski Mazur // W: *Artysta, który miał świadomość spełnienia : wspomnienia o Hieronimie Skurpskim* / wstęp, oprac. i kalendarium Jan Chłosta. – Olsztyn : Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego, 2014. – S. 167-174.

ISBN 978-83-60839-61-4

165. **Hintergründe** der polnischen Massenemigration – die De-Facto-Flüchtlinge aus Polen // *AWR-Bulletin*. – 1990, H. 3, s. 117-125.

166. **Historia** pewnego emigranta : z Lubawy do Berlina i Pittsburga // *Gazeta Olsztyńska*. – 1980, nr 142, s. 4.

Losy emigrantów z rejonu Warmii i Mazur na podstawie korespondencji do Anny Assmann z Lubawy z l. 1902-1907.

167. **Ideologia** wielokulturowości w konfrontacji z problematyką polityczną na Ziemiach Zachodnich i Północnych // *Sprawy Narodowościowe*. – Z. 14/15 (1999), s. 131-136.

168. **Inspiracja** myśli naukowej Floriana Znanięckiego w rozwoju socjologii ziem zachodnich i północnych po II wojnie światowej // W: Florian Znanięcki – uczony interdyscyplinarnego pogranicza nauk humanistycznych : retrospektywa stulecia / praca zbiorowa pod red. Adama Sosnowskiego. – Olsztyn : Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, 2019. – S. 65-75.

Bibliogr.

169. **Instytut** Zachodni // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. – 1991 [wyd. 1993], s. 169-170.

170. **Integracja** uchodźców czeczeńskich w Polsce // *Biuletyn Instytutu Zachodniego*. – Nr 67 (2011).

Toż w jęz. ang.: Integration of Chechen refugees in Poland // *Bulletins of the Institute for Western Affairs*. – No 67 (2011).

171. **Integration** of Chechel refugees in Poland // *AWR-Bulletin*. – 2011, H. 4, s. 278-281.

172. **IX Forum** polsko-niemieckie : (Bonn 13-15 kwietnia 1997 roku) // *Przegląd Zachodni*. – 1997, nr 4, s. 218-220.

173. **Ja Europejczyk**, ty Europejczyk... // *Głos Wielkopolski*. – 1993, nr 42, s. 24.

174. **Ja się** czują Niemiec // *Wprost*. – 1989, nr 19, s. 20-21.

Polscy emigranci w Berlinie Zachodnim.

175. **Jak** oceniać placówki naukowe? // *Sprawy Nauki*. – 2006, nr 3, s. 27.

176. **Jak** Polak z Niemcem // *Głos Wielkopolski*. – 1993, nr 70, s. 3.

177. **Jaki** ustrój kochamy? : skutki społeczne procesu transformacji // W: Co kochamy? : Polacy w poszukiwaniu wartości : praca zbiorowa / pod red. Piotra Kowalskiego i Stanisława Zagórskiego ; wstęp Janusz Tazbir ; [piszą Tadeusz Aleksander et al.]. – Łomża : Oficyna Wydawnicza „Stopka”, 2009. – S. 233-247.

ISBN 978-83-85734-85-7

178. **Jedno** państwo, dwa społeczeństwa? : Niemcy dwadzieścia osiem lat po zjednoczeniu // W: Stosunki międzynarodowe w procesie zmian = International relations in the process of changes : księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Zdzisławowi W. Puśleckiemu / red. nauk. Andrzej Stelmach, Tomasz R. Szymczyński, Maciej Walkowski. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2018. – S. 505-517.

Bibliogr., netogr. s. 516-517.

ISBN 978-83-65817-38-9

179. **Jerzy** Krasuski 1930-2009 // *Przegląd Zachodni*. – 2010, nr 1, s. 317-319.

Historyk związany z Instytutem Zachodnim w Poznaniu.

180. **„Jest** jeszcze kraina, w której żyli Mazurzy” – mazurskość Erwina Kruka jako konkret egzystencjonalny // W: „Żyłem jak umiałem...” : wspomnienia o Erwinie Kruku / oprac., wstęp i kalendarium życia, twórczości literackiej i działalności publicznej poety Jan Chłosta. – Olsztyn : Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Pojezierze” : Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, 2017. – S. 155-161.

ISBN 978-83-948805-0-7

ISBN 978-83-60839-77-5

181. **Jubileusz** Instytutu Zachodniego // *Kronika Wielkopolski*. – 1995, nr 1, s. 166-168.

182. **Już** inni, jak wszyscy // W: *Etos Wielkopolan : antologia tekstów o społeczeństwie Wielkopolski z drugiej połowy XIX i XX wieku /* wybrał i oprac. Witold Molik przy współud. Agnieszki Baszko. – Poznań : Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, 2005. – S. 267-272.

ISBN 83-7063-440-0

183. **Już** inni, jak wszyscy // *Gazeta Wielkopolska*. – 2001, nr 41, s. 8-9, il.

Głos w dyskusji nt. etosu Wielkopolan.

184. **Kajkowe** dole i niedole // *Tygodnik Kulturalny*. – 1983, nr 21, s. 11, il.

185. **Kaliningrad** und Europas Sicherheit : Ein polnischer Standpunkt // *WeltTrends*. – H. 2 (1994), s. 62-70.

186. **Kaliningrad** : w cieniu militarnych baz // *Dziennik Poznański*. – 1994, nr 76, s. 13.

187. **Karol** Marian Pospieszalski honorowym obywatelem miasta Poznania // *Przegląd Zachodni*. – 2005, nr 3, s. 255-257.

188. **Kein** Hindernis, sondern eine Brücke : Stellungnahme zu den Bemerkungen von Dr. H. Hupka und A. Wolf über die gegenwärtige Situation der deutschen Minderheit in Polen // *IFLA*. – 1995, nr 11, s. 121-123.

189. **Klasowa** analiza kryzysów // *Fakty*. – 1982, nr 12, s. 7, 15.

190. **Klub** Ekologiczny Warmii i Mazur // *Gazeta Olsztyńska*. – 1981, nr 92, s. 2.

Nawiąz.: Lament wokół informacji / Andrzej Sakson // *Gazeta Olsztyńska*. – 1981, nr 97, s. 8.

191. **Koloryt** pogranicza // W: *Z pogranicza /* red. Sławomir Tobis. – Czarnków : Wydawnictwo Miasta Czarnków, 2016. – S. 290-292.

ISBN 978-831098-8-3

192. **Komuna** alternatywnej kultury // *Fakty*. – 1982, nr 31, s. 7, 14.

Berlin Zachodni.

193. **Konflikt** o pomnik generała Armii Czerwonej Iwana Czerniachowskiego w Pieniężnie na Warmii, czyli spór o domenę symboliczną na pograniczu polsko-kaliningradzkim : studium przypadku // *Pogranicze (Białystok)*. – T. 27, cz. 2 (2016), s. 131-147.

Bibliogr. s. 146. – Streszcz. w jęz. ang.

194. **Konflikty** na tle narodowościowym we współczesnej Polsce // W: *Konflikty społeczno-polityczne w III Rzeczypospolitej /* pod red. Andrzeja Wojtasa i Michała Strzeleckiego ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie. – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, 2001. – S. 173-184.

ISBN 83-88278-24-X

Toż nadb.: *Konflikty na tle narodowościowym we współczesnej Polsce*. – Warszawa : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, 2001. – S. [173]-184 ; 24 cm.

195. **Konflikty** na tle narodowościowym we współczesnej Polsce // W: *Spółczesność obywatelska w procesie integracji europejskiej /* red. nauk. Barbara Goryńska-Bittner i Jerzy Stępień. – Poznań : Katedra Nauk Społecznych Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego, 2002. – S. 47-61.

ISBN 83-88518-45-3

196. **Konflikty** o upamiętnienia historyczne jako przejaw współczesnej kultury politycznej w Polsce // W: *Kultura polityczna w poszukiwaniu nowego paradygmatu : księga jubileuszowa dedykowana*

Profesorowi Tadeuszowi Wallasowi. T. 1 / red. nauk. Andrzej Stelmach, Magdalena Lorenc, Marcin Łukaszewski. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2018. – S. 193-200.

Bibliogr. s. 200.

ISBN 978-83-65817-25-9

197. **Königsberg**, Kaliningrad, Królewiec oder Karaliaučius? : polnische Betrachtungen über eine russische Exklave // W: „Ein schicklicher Platz”? : Königsberg/Kaliningrad in der Sicht von Bewohnern und Nachbarn / hrsg. von Friedemann Kluge. – Osnabrück : Fibre, 1994. – S. 181-192.

ISBN 3-929759-06-3

Toż nadb.: „Ein schicklicher Platz”? : Königsberg/Kaliningrad in der Sicht von Bewohnern und Nachbarn. – Data wyd. na podst. tekstu (s. 190). – Tyt. nagł.

198. **Königsberg** - Królewiec - Kaliningrad: dziedzictwo geopolityczne // W: Polacy - Niemcy : sąsiedztwo z dystansu / pod red. Anny Wolff-Powęskiej i Dietera Bingena. – (Prace Instytutu Zachodniego ; nr 73). – Poznań : Instytut Zachodni, 2004. – S. 432-466.

ISBN 83-87688-50-9

Toż wyd. niem.: Nachbarn auf Distanz : Polen und Deutsche 1998-2004 / hrsg. von Anna Wolff-Powęska und Dieter Bingen. – (Veröffentlichungen des Deutschen Polen-Instituts Darmstadt ; Bd. 19). – Wiesbaden, 2005. – S. 364-394. – ISBN 978-3-447-05095-1.

199. **Konstruowanie** lokalności w społecznościach postmigracyjnych // W: Oblicza lokalności : ku nowym formom życia lokalnego : praca zbiorowa / pod red. Joanny Kurczewskiej. – Warszawa : Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, 2008. – S. 134-161.

ISBN 978-83-7388-158-7

200. **Kontrowersje** wokół odszkodowań majątkowych w Niemczech i Polsce // *Przegląd Polityczny*. – 2002, nr 2, s. 71-85.

201. **Konwencja** genewska w sprawie uchodźców z 1951 r. // W: Leksykon wiedzy o społeczeństwie dla uczniów, maturzystów i studentów : praca zbiorowa / pod red. Zbigniewa Bloka. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2016. – S. 148.

ISBN 978-83-62907-80-9

202. **Kościół** mazurski po II wojnie światowej // *Miąrowskie Studia Humanistyczne*. – T. 6/7 (2004/2005), s. 164-178.

Streszcz. w jęz. niem.

203. **Kraj** Kłajpedzki czy Litwa Zachodnia? : współczesne rozumienie nazwy regionu // W: Ład społeczny i jego przedstawienia : księga jubileuszowa profesora Jacka Wodza / pod red. Tomasza Nawrockiego i Wojciecha Świątkiewicza. – (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach ; nr 3424). – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016. – S. 171-176.

ISBN 978-83-8012-813-2

204. **Kraj** Kłajpedzki : zmiany ludnościowe 1945-1950 // *Przegląd Zachodni*. – 2007, nr 3, s. 105-125.

205. **Krise** oder Normalität? : zum aktuellen Stand der polnisch-deutschen Beziehungen // W: Tausend Jahre polnisch-deutsche Beziehungen : Sprache – Literatur – Kultur – Politik : Materialien des Millennium-Kongresses 5. – 8. April, Warszawa / hrsg. von Franciszek Grucza. – Warszawa : Graf-Punkt, 2001. – S. 972-975.

ISBN 83-87988-87-1

206. **Królewiec** - historia i współczesność // *Borussia*. – Nr 8 (1994), s. 205-206.

207. **Kryzys** czy normalność? : refleksje o współczesnych stosunkach polsko-niemieckich // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. – 2000, s. 238-244.

Toż: Crisis or Normalcy? : reflections on Contemporary Polish-German Relations // *Yearbook of Polish Foreign Policy*. – 2000, s. 234-241.

208. **Kształtowanie** się nowej społeczności powiatu słupskiego po 1945 roku na tle przemian społecznych na Ziemiach Zachodnich i Północnych // W: *Obrazy Ziemi Słupskiej : społeczeństwo, administracja, kultura : materiały z VII Konferencji Kaszubsko-Pomorskiej, Słupsk 5-6 grudnia 2002 / [pod kier. nauk. Andrzeja Czarnika].* – Słupsk : Starostwo Powiatowe, 2003. – S. 132-139.

ISBN 83-918641-0-3

209. **Kształtowanie** się nowych więzi społecznych na wsi Warmii i Mazur // W: *40-lecie powrotu Ziem zachodnich i Północnych do Polski : materiały Ogólnopolskiej Sesji Naukowej odbytej w dniach 25-26 czerwca 1985 r. / Polska Zjednoczona Partia Robotnicza. Akademia Nauk Społecznych. Instytut Historii Ruchu Robotniczego ; [red. nauk. Benon Dymek]. Cz. 2, Sekcja Polityczno-Socjologiczna.* – Warszawa : Akademia Nauk Społecznych, 1986. – S. 174-188.

210. **Kształtowanie** się świadomości regionalnej na dawnym pograniczu polsko-niemieckim po 1945 roku // W: *Pogranicze polsko-niemieckie : przeszłość, teraźniejszość, przyszłość / pod red. Edwarda Włodarczyka.* – Szczecin : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2001. – S. 203-215.

ISBN 83-7241-151-4

211. **Kształtowanie** się tożsamości regionalnej współczesnych mieszkańców Ziem Zachodnich i Północnych // W: *Teorie społeczne a możliwości praktyczne : materiały z konferencji naukowej Instytutu Socjologii UAM, Czarniejewo 11-12 kwietnia 1996 roku / red. nauk. Ryszard Cichocki.* – Poznań : „Media-G.T.”, 1997. – S. 251-256.

ISBN 83-906234-1-2

212. **Kształtowanie** świadomości europejskiej młodzieży w Polsce // W: *Młodzież o Europie : raport o świadomości europejskiej młodzieży w Polsce i w Niemczech / pod red. Jadwigi Kiwerskiej, Andrzeja Saksona, Marii Tomczak.* – (Studia Europejskie ; nr 4). – Poznań : Instytut Zachodni, 1996. – S. 25-36.

ISBN 83-85003-79-7

213. **Kultura** w integracji Ziem Odzyskanych // *Przegląd Zachodni.* – 1986, nr 1, s. 186-191.

Sesja naukowa „Rola kultury w integracji Ziem Odzyskanych” zorg. 26-27 IX 1985 r. w Olstynie.

214. **Kulturelle Freiheit in Polen** // W: *Die Reformen in Polen und die revolutionären Erneuerungen in der DDR / hrsg. von Siegfried Mampel.* – Berlin : Duncker & Humblot, 1991. – S. 90-101.

ISBN 342-8070-71-2

Toż nadb.: *Kulturelle Freiheit in Polen.* – Berlin : Duncker & Humblot, 1991. – S. [1], 90-101 ; 24 cm.

215. **Lech Janicki (1925-1998) : uczoney – patriota – chrześcijanin** // *Życie i Myśl.* – 1998, nr 1, s. 76-77.

216. **Les minorites nationales en Pologne du Nord et de l'Est** // W: *La Pologne multiculturelle / publié sous la dir. de Maria Delaperrière & Franciszek Ziejka.* – (Mémoires de la Société Historique et Littéraire Polonaise. Travaux Publiés par l'Institut d'Études Slaves ; 61). – Paris : Société Historique et Littéraire Polonaise : Institute d'Études Slaves, 2011. – S. 97-106.

Bibliogr.

ISBN 978-2-9505739-5-7

ISBN 978-2-7204-0472-6

217. **Lewicowy** ruch studencki w Berlinie Zachodnim w latach siedemdziesiątych // *Przegląd Zachodni.* – 1987, nr 3/4, s. 181-193.

218. **Liczebność** ludności rodzimej na Mazurach // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie.* – 1987, nr 3/4, s. 483-491, tab.

Dot. okresu międzywojennego i Polski Ludowej do 1983 r.

219. **Litwini** Pruscy – między litewskością a niemieckością // W: *W kierunku Europy regionów : analiza socjologiczna / pod red. Janusza Erenca i Anety Szopny ; Kaszubsko-Pomorska Szkoła Wyższa.* – Wejherowo : Kaszubsko-Pomorska Szkoła Wyższa, 2011. – S. 146-179.

ISBN 978-83-62129-98-0

220. **Losy** ludności autochtonicznej Kraju Kłajpedzkiego i Mazur – podobieństwa i różnice // W: Sąsiedztwa III RP : Lenkija, Litwa, Polska, Lietuva : zagadnienia społeczne / pod red. Marcina Dębickiego i Julity Makaro. – Wrocław : Wydawnictwo Gajt, 2012. – S. 132-162.

ISBN 978-83-62584-16-1

221. **Ludność** mazurska po 1945 roku // W: Powiat szczycieński : przeszłość - współczesność : praca zbiorowa / pod red. Grzegorza Jasińskiego, Zbigniewa Kudrzyckiego i Andrzeja Misiuka ; [tł. tekstów z jęz. niem. Małgorzata Szymańska-Jasińska]. – Szczytno : Starostwo Powiatowe, 2006. – S. 516-536.

ISBN 83-923538-0-3

222. **Ludność** rodzima Warmii i Mazur po 1945 roku – liczebność i kondycja // W: Wysiedlać czy repolonizować? : dylematy polskiej polityki wobec Warmiaków i Mazurów po 1945 r. : praca zbiorowa / pod red. Tadeusza Filipkowskiego i Witolda Gieszczyńskiego. – Olsztyn : Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2001. – S. 11-38.

ISBN 83-7299-108-1

223. **Łaknienie** i coś więcej // *W Lewo*. – 1981, nr 4, Dodatek Specjalny, s. 10-11.

Recepcja powieści Erwina Kruka „Łaknienie” w środowisku olsztyńskim oraz ogólnopolskim.

224. **Mały** ruch graniczny // W: Studia nad granicami i pograniczami : leksykon / red. nauk. Elżbieta Opiłowska, Marcin Dębicki, Kamilla Dolińska, Justyna Kajta, Zbigniew Kurcz, Julita Makaro, Natalia Niedźwiecka-Iwańczak. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2020. – S. 198-202.

Bibliogr.

ISBN 978-83-65390-61-5

225. „**Mama** postanowiła jednak wrócić do Polski...” // W: Wrastanie, Ziemie Zachodnie i Północne : początek / red. nauk. Katarzyna Bock-Matuszyk, Wojciech Kucharski ; kuratorzy wystawy: Katarzyna Bock-Matuszyk, Wojciech Kucharski. – Wrocław : Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, 2017. – S. 109.

ISBN 978-83-946917-4-5

Katalog wystawy zrealiz. w ramach Sieci Ziem Zachodnich i Północnych w latach 2017-2018.

Toż w jęz. ang.: Taking root, Western and Northern Territories : the beginning / academic supervision Katarzyna Bock-Matuszyk, Wojciech Kucharski. – Wrocław : Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, 2017. – ISBN 978-83-946917-5-2.

226. **Masurians** - between Polish and German identity / tł. Małgorzata Wiertelwska // *Ethnologia Polona*. – Vol. 26 (2005), s. 107-122.

Streszcz. w jęz. pol.

227. **Mazurów** portret własny // W: Moi i Twoi Sąsiedzi : Galeria Mazurskiego Portretu / pomysłodawca projektu „Galeria” Waldemar Mierzwa ; autor wprowadzenia Andrzej Sakson. - (Moja Biblioteka Mazurska ; 36). – Dąbrówno : Oficyna Wydawnicza „Retman”, 2020. – S. 5-22.

ISBN 978-83-62552-54-2

228. **Mazurska** rewindykacja // *Warmia i Mazury*. – 1981, nr 12, s. 29-30.

Recepcja dodatku specjalnego czasopisma „W Lewo” poświęconego sprawie mazurskiej.

229. **Mazurskie** losy na Ziemi Ostródzkiej // *Okolice Ostródy*. – [T. 3] (2011), s. 89-95.

230. **Mazurskie** ślady – Łysa Góra // *Słowo i Myśl*. – 1989, nr 6/7, s. 20.

231. **Mazurzy** a Polacy ze znakiem „P” // *Gazeta Olsztyńska*. – 1982, nr 173, s. 5.

Polem. z art.: Ze znakiem „P” / Henryk Panas // *Gazeta Olsztyńska*. – 1982, nr 163, s. 6. - Dot. książki: Dzieciństwo i młodość ze znakiem „P” : wspomnienia / wybór i oprac. Bohdan Kozięło-Poklewiński, Bohdan Łukaszewicz. – Olsztyn, 1982. – ISBN 83-7002-077-1.

232. **Mazurzy** - dylematy tożsamości // W: Ślężacy, Kaszubi, Mazurzy i Warmiacy – między polsnością a niemieckością : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 24). – Poznań : Instytut Zachodni, 2008. – S. 277-304.

Bibliogr. s. 304.

ISBN 978-83-87688-86-8

233. **Mazurzy** - dylematy tożsamości // *Rocznik Ziemi Zachodnich*. – T. 1 (2017), s. 35-49.

234. **Mazurzy** dzisiaj // *Pomerania*. – 1995, nr 10, s. 11-14.

235. **Mazurzy** i Warmiacy : stowarzyszenia mniejszości postulowanych // W: Stowarzyszenia mniejszości narodowych, etnicznych i postulowanych w Polsce po II wojnie światowej / pod red. Stefana Dudry i Bernadetty Nitschke. – Kraków : Zakład Wydawniczy „Nomos”, 2013. – S. 368-386.

ISBN 978-83-7688-100-3

236. **Mazurzy** i Warmiacy w powojennej rzeczywistości 1945-1949 // W: Na swoim? U siebie? Wśród swoich? : pierwsze lata na Ziemiach Zachodnich i Północnych / pod red. Katarzyny Bock-Matuszyk, Wojciecha Kucharskiego i Piotra Zubowskiego ; Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”. – Wrocław : Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, 2018. – S. 105-120.

Bibliogr., netogr. – Streszcz. w jęz. ang.

ISBN 978-83-949816-6-2

237. **Mazurzy** jako społeczność pogranicza // *Olsztyńskie Studia Socjologiczno-Etnograficzne*. – [T.] 1 (1985), s. 7-24.

Pogranicze językowo-etniczne pomiędzy żywiołem polskim i niemieckim w Prusach w latach 1525-1945.

238. **Mazurzy** na terenie powiatów Elk, Gołdap i Olecko w latach 1945-1950 // *Elcki Przegląd Historyczny*. – Nr 1 (2014/2015), s. 147-160.

Streszcz. w jęz. ang.

239. **Mazurzy** - pomiędzy polskością a niemieckością // *Przegląd Polonijny*. – 2004, z. 3, s. 47-60, tab.

Bibliogr. s. 60.

Referat z konferencji „Mniejszości bez państwa i grupy regionalne w III Rzeczypospolitej” zorg. w Krakowie.

Toż nadb.: **Mazurzy** – pomiędzy polskością a niemieckością. – Kraków : Nomos, 2004. – S. [1], 48-60 ; 24 cm.

240. **Mazurzy** z Pustnik // *Polityka*. – 1986, nr 48, s. 14, il.

Polityka władz w stosunku do Mazurów i Warmiaków, dzieje wsi.

Toż: **Mazurzy** z Pustnik // *Warmia i Mazury*. – 1987, nr 3, s. 3.

Nawiąz.: Los Mazurów / H.G. // *Warmia i Mazury*. – 1987, nr 6, s. 14-15.

241. **Michael** Wollenschläger 1946-2008 // *Przegląd Zachodni*. – 2010, nr 1, s. 319-320.

242. **Miejsce** i rola ludności rodzimej w społecznościach lokalnych na przykładzie Warmii i Mazur w latach 1945-1965 // W: Polska ludność rodzima na Ziemiach Zachodnich i Północnych po II wojnie światowej. [Cz. 1] (materiały z sympozjum naukowego w Instytucie Śląskim w Opolu w dniu 25 listopada 1988 r. / pod red. Roberta Rauzińskiego i Stefana Senfta) ; Instytut Śląski. Instytut Naukowo-Badawczy w Opolu. – Opole : Instytut Śląski. Instytut Naukowo-Badawczy, 1989. – S. 67-82.

243. **Miejsce** ludności rodzimej we współczesnych społecznościach lokalnych Mazur – przemiany świadomości narodowej Mazurów // W: Polska ludność rodzima na ziemiach zachodnich i północnych po II wojnie światowej. Cz. 2, (materiały z badań w 1989 r. / pod red. Roberta Rauzińskiego i Stanisława Senfta) ; Instytut Śląski. Instytut Naukowo-Badawczy w Opolu. – Opole : Instytut Śląski. Instytut Naukowo-Badawczy, 1990. – S. 161-173.

244. **Miejsce** Wielkopolski w Europie = The place of Wielkopolska in Europa // *Merkuriusz*. – 2009, nr 9, s. 7, il.

245. **Miejscowi** najważniejsi : czy w Unii Europejskiej obawiają się wykupu // *Trybuna*. – 2002, nr 29, s. 12.

246. **Mieszkańcy** Warmii i Mazur : od próżni demograficznej do społeczeństwa postmigracyjnego (1945-2020) // W: Warmia, Mazury, Powiśle : 75 lat w granicach Rzeczypospolitej Polskiej : trudne lata powojenne, współczesna codzienność, wizje przyszłości / praca zbiorowa pod red. Adama Sosnowskiego. – Olsztyn ; Elbląg : Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego : Pracownia Wydawnicza ElSet, 2021. – S. 247-264.

Bibliogr. s. 262-264.

ISBN 978-83-66075-64-1

247. **Migracje** - fenomen XX i XXI wieku // *Przegląd Zachodni*. – 2008, nr 2, s. 11-19.

248. **Migracje** w XX wieku // W: Wędrówka i etnogeneza w starożytności i średniowieczu / pod red. Macieja Salamona i Jerzego Strzelczyka. – Kraków : Towarzystwo Wydawnicze Historia Iagellonica, 2004. – S. 442-456.

ISBN 83-8873-786-4

Materiały z konferencji zorg. przez Instytut Historii UJ w maju 2003 r., przygotowane na XVII Powszechny Zjazd Historyków Polskich.

Toż nadb.: Migracje w XX wieku. – Kraków : Towarzystwo Wydawnicze Historia Iagellonica, 2004. - S. [1], 442-456 ; 24 cm.

Toż: Migracje w XX wieku // W: Wędrówka i etnogeneza w starożytności i średniowieczu / pod red. Macieja Salamona i Jerzego Strzelczyka. – Wyd. 2. poszerz. – Kraków, 2010. – S. 507-522.

249. **Migrationsprobleme** in Polen // W: Migration, Beschäftigung und soziale Sicherheit / (Hrsg.) Ulrich Becker, Hans Hablitzel, Eckhard Kreßel. – Berlin : Berliner Wissenschafts-Verlag, 2007. – S. 35-39.

ISBN 978-3-8305-1454-1

250. **Minister** sprawiedliwości zaskarża statut TSKN. Naruszenie interesu Rzeczypospolitej? : opinia nt. pojęcia Niemca w Polsce // *Schlesisches Wochenblatt. Zeitung der Deutschen in der Republik Polen*. – 1995, nr 28, s. 3.

251. **Mit** dem Ziel der Yersöhnung. Deutsch-polnischer Jugendeustausch // *Das Parlament*. – 1990, nr 33, s. 4.

252. **Mitologia** narodowa // W: Leksykon wiedzy o społeczeństwie dla uczniów, maturzystów i studentów : praca zbiorowa / pod red. Zbigniewa Bloka. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2016. – S. 176-177.

ISBN 978-83-62907-80-9

253. **Młodzi** kochają Europę / boj // *Gazeta Poznańska*. – 1994, nr 261, s. 2.

Zawiera wypowiedź Andrzeja Saksona.

254. **Młodzi** latem 1980 roku // *Warmia i Mazury*. – 1981, nr 1, s. 24.

255. **Młodzi** Niemcy o Polsce // *Fakty*. – 1982, nr 36, s. 11, il.

256. **Młodzi** w partii // *W Lewo*. – 1981, nr 1, s. 7-8.

257. **Mniejszości** narodowe w Polsce Północnej // W: VI Kongres Krajoznawstwa Polskiego, Olsztyn 10-12 września 2010 r. Z. 2, Krajoznawstwo wobec wyzwań integrującej się Europy, Asymilacja i współistnienie kultur na przestrzeni dziejów w Polsce / [układ i oprac. red. Marek Boguszewski i Andrzej Wielocha] ; Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze. – Warszawa : Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Kraj”, 2010. – S. 51-58.

Bibliogr. s. 58.

ISBN 978-83-7005-517-2

258. **Mniejszości** narodowe w Polsce Północnej // W: Ziemia : VI Kongres Krajoznawstwa Polskiego, 10-12 września 2010 r. / [zespół red. Andrzej Gordon, Elżbieta Matusiak-Gordon]. – Warszawa : Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze. Zarząd Główny, 2013. – S. 183-190.

Bibliogr. s. 189-190.

259. **Mniejszości** narodowe w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem mniejszości niemieckiej // *Kultura i Społeczeństwo*. – 1991, nr 4, s. 185-201.

260. **Mniejszości** w Europie bez granic // *Tygodnik Ludowy*. – 1992, nr 8, s. 4.

261. **Mniejszość** niemiecka na Śląsku w świetle Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. // *Biuletyn Instytutu Zachodniego*. – Nr 85 (2012).

Toż w jęz. ang.: The German minority in Silesia in light of the National Census 2011 // *Bulletins of the Institute for Western Affairs*. – No 85 (2012).

262. **Mniejszość** niemiecka na tle innych mniejszości narodowych we współczesnej Polsce // *Przegląd Zachodni*. – 1991, nr 2, s. 1-23.

263. **Mniejszość** niemiecka w Polsce Ludowej // *Zeszyty / Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”*. – Nr 13/6 (2002), s. 42-52.

264. **Mniejszość** niemiecka we współczesnej Wielkopolsce // *Kronika Wielkopolski*. – 1994, nr 2, s. 37-44.

Działalność Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej Ziemi Wielkopolskiej.

265. **Mniejszość** ukraińska na Warmii i Mazurach // W: *Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce i Europie : aspekty polityczne i społeczne / red. nauk. Andrzej Sakson*. – (Polska i Europa Wobec Wyzwań Współczesnego Świata). – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014. – S. 120-134.

Bibliogr. s. 133-134.

ISBN 978-83-7780-966-2

266. **Moralny** wymiar pojednania // *Przegląd Zachodni*. – 1991, nr 4, s. 168-171.

267. „**My** także jesteśmy ofiarami” – europejskie kontrowersje wokół pamięci historycznej // W: *Europa w Polsce – Polska w Europie : praca zbiorowa. Cz. 3, [Historia, politologia] / pod red. Bogdana Koszela ; [Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości w Poznaniu]*. – Poznań : Forum Naukowe ; Wrocław : PASSAT-Paweł Pietrzyk, 2004. – S. 155-186.

ISBN 83-88544-03-9

268. **Myśl** globalnie, działaj lokalnie : współczesne dylematy tożsamości regionalnej w Polsce po II wojnie światowej // W: *Oblicza europejskiej tożsamości / pod red. Renaty Suchockiej*. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, 2001. – S. 141-152.

ISBN 83-87653-30-6

269. **Na ratunek** przyrodzie // *Gazeta Olsztyńska*. – 1980, nr 215, s. 4.

Działalność sekcji ekologicznej działającej przy Stowarzyszeniu „Pojezierze” w Olsztynie.

270. **Na tropach** Mazurów / Wiktor Marek Leyk, Andrzej Sakson // *Tygodnik Powszechny*. – 1981, nr 37, s. 3.

Polem.: Jeszcze w sprawie Mazurów / Tadeusz Oracki // *Tygodnik Powszechny*. – 1981, nr 42, s. 7.

Polem.: Tym razem w sprawie Mazurów / Erwin Kruk // *Tygodnik Powszechny*. – 1981, nr 49, s. 4.

Odp.: Nadal o Mazurach / Wiktor Marek Leyk, Andrzej Sakson // *Tygodnik Powszechny*. – 1981, nr 49, s. 4-5.

271. **Nadanie** doktorowi Günterowi Nuferowi godności doktora honoris causa Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego : Review on the scientific and social activity of Doctor Günter Nufer with the recommendation of granting him the honor of Doctor Honoris Causa of Karol Marcinkowski University of Medical Sciences // W: *Doctor honoris causa Günter Nufer / [red. Andrzej Wójtowicz] ; Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu*. – Poznań : Ośrodek Wydawnictw Naukowych, 1998. – S. 19-22.

ISBN 83-87671-86-X

272. **Największa** mniejszość // *Wprost*. – 1991, nr 50, s. 33-34.

273. **Nareszcie** pełnym głosem o utraconych ojczyznach // *Express Poznański*. – 1993, [nr z 16 XII], s. 2.

274. **Naród** niemiecki w świadomości społecznej Polaków // *Życie i Myśl*. – 1996, nr 3, s. 29-38.
275. **Nationale** Minderheiten im heutigen Polen // *AWR-Bulletin*. – 1994, H. 1/2, s. 61-68.
276. **Nationale** Minderheiten in Polen // W: *Minderheiten und Volksgruppenrecht als Instrument zur Vermeidung von neuen Flüchtlingsströmen*. – Bonn, 1994. – S. 90-112.
277. **Neues** deutsches Gedenken? // *WeltTrends*. – H. 78 (2011), s. 142-143.
278. **Nie** gardzimy godnością narodu polskiego : ewolucja obrazu niemieckich organizacji wysiedleńczych w Polsce // *Europa. Czasopismo Kulturalne*. – 1994, nr 1, s. 51-56.
279. **Niemcy** i mniejszość niemiecka w Wielkopolsce – od grupy dominującej do grupy diasporycznej // W: *Mniejszość niemiecka w Polsce. T. 2, Niemcy w rozproszeniu*. – (Polska - Niemcy ; z. 4). – Warszawa : Wydawnictwo Elipsa, 1999. – S. 36-49.
ISBN 83-7151-299-6
280. **Niemcy** - Polska – Europa : spotkanie z Peterem Benderem // *Życie i Myśl*. – 1991, nr 1/2, s. 57-59.
281. **Niemcy** przeprosili. Rosjanie nie zrozumieli : 50. rocznica Powstania Warszawskiego: Poznaniacy o uroczystościach i gościach / asa, boj, aga // *Gazeta Poznańska*. – 1994, nr 179, s. 3.
Zawiera wypowiedź Andrzeja Saksona.
282. **Niemcy** w świadomości społecznej Polaków // W: *Polacy wobec Niemców : z dziejów kultury politycznej Polski 1945-1989 / praca zbiorowa pod red. Anny Wolff-Powęskiej*. – (Prace Instytutu Zachodniego ; nr 59). – Poznań : Instytut Zachodni, 1993. – S. 408-429.
ISBN 83-8500-367-3
283. **Niemcy** w Wielkopolsce : stan badań = Die Deutschen in Grosspolen : der Forschungszustand / tł. Izabela Karólczak // *Przyjaciel Ludu*. – Z. 3/4 (1997), s. 41-52.
284. **Niemcy** współczesne : zarys encyklopedyczny / [kom. red. Anna Wolff-Powęska (przewodn.) et al.]. – Poznań : Instytut Zachodni, 1999. – XXVII, [1], 914, [1] s., [48] s. tabl., [1] k. mapa złoż. kolor. : il. ; 25 cm. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 77)
ISBN 83-85003-98-3
Zawiera hasła: Akcja Znak Pokuty – Służba Pokoju, s. 10-11. – Dutschke Rudi, s. 110. – Karta Niemców Wypędzonych ze Stron Ojczystych, s. 258-259. – Łączenie rodzin (wspólnie z Władysławem Czaplńskim), s. 320-321. – Młodzieżowe organizacje, s. 345-348. – Neofaszystowskie organizacje, s. 390-392.
285. **Niemiec** mi bratem? // *Głos Wielkopolski*. – 1995, nr 105, s. 5.
286. **Nieoczekiwane** koszty transformacji – katastrofa socjalna w społecznościach popegeerowskich // W: *Odmiany życia społecznego współczesnej Polski : instytucje, polityka, kultura / pod red. Zbigniewa Galora ; Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa*. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, 2010. – S. 171-185.
- Bibliogr.
ISBN 978-83-87653-96-5
287. **Niepokorny** Mazur // *Fakty*. – 1985, nr 32, s. 5, 13.
288. **Nietolerancja?** // *Fakty*. – 1982, nr 15, s. 1, 4-5, il.
Konflikty religijne na Mazurach.
289. **Nieznany** plan wysiedleń ludności mazurskiej w 1952 roku // *Pomerania*. – 1995, nr 10, s. 25-27.
290. „**Nikt** nie kradnie jak cygan z cygańskiego taboru” : antycygańskość w polskim języku i kulturze : studium przypadku // W: *Wymiary dyskryminacji oraz wykluczenia Romów w Polsce :*

język, kultura, instytucje publiczne / [red. nauk. Andrzej Sakson, Lidia Janiszewska]. – Warszawa : Instytut Wydawniczy Książka i Prasa, 2016. – S. 111-130.

Bibliogr. s. 129-130.

ISBN 978-83-65304-51-3

291. „**Nikt** tu was nie zapraszał” : relacje między imigrantami zarobkowymi z Polski i Ukrainy a społeczeństwem przyjmującym // W: Między tolerancją a niechęcią : polityka współczesnych państw europejskich wobec migrantów i mniejszości / pod red. nauk. Anity Adamczyk, Andrzeja Saksona, Cezarego Trosiaka. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2017. – S. 327-345.

Bibliogr. s. 344-345.

ISBN 978-83-65817-08-2

292. **Nowa** fala migracji w Europie // *Przegląd Zachodni*. – 1995, nr 1, s. 75-86.

293. **Nowa** polska polityka narodowościowa i jej praktyczna realizacja na Warmii i Mazurach // *Przegląd Politologiczny*. – 1998, nr 3/4, s. 145-153.

Streszcz. w jęz. ang.

294. **Nowe** paradygmaty w badaniach Ziemi Zachodnich i Północnych // *Przegląd Zachodni*. – 1998, nr 3, s. 34-39.

295. „**Nowe** religie” – ucieczka czy wybawienie? // *Życie i Myśl*. – 1989, nr 10, s. 71-73.

296. **Nowy** podział administracyjny a przemiany świadomości regionalnej na przykładzie województwa warmińsko-mazurskiego // W: Społeczne uwarunkowania rozwoju lokalnego / pod red. Andrzeja Potoczka i Jerzego Stępnia. – Poznań : Wydawnictwo Akademii Rolniczej ; Włocławek : Wydawnictwo - Drukarnia „Prodruk” etc., 2003. – S. 86-97.

ISBN 83-88518-76-3

297. **Nowy** ruch kobiecy // *Warmia i Mazury*. – 1981, nr 3, s. 17.

298. **Nowy** ruch młodzieżowy w RFN // *Pokolenia*. – 1984, nr 4, s. 94-107.

299. **O antologii** i nie tylko // W: A dąb rośnie : Warmia i Mazury w reportażu po 1945 roku / wyboru dokonał Tadeusz Prusiński ; wstępem opatrzył Andrzej Sakson. – (Moja Biblioteka Mazurska ; 2). – Warszawa ; Dąbrówno : [Oficyna Wydawnicza „Retman”], 2002. – S. 9-16.

ISBN 83-910523-5-4

300. **O harmonijny** rozwój kultury w Wielkopolsce // *Przegląd Wielkopolski*. – 2006, nr 1, s. 46-48.

301. **O NRD** pozytywnie albo wcale... // *Gazeta Pomorska*. – 1991, nr 1, s. 4.

302. **Obawa** przed ciągle przemożnym sąsiadem : Polska i problem niemiecki w latach 1945-1989 // W: Niemcy i Polacy 1945-1995 : zbliżenia – Annäherungen / [oprac. red. wersja pol. Krystyna Kannecka] ; Haus der Geschichte der Bundesrepublik Deutschland ; Muzeum Niepodległości. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza Rytm ; Düsseldorf : Droste, 1996. – S. 119-126.

ISBN 83-903720-6-1

ISBN 83-86678-31-3

Tyt. oryg.: Deutsche und Polen 1945-1995 : Annäherungen – zbliżenia.

303. **Obawy** Polaków przed wykupem polskiej ziemi przez Niemców : źródła, przejawy, zróżnicowanie // *Wieś i Rolnictwo*. – 2003, nr 1, s. 31-49, il.

Bibliogr. – Streszcz. w jęz. ang.

304. **Obawy** Polaków przed wykupem ziemi przez cudzoziemców a poczucie obywatelskie // W: Współczesne społeczeństwo polskie : praca zbiorowa / pod red. Renaty Suchockiej ; Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, 2002. – S. 283-302.

ISBN 83-87653-50-0

305. **Obawy** Polaków // *Przegląd Eureka*. – 2003, nr 1, s. 7-8.

306. **Obraz** Polski i Polaków w działalności „Ziomkostwa Prusy Wschodnie” (Landmannschaft Ostpreußen) // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. – 1983, nr 2/3, s. 267-277.

Streszcz. w jęz. niem.

Toż nadb.: Obraz Polski i Polaków w działalności „Ziomkostwa Prusy Wschodnie” (Landmannschaft Ostpreußen). – [S.l. : s.n., 1983]. – S. [1], 268-277 ; 23 cm.

307. **Obrazki** z Mazur. Cz. 1-4 // *Kalendarz Ewangelicki*. – 1984-1990.

Zawiera: Obrazki z Mazur, 1984, s. 215-220. – Mazurskie losy, 1988, s. 235-245. – „Chlubię się tym, i mam sobie za szczęście, iż Bóg stworzył mnie Mazurem”, 1989, s. 203-216. – „Smętkiem jest ten, co Mazura krzywdzi”, 1990, s. 208-216.

308. **Obwód** Kaliningradzki a bezpieczeństwo Polski // *Przegląd Strategiczny*. – 2014, nr 7, s. 109-121.

Bibliogr. – Streszcz. w jęz. ang.

309. **Obwód** Kaliningradzki w opinii prasy polskiej 1990-1994 // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. – 1995, nr 3, s. 301-304.

Toż nadb.: Obwód Kaliningradzki w opinii prasy polskiej 1990-1994. – [S.l. : s.n., 1995]. – S. [301]-304 ; 24 cm.

310. **Obwód** kaliningradzki w otoczeniu NATO i Unii Europejskiej // *Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego*. – Vol. 9, nr 1 (2015), s. 44-52.

Bibliogr., netogr. s. 50-51. – Streszcz. w jęz. ang.

311. **Obwód** Kaliningradzki – wzorcowa kraina dla „homo sovieticus” // W: Ludzie, idee, wojny : studia z dziejów Europy Środkowowschodniej : księga pamiątkowa z okazji 70. rocznicy urodzin profesora Włodzimierza Jastrzębskiego / red. Tomasz Kawski i Jacek Maciejewski. – Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2009. – S. 257-271.

ISBN 978-83-7096-708-6

312. **Obywatele** drugiej kategorii : wschodnioniemieckie społeczeństwo w trzydzieści lat od obalenia muru berlińskiego // *Biuletyn Instytutu Zachodniego*. – Nr 40(414)/2019.

313. **Obywatelstwo** a tożsamość narodowa = Staatsangehörigkeit und nationale Identität // W: Obywatelstwo i tożsamość narodowa w kontekście integracji europejskiej : konferencja międzynarodowa, Opole, 28-29 października 1998 / [Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej w Gliwicach et al.]. – Gliwice : Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, [1998]. – S. 7-12.

ISBN 83-85338-78-0

Wersja niem. współwyd.: Staatsangehörigkeit und nationale Identität im Kontext der europäischen Integration : internationale Konferenz, Oppeln, 28-29 Oktober 1998. – S. 8-14.

314. **Od II** do III Rzeczypospolitej : Niemcy i mniejszość niemiecka w Wielkopolsce (1939-1945) // W: Ludność niemiecka na ziemiach polskich w latach 1939-1945 i jej powojenne losy : materiały z konferencji, [Bydgoszcz, 15-16 grudzień 1994 r.] / pod red. Włodzimierza Jastrzębskiego ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Bydgoszczy. – Bydgoszcz : Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1995. – S. 14-24.

ISBN 83-70961-21-5

Toż nadb.: Od II do III Rzeczypospolitej : Niemcy i mniejszość niemiecka w Wielkopolsce (1939-1995). – Bydgoszcz : Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 1995. – S. [93]-131 ; 23 cm.

315. **Odra** - przełamywanie barier : Polacy i Niemcy po otwarciu granic // *Śląsk*. – 2000, nr 8, s. 30-33.

316. **Odzyskiwanie** Ziem Odzyskanych – przemiany tożsamości lokalnej i regionalnej mieszkańców Ziem Zachodnich i Północnych a rewindykacyjne postulaty niemieckich środowisk ziomkowskich // W: Ziemie Odzyskane – Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005 : 60 lat w granicach państwa polskiego : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona ; [aut. art. Roman Drozd et al.]. – (Ziemie

Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 23). – Poznań : Instytut Zachodni ; Słupsk : Muzeum Pomorza Środkowego, 2006. – S. 267-289.

ISBN 978-83-87688-66-0

317. **Ogólnopolska** konferencja naukowa pt. „Nauczanie socjologii wsi w akademiach rolniczych a przyszłość wsi i rolnictwa w Polsce”, Olsztyn – Bęsia 18-20 V 1984 r. // *Roczniki Socjologii Wsi*. – T. 19 (1982), s. 225-229.

318. **Okręg** Kaliningradzki – Polska – Unia Europejska // W: Inna (?) Europa = The other (?) Europe / red. nauk. Barbara Goryńska-Bittner. – Poznań : Katedra Nauk Społecznych Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego, 2004. – S. 187-220.

Bibliogr.

ISBN 83-88518-95-X

319. **Okręg** Kaliningradzki – rosyjskim oknem na Europę // *Przegląd Zachodni*. – 1997, nr 1, s. 246-249.

Polsko-niemiecko-rosyjskie sympozjum zorg. 3-6 X 1996 r. w Mikołajkach.

320. **Olsztyn** w świadomości jego mieszkańców // W: O społecznym znaczeniu tożsamości, miejsca i czasu życia : szkice socjologiczne i gerontologiczne / pod red. Doroty Rancew-Sikory, Cezarego Obracht-Prondzyńskiego, Michała Kaczmarczyka i Piotra Czekanowskiego. – Gdańsk : Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie. Zarząd Główny, 2013. – S. 225-234.

ISBN 978-83-62137-52-7

321. **Ost-Festung** Europa? : Polen und die Ost-Erweiterung der EU – Auswirkungen auf Migration und Asyl // *AWR-Bulletin*. – 2003, H. 3/4, s. 168-171.

Toż nadb.: Ost-Festung Europa? : Polen und die Ost-Erweiterung der EU : Auswirkungen auf Migration und Asyl. – Berlin : BWV, 2003. – S. 168-171 ; 24 cm.

322. **Ost-West** Wanderungsbewegungen in Europa // W: *WeltTrends*. – H. 5 (1994), s. 64-76.

Toż nadb.: Ost-West Wanderungsbewegungen in Europa. – Berlin : [s.n., 1994]. – S. 64-76. ; 21 cm.

323. **Ost-West** Wanderungsbewegungen in Europa // W: *Rissener Jahrbuch*. – 1995/96, s. 131-144.

324. **Ostpreußen** - eine geteilte Region im Bewusstsein der heutigen Litauer, Russen und Polen // W: Regionen des östlichen Europas im 20. Jahrhundert. Geteilte Regionen - geteilte Geschichtskulturen? : Muster der Identitätsbildung im europäischen Vergleich / hrsg. von Burkhard Olschowsky, Rober Traba [et al.]. – (Schriften des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte der Deutschen im Östlichen Europa ; Bd. 47) ; (Schriften des Europäischen Netzwerks Erinnerung und Solidarität ; Bd. 6). – München : Oldenbourg, 2013. – S. 253-272.

ISBN 978-3-486-71210-0

325. **Ośrodki** naukowe badające stosunki międzynarodowe : Instytut Zachodni w Poznaniu // *Rocznik Polskiej Polityki Zagranicznej*. – 1993/1994, s. 346-348.

326. **Pamięci** Volkera von Törne // *Warmia i Mazury*. – 1981, nr 4, s. 7.

Sylwetka poety zachodnioniemieckiego, autora wierszy poświęconych Warmii i Mazurom.

327. **Perspektiven** für Deutschland, Polen und Europa // *Polen und Wir*. – 2008, nr 3, s. 22.

328. **Perspektywy** polsko-niemieckiej współpracy // *Przegląd Zachodni*. – 2009, nr 3, s. 144-146.

329. **Plebiscyt** z 1920 roku na Mazurach, Warmii i Powiślu = Die Volksabstimmung in Masuren und im Ermland // W: Niemcy i Polska w trakcie i po zakończeniu pierwszej wojny światowej : niemiecka polityka okupacyjna i nowa zachodnia granica Polski = Deutschland und Polen im und nach dem Ersten Weltkrieg : deutsche Besatzungspolitik und die neue Westgrenze Polens / red. Bernd Martin, Bożena Górczyńska-Przybyłowicz, Monika Jania-Szczechowiak, Fryderyk Mudzo. – Poznań : Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2019. – S. 137-144, 417-425.

Tekst równol. w jęz. pol., niem.

ISBN 978-83-66355-00-2

330. **Po azyl** do Polski // *Głos Wielkopolski*. – 2002, nr 248, s. 3.

331. **Pobyty** w Polsce a zmiany stereotypów Polski i Polaków w świadomości młodzieży zachodniemieckiej // *Przegląd Lubuski*. – 1980, nr 4, s. 19-27.

332. **Pogranicze** Polski z Niemcami i Rosją : podobieństwa i różnice : uwagi i refleksje // W: Polskie pogranicza w procesie przemian. T. 5 / red. nauk. Zbigniew Kurcz. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2019. – S. 142-154.

Streszcz. w jęz. ang.

ISBN 978-83-65390-29-5

Referat z konferencji zorg. 23-24 V 2018 r. we Wrocławiu.

333. **Pogranicze** polsko-rosyjskie w świadomości społecznej // W: Transgraniczność w perspektywie socjologicznej : kontynuacje i wyzwania. T. 2 / pod red. nauk. Jerzego Leszkowicza-Baczyńskiego ; Lubuskie Towarzystwo Naukowe ; Uniwersytet Zielonogórski. Instytut Socjologii. – Zielona Góra : Lubuskie Towarzystwo Naukowe, cop. 2001. – S. 32-42.

ISBN 83-88317-45-8

Toż nadb.: Pogranicze polsko-rosyjskie w świadomości społecznej. – [Zielona Góra : Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2001]. – S. [1], 32-42 ; 24 cm.

334. **Polacy** i Niemcy, czyżby fatalizm wrogości? // *Fakty*. – 1985, nr 17, s. 3.

335. **Polen** : Aktuelle Situation von Integration und Asyl // *AWR-Bulletin*. – 2002, H. 4, s. 236-243.

Toż nadb.: Polen : aktuelle Situation von Integration und Asyl. – Wien : Braumüller, 2002. – S. 230-232 ; 24 cm.

336. **Polen** als Land der Aus- und Einwanderer // W: Migrationspolitik in Deutschland und Polen : Herausforderungen und Lösungsansätze in der europäischen Flüchtlingskrise / (Hrsg.) Jochen Franzke, Bogdan Koszel und Andrzej Sakson. – (Potsdamer Textbücher ; Bd. 31). – Potsdam : WeltTrends, 2017. – S. 261-282.

ISBN 978-83-72419-63-7

337. **Polen** - Deutschland – deutsche Minderheit in Grosspolen : Vergangenheit und Zukunft : (Zusammenfassung) / übers. Dorota Matelska // W: Polska – Niemcy – Mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość / praca zbiorowa pod red. Andrzeja Saksona. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 67). – Poznań : Instytut Zachodni, 1994. – S. 257-258.

ISBN 83-85003-70-3

338. **Polen**: ist das der dritte Weltkrieg // *WeltTrends*. – H. 33 (2001/2002), s. 126-129.

339. **Polen** - Land der Ost-West-Migration // *AWR-Bulletin*. – 1997, H. 5, s. 156-164.

340. **Polen** und die Flüchtlinge // *WeltTrends*. – H. 112 (2016), s. 10-14.

341. **Polen** und die Flüchtlingsbewegungen im neuen Europa // *AWR-Bulletin*. – 1992, H. 4, s. 217-221.

342. **Polen** und die Ost-West Wanderungsbewegungen in Europa // W: Współczesna Europa : praca zbiorowa / pod red. Sebastiana Wojciechowskiego. – Poznań : Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, 2004. – S. 17-34.

ISBN 83-87653-01-2

343. **Polen** und Perspektiven der Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa (Diskussionsbeitrag) // W: Das Verhältnis des vereinigten Deutschlands zu den osteuropäischen Nachbarn - zu den historischen, völkerrechtlichen und politikwissenschaftlichen Aspekten der neuen Situation : Wissenschaftliche Konferenz anlässlich des 50. Jahrestages der Beendigung des Zweiten Weltkrieges / (Hrsg.)

Knut Ipsen, Walter Poeggel. – (Bochumer Schriften zur Friedenssicherung und zum humanitären Völkerrecht ; 21). – Bochum : Brockmeyer, 1993. – S. 99-102.

ISBN 3-819601-77-5

344. **Polen** und Ukraine – konfliktreiches Verhältnis // *WeltTrends*. – H. 97 (2014), s. 71-79.

345. **Polens** Sicherheit in Europa in der Zeit nach dem Kalten Krieg // *DOD. Deutscher Ostdienst*. – 1995, nr 4, s. 3-5.

346. **Poligony** badawcze monitoringu reformy decentralizacyjnej – budzenie się świadomości regionalnej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego // W: Poligony badawcze monitoringu reformy decentralizacyjnej : nowa tożsamość regionalna społeczny artefakt czy rzeczywistość? Województwa: lubuskie, mazowieckie, podkarpackie, warmińsko-mazurskie / red. Marek S. Szczepański. – Katowice, 2000. – S. 219-237.

347. **Politische** Aspekte des Minderheitenschutzes in Polen und Litauen // W: Friedenssichernde Aspekte des Minderheitenschutzes in der Ära des Völkerbundes und der Vereinten Nationen in Europa / (Hrsg.) Manfred Mohr. – (Schriftenreihe der Juristischen Fakultät der Europa-Universität Viadrina Frankfurt). – Berlin : Springer, 1996. – S. 315-336.

ISBN 3-540-61366-8

348. **Polityczne** aspekty ochrony mniejszości narodowych w Polsce i na Litwie // *Życie i Myśl*. – 1995, nr 4, s. 15-26.

Toż nadb.: Polityczne aspekty ochrony mniejszości narodowych w Polsce i na Litwie. – [Poznań : s.n., 1995]. – S. [15]-26 ; 24 cm.

349. **Polityka** narodowościowa państwa wobec ziem zachodnich i północnych (na przykładzie ludności rodzimej) // W: Lata 1956-1970 na Pomorzu Zachodnim : oczekiwania i rzeczywistość : materiały z konferencji naukowej, Szczecin 20-21 maja 1998 r. : praca zbiorowa / pod red. Henryka Komarnickiego i Kazimierza Kozłowskiego ; Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Szczecińskiego ; Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Szczecinie ; Archiwum Państwowe w Szczecinie. – Szczecin : „Dokument”, 1999. – S. 25-37.

ISBN 83-86992-52-2

350. **Polityka** władz wobec ludności rodzimej w latach 1949-1955 // W: 50 lat Polski na Pomorzu Zachodnim : polityka, społeczeństwo, kultura : materiały z sesji naukowej, Szczecin 19-20 maja 1995 r. / pod red. Kazimierza Kozłowskiego, Edwarda Włodarczyka ; Uniwersytet Szczeciński. Instytut Historii ; Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Szczecinie. – Szczecin : „Dokument”, 1996. – S. 73-86.

ISBN 83-86992-13-1

351. **Polityka** władz wobec ludności rodzimej w latach 1949-1955 // W: IV Konferencja Kaszubsko-Słowińska : materiały z konferencji, Ustka – Słupsk – Bytów, 24 VI-26 VI 1996 r. / pod red. Hieronima Rybickiego ; Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Słupsku. – Słupsk : Wydawnictwo Uczelniane Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1996. – S. 73-86.

ISBN 83-87006-75-0

352. **Polityka** władz wobec ludności rodzimej Warmii i Mazur w okresie stalinizmu (1949-1955) // *Przegląd Zachodni*. – 1990, nr 2, s. 21-33, tab.

353. **Polnische** Asylpolitik im „neuen” Europa // *AWR-Bulletin*. – 2007, H. 4, s. 261-273.

354. **Polnische** Forschungen über Königsberg // *Nordost-Archiv. Zeitschrift für Regionalgeschichte. Neue Folge*. – Bd. 3 (1994), H. 2, s. 507-512.

Toż nadb.: Polnische Forschungen über Königsberg. – Lüneburg : Institut Nordostdeutsches Kulturwerk, 1994. – S. [507]-512 ; 24 cm.

355. **Polnische** Migrations- und Flüchtlingspolitik 10 Jahre nach der Transformation (1990-2000) // *AWR-Bulletin*. – 2000, H. 3/4, s. 135-140.

Toż nadb.: Polnische Migrations- und Flüchtlingspolitik – 10 Jahre nach der Transformation (1990-2000). - [Wien] : AWR, 2000. – S. 135-140 ; 24 cm.

356. **Polnische** Migrations- und Flüchtlingspolitik // *WeltTrends*. – H. 5 (1994), s. 64-76.

357. **Polnische** Minderheitenpolitik // W: Das moderne Polen : Staat und Gesellschaft im Wandel ; Beiträge zur Debatte / (Hrsg.) Jochen Franzke. – Berlin : Berliner Debatte Wissenschafts-Verlag, 2003. – S. 94-106.

ISBN 3-936382-26-3

358. **Polnische** Nationalitätenpolitik : von multinationalen zum ethnisch (fast) homogenen Pole // W: Minderheitenkonflikte in Europa : Fallbeispiele und Lösungsansätze / hrsg. von Samuel Salzborn. – Innsbruck ; Wien : Studien Verlag, 2006. – S. 189-200.

ISBN 978-3-7065-4181-7

359. **Polnische** Zeitzeugen berichten // W: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Instytut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – (Tagungen zur Ostmitteleuropa-Forschung ; 29). – Marburg : Verlag Herder-Institut, 2010. – S. 21-29.

ISBN 978-3-87969-367-2

360. **Polnisches** Ostpreußen – Depositär oder Nachfolger der deutschen Vergangenheit? // W: Contact zones in the historical area of East Prussia = Kontaktų zonos istoriniame Rytų Prūsijos regione / [prepared and eds. by Vasilijus Safronovas and Klaus Richter]. – (Acta Historica Universitatis Klaipedensis ; 30). – Klaipėda : Klaipėda University Press, 2015. – S. 146-169.

Bibliogr. s. 164-166. – Streszcz. w jęz. ang., lit.

361. **Polonia** i emigracja w Niemczech w XX w. i na początku XXI w. : wybrane problemy // *Przegląd Polsko-Polonijny*. – 2011, nr 1, s. 149-161.

Streszcz. w jęz. ang.

362. **Polonia** w Niemczech w opinii prasy polskiej i niemieckiej // *Przegląd Zachodni*. – 2012, nr 3, s. 157-184.

Streszcz. w jęz. ang.

363. **Polscy** migranci zarobkowi w Europie : przyczyny, mechanizmy, konsekwencje // W: Społeczne oblicza Europy XXI wieku / red. nauk. Bogdan Koszel, Donat Mierzejewski, Zbigniew Popławski. – Piła : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica, 2015. – S. 233-257.

Streszcz. w jęz. ang.

ISBN 978-83-62617-55-5

364. **Polska** i niemiecka pamięć historyczna // W: Zbrodnie niemieckie w Wielkopolsce w latach 1939-1945 / pod red. Marcina Libickiego i Ryszarda Wryka. – Poznań : Wydawnictwo Poznańskie, 2004. – S. 151-166.

ISBN 83-7177-386-2

365. **Polska** i niemiecka pamięć II wojny i deportacji // W: Wysiedlenia i wypędzenia : jakiego pomnika nazistowskich deportacji nam potrzeba? : debata publiczna, 8 grudnia 2017 r. Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu / pod red. Jacka Kubiaka. – Poznań : Wydawnictwo Miejskie ; Warszawa : Fundacja Konrada Adenauera w Polsce, 2019. – S. 13-20.

Tekst równol. w jęz. pol., niem.

ISBN 978-83-7768-213-5

Współwydane: Aussiedlungen und Vertreibungen : was für ein Mahnmal gegen die nationalsozialistischen Deportationen brauchen wir? : Öffentliche Debatte, 8. Dezember 2017, Fakultät für Politikwissenschaften und Journalismus der Adam-Mickiewicz-Universität in Poznań / hrsg. von Jacek Kubiak.

366. **Polska** młodzież a perspektywy integracji europejskiej // W: Społeczeństwo polskie w perspektywie członkostwa w Unii Europejskiej : praca zbiorowa / pod red. Janusza Muchy ; Polska Akademia Nauk. Komitet Socjologii. – Warszawa : Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, 1999. – S. 217-230.

ISBN 83-87632-23-6

367. **Polski Klub Ekologiczny** na Warmii i Mazurach // *Aura*. – 1985, nr 2, s. 23-24, il.

368. **Polsko-niemieckie** spory o własność na Warmii i Mazurach // W: *Historia i pamięć : studia z dziejów XX wieku* / [red. nauk. Witold Gieszczyński, Wiesław B. Łach, Karol Sacewicz]. – Olsztyn : Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2011. – S. 193-230.

ISBN 978-83-930647-9-3

369. **Polsko-rosyjska** wojna pomnikowa? : konflikty o upamiętnianie II wojny światowej // W: *Pomiędzy pamięcią zbiorową a historią : rekonstrukcje przeszłości w Europie Środkowo-Wschodniej* / pod red. Patrycji Bałdys, Iwony Jakimowicz-Ostrowskiej, Janetty Charuty-Kojkoł. – Gdańsk : Wydawnictwo Naukowe Katedra, cop. 2016. – S. 23-36.

Bibliogr. s. 35-36.

ISBN 978-83-65155-40-5

370. **Polskość** Warmii i Mazur, czyli rzecz o obrońcach jedynie słusznych racji // *Fakty*. – 1984, nr 36, s. 1, 6.

371. **Położenie** ludności mazurskiej i warmińskiej w świetle „Memoriału posła KRN B. Korolewicz-Wilamowskiego do MZO” z dnia 20 listopada 1946 roku // *Przegląd Zachodni*. – 2013, nr 3, s. 291-295.

Streszcz. w jęz. ang.

372. **Położenie** ludności mazurskiej w powiecie Szczytno w latach 1950-1952 w świetle dokumentów Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej // *Rocznik Mazurski*. – T. 7 (2003), s. 67-85.

Toż nadb.: *Położenie ludności mazurskiej w powiecie Szczytno w latach 1950-1952 w świetle dokumentów Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej*. – Szczytno : „Ka-eM”, 2003. – S. 67-86 ; 24 cm.

373. **Pomiędzy** polskością i niemieckością – czy istnieją jeszcze Mazurzy i Warmiacy? // *Sprawy Narodowościowe*. – 1997, z. 2, s. 221-230.

Toż nadb.: *Pomiędzy polskością i niemieckością – czy istnieją jeszcze Mazurzy i Warmiacy?*. – Poznań : Zakład Badań Narodowościowych PAN, 1997. – S. 220-230 ; 24 cm.

374. **Pomorze** - trudna Ojczyzna? : już razem czy jeszcze osobno? // *Głos Pomorza*. – 1995, nr 124, s. 2.

375. **Pomorze** - trudna ojczyzna? : problemy kształtowania się nowej tożsamości 1945-1995 / oprac. Andrzej Sakson // W: *Pomorze – trudna ojczyzna? : kształtowanie się nowej tożsamości 1945-1995 : praca zbiorowa* / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań : Instytut Zachodni, 1996. – S. 355-369.

ISBN 83-85003-78-9

376. **Postscriptum** do dyskusji // *Borussia*. – Nr 1 [właśc. 2] (1992), s. 15-18.

Zawiera nawiąz. do art.: *W poszukiwaniu tożsamości: Mazurzy i Warmiacy w XIX i XX w.* / [wypow. Robert Traba et al.] ; oprac. Grzegorz Jasiński // *Borussia*. – Nr 1 [właśc. 2] (1992), s. 3-15.

377. **Ppłk** pilot Jerzy Sakson : wspomnienie : (1921-1998) // *Gazeta Wyborcza*. – 2002, nr 5, dod. *Olsztyn*, s. 6, portr.

Pilot Lotnictwa Operacyjnego Wojska Polskiego.

378. **Ppłk** pilot Jerzy Sakson (1921-1998) : wspomnienie // *Gazeta Wielkopolska*. – 2001, nr 26, s. 10, portr.

379. **Prace** Zespołu ds. wyliczenia strat z lat wojny i okupacji niemieckiej w Poznaniu z lat 1939-1945 : wiemy, ile straciliśmy // *Głos Wielkopolski*. – 2006, nr 228, s. 3.

380. **Pracownik** Instytutu Zachodniego // W: *Pozytywista z duszą romantyka : o życiu i twórczości Edwarda Serwańskiego* / pod red. Henryka Olszewskiego. – (Wielkopoleanie Dwudziestego Wieku). – Poznań : Wydawnictwo Poznańskie, 2008. – S. 132-140.

ISBN 978-83-7177-570-3

381. **Prawo** azylowe w świetle masowych ruchów migracyjnych // *Przegląd Zachodni*. – 1992, nr 3, s. 215-216.

382. **Problem** masowej emigracji z Polski w latach osiemdziesiątych // *Życie i Myśl*. – 1989, nr 10, s. 28-35.

Polskojęzyczna wersja referatu „Hintergründe der polnischen Massenemigration – die De-facto Flüchtlinge aus Polen” wygłoszonego na konferencji w Salzburgu (18-20 IX 1989 r.).

383. **Problem** migracji ludności rodzimej Warmii i Mazur do RFN // W: Społeczno-demograficzne i ekonomiczne aspekty współczesnych migracji w Polsce : [seminarium, Waszeta k. Olsztynka, 31 maja – 2 czerwca 1985 r. / oprac. nauk. Janusz Witkowski]. – (Monografie i Opracowania / Szkoła Główna Planowania i Statystyki ; 212) ; (Kształtowanie Procesów Demograficznych a Rozwój Społeczno-Gospodarczy Polski / Instytut Statystyki i Demografii ; 6). – Warszawa : Szkoła Główna Planowania i Statystyki, 1986. – S. 301-313.

Bibliogr.

384. **Problem** pogranicza w kontekście Ziemi Zachodnich – zarys zagadnienia // W: Ziemie Zachodnie – historia i perspektywy / pod red. Wojciecha Kucharskiego i Grzegorza Straucholda ; Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”. – Wrocław : Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, 2011. – S. 35-41.

ISBN 978-83-92701-89-7

385. **Problem** teraźniejszości i przyszłości Okręgu Kaliningradzkiego (Królewca) w polityce europejskiej // *Europa. Czasopismo Kulturalne*. – 1994, nr 1, s. 23-31.

386. **Problematyka** mniejszości narodowych w kontekście realizacji polsko-niemieckiego traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 1991 r. // *Biuletyn Instytutu Zachodniego*. – Nr 61 (2011).

387. **Probleme** der Arbeitsmigration in Europa // W: Europa als Inspiration und Herausforderung : sozialwissenschaftliche Sichten aus Deutschland und Polen / (Hrsg.) Jochen Franzke. – Potsdam : Universitätsverlag, 2011. – S. 163-173.

ISBN 978-386-9560-95-3

388. **Problemy** adaptacji i stabilizacji społecznej ludności z Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej na Warmii i Mazurach po 1945 roku // *Przegląd Zachodni*. – 1997, nr 3, s. 91-107.

Toż nadb.: Problemy adaptacji i stabilizacji społecznej ludności z Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej na Warmii i Mazurach po 1945 roku. – Poznań : Instytut Zachodni, 1997. – S. [91]-107 ; 24 cm.

Fragm. książki „Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997”.

389. **Problemy** identyfikacji narodowej młodzieży RFN // *Pokolenia*. – 1987, nr 9, s. 86-95.

390. **Problemy** integracji imigrantów zarobkowych z Ukrainy w Polsce // W: Integracja imigrantów w Polsce : doświadczenia, wyzwania, perspektywy / red. nauk. Lidia Janiszewska, Andrzej Sakson, Elżbieta Subocz. – Olsztyn : Forum Dialogu Publicznego, 2018. – S. 43-56.

Bibliogr. s. 55-56. – Streszcz. w jęz. ang.

ISBN 978-83-89775-48-1

391. **Problemy** migracji zarobkowej w Polsce // W: Transformacja w Polsce i w Niemczech Wschodnich : próba bilansu / pod red. Andrzeja Saksona ; [tł. tekstów niem. Zbigniew Szulczyński]. – (Prace Instytutu Zachodniego ; nr 82). – Poznań : Instytut Zachodni, 2009. – S. 133-174.

ISBN 978-83-87688-96-7

392. **Problemy** stabilizacji społecznej ludności rodzimej Mazur // *Roczniki Socjologii Wsi*. – T. 20 (1983/1984), s. 191-203, tab.

Streszcz. w jęz. ang., ros.

393. **Procesy** integracji i dezintegracji społecznej na Ziemiach Zachodnich i Północnych Polski po 1945 roku // W: Pomorze – trudna ojczyzna? : kształtowanie się nowej tożsamości 1945-1995 : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań : Instytut Zachodni, 1996. – S. 132-154.

ISBN 83-85003-78-9

Toż nadb.: Procesy integracji i dezintegracji społecznej na Ziemiach Zachodnich i Północnych Polski po 1945 roku. – [Poznań : s.n., 1996]. – S. [132]-154 ; 20 cm.

394. **Profesor** Andrzej Kwilecki (1928-2019) : badacz przemian społecznych na Ziemiach Zachodnich // W: *Ziemie Zachodnie i Północne (1945-2020) : nowe konteksty* / pod red. Małgorzaty Bukiel, Andrzeja Saksone, Cezarego Trosiaka. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 29). – Poznań : Instytut Zachodni, 2020. – S. 19-32.

ISBN 978-83-66412-19-4

395. **Profesor** Anna Szyfer (1931-2018) // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. – 2018, nr 3, s. 411-415.

Etnolożka i dialektolożka, badaczka kultury ludowej Warmii i Mazur.

396. **Projekt** badawczy: Świadomość europejska młodzieży Polski, Niemiec i Francji // *Przegląd Zachodni*. – 1993, nr 2, s. 251-252.

397. **Próba** samoorganizacji Mazurów // *Kalendarz Ewangelicki*. – 1991, s. 81-92.

398. **Przeciw** faszystom, plastikowym śmieciom, i tym innym świniom // *Student*. – 1981, nr 24, s. 11. – (Korespondencja z Berlina Zachodniego)

399. **Przedmowa** // W: *Historia i pamięć : masowe przesiedlenia 1939-1945-1949* / Maria Rutowska, Zbigniew Mazur, Hubert Orłowski. – (IZ Policy Papers ; nr 1). – Poznań : Instytut Zachodni, 2009. – S. 7.

ISBN 978-83-61736-06-6

400. **Przedmowa** // W: *Lager Głowna : niemiecki obóz przesiedleńczy na Główniej w Poznaniu dla ludności polskiej (1939-1940)* / Maria Rutowska. – (Documenta Occupationis ; 16). – Poznań : Instytut Zachodni, 2008. – S. 7.

ISBN 978-83-87688-93-6

401. **Przedmowa** // W: *Migracje polityczne na ziemiach polskich (1939-1950)* / Piotr Eberhardt. – (Prace Instytutu Zachodniego ; nr 85). – Poznań : Instytut Zachodni, 2010. – S. 9-10.

ISBN 978-83-61736-23-3

402. **Przedmowa** // W: *Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce po II wojnie światowej : wybrane elementy polityki państwa* / pod red. Stefana Dudry i Bernadetty Nitschke. – Kraków : Zakład Wydawniczy „Nomos”, 2010. – S. 11-12.

ISBN 978-83-7688-023-5

403. **Przedmowa** // W: *Okupowany Poznań i Wielkopolska w niemieckich fotografiach i dokumentach (1939-1941) : ze zbiorów Instytutu Zachodniego w Poznaniu* / [red. merytor. Maria Rutowska i Maria Tomczak]. – (Documenta Occupationis ; 15). – Poznań : Instytut Zachodni, 2005. – S. 5.

ISBN 83-87688-62-2

404. **Przedmowa** // W: *Pogranicze : przeszłość bez historii...* / Marceli Tureczek ; Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta. – Gorzów Wielkopolski : Wydawnictwo Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zbigniewa Herberta, 2021. – S. 7-10.

ISBN 978-83-63404-47-5

405. **Przedstawienie** // W: *Moje Niemcy – moi Niemcy : odpominania polskie* / pod red. Huberta Orłowskiego. – (Republika Federalna Niemiec XX lat po zjednoczeniu : polityka, gospodarka, społeczeństwo) ; (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 85). – Poznań : Instytut Zachodni, 2009. – S. 9-11.

ISBN 978-83-61736-14-1

406. **Przegląd** czasopism mniejszości narodowych // *Sprawy Narodowościowe*. – 1992, z. 1, s. 227-230.

407. „**Przekłete** lata dziewięćdziesiąte” – przemiany społeczno-gospodarcze w Obwodzie Kaliningradzkim // W: Polska i sąsiedzi : studia z dziejów kultury, gospodarki i myśli politycznej : księga pamiątkowa ofiarowana Marianowi Mrocze w 70. rocznicę urodzin / pod red. Macieja Hejgera i Wojciecha Skóry. – Pruszcz Gdański ; Słupsk : Wydawnictwo Jasne, 2010. – S. 507-517.

ISBN 978-83-61508-13-7

408. **Przełamywanie** granic? : współcześni mieszkańcy byłych Prus Wschodnich : Warmia i Mazury, Okręg Kaliningradzki, Kraj Kłajpedzki // W: Z pogranicza na pogranicze : w świetle teorii i wyników badań / pod red. nauk. Władysława Misiaka, Zbigniewa Kurcza, Andrzeja Saksona ; Instytut Zachodni w Poznaniu ; Polskie Towarzystwo Socjologiczne. – (Seria Wydawnicza Polskiego Towarzystwa Socjologicznego). – Wrocław : Wydawnictwo i Drukarnia Silesia, 2005. – S. 9-28.

Bibliogr.

ISBN 83-88976-36-2

409. **Przemiany** demograficzne i procesy migracyjne w Obwodzie Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej // *Środkowoeuropejskie Studia Polityczne*. – 2013, [t.] 2, s. 7-19.

Streszcz. w jęz. ang.

410. **Przemiany** peryferyjnych społeczności postmigracyjnych na pograniczu polsko-rosyjskim // W: Demokracja lokalna a współpraca na pograniczu polsko-rosyjskim / pod red. Marcina Chełminia-ka, Wojciecha Kotowicza, Wojciecha T. Modzelewskiego, Arkadiusza Żukowskiego ; Instytut Nauk Politycznych. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. – Olsztyn : Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2012. – S. 9-21.

ISBN 978-83-89559-17-3

411. **Przemiany** procesów społecznych na Ziemiach Zachodnich i Północnych 1945-1995 // W: Demografia i społeczeństwo Ziemi Zachodnich i Północnych 1945-1995 : próba bilansu / pod red. Ewy Frątczak i Zbigniewa Strzeleckiego. – Warszawa : Polskie Towarzystwo Demograficzne, 1996. – S. 501-511.

ISBN 83-901912-4-5

412. **Przemiany** społeczeństwa postmigracyjnego Warmii i Mazur // W: Dialog kultur / red. Stanisław Achremczyk, Sylwia Garbart, Lidia Ozdarska. – Olsztyn : Wydawnictwo Forum Dialogu Kultur, 2013. – S. 44-61.

ISBN 978-83-89775-31-3

413. **Przemiany** społeczne na pograniczu polsko-kaliningradzkim po wprowadzeniu małego ruchu granicznego w 2012 roku // W: Polskie pogranicza w procesie przemian. T. 3 / pod red. Zbigniewa Kurcza. – (Acta Universitatis Wratislaviensis ; nr 3583). – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2014. – S. 105-121.

ISBN 978-83-229-3430-2

414. **Przemiany** społeczne na ziemiach zachodnich Polski po 1945 roku ze szczególnym uwzględnieniem obszaru dolnej Noteci // W: Historyczna Nowa Marchia w historiografii, kulturze, sztuce i architekturze – wczoraj, dzisiaj i jutro = Die historische Neumark in der Geschichtsschreibung, Kultur, Kunst und Architekturgestern, heute, morgen : in memoriam doktora Stanisława Talarczyka / red. nauk. Andrzej Talarczyk, Edward Włodarczyk ; [tł. Magdalena Abraham-Diefenbach, Krzysztof Gołda, Bernhard Kwoka, Barbara Ostrowska, Marcin Przegiętka, Andrzej Talarczyk] ; Uniwersytet Szczeciński. – Szczecin : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2017. – S. 197-205.

Streszcz. w jęz. niem.

ISBN 978-83-7241-963-7

415. **Przemiany** społeczne w Kłajpedzie (1945-2010) // W: Przeszłość odległa i bliska : studia z zakresu politologii i historii : praca zbiorowa / pod red. nauk. Tadeusza Wallasa. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2012. – S. 495-512.

ISBN 978-83-62907-21-2

416. **Przemiany** społeczności mazurskiej po 1989 roku // *Rocznik Mazurski*. – T. 1 (1996), s. 50-55.

417. **Przemiany** świadomości narodowej ludności mazurskiej // *Lud.* – T. 75 (1992), s. 141-156.
Streszcz. w jęz. ang.
418. **Przemiany** tożsamości lokalnej i regionalnej mieszkańców Ziemi Zachodnich i Północnych // W: *Polskie Ziemi Zachodnie : studia socjologiczne* / pod red. Andrzeja Michalaka, Andrzeja Saksona, Żanety Stasieniuk ; [aut. Kazimierz Doktor et al.]. – (Ziemi Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 26). – Poznań : Instytut Zachodni, 2011. – S. 79-100.
ISBN 978-83-61736-25-7
419. **Przemiany** tożsamości lokalnej i regionalnej współczesnych mieszkańców Kraju Kłajpedzkiego, obwodu kaliningradzkiego oraz Warmii i Mazur // *Borussia.* – Nr 43 ([2008]), s. 118-127, tab.
420. **Przemiany** tożsamości mieszkańców Ziemi Zachodnich i Północnych // *Rocznik Lubuski.* – T. 36, cz. 2 (2010), s. 307-324, tab.
Bibliogr. s. 321-323. – Streszcz. w jęz. ang.
421. **Przemiany** tradycyjnych wiejskich społeczności lokalnych na Warmii i Mazurach // *Acta Academiae Agriculturae et Technicae Olsztensis Oeconomica.* – Nr 21 (1988), s. 3-11.
Bibliogr. – Streszcz. w jęz. ang., ros.
422. **Przemiany** więzi lokalnej i regionalnej mieszkańców wsi lubuskiej // W: *Społeczności Ziemi Lubuskiej : studia i materiały z badań socjologicznych* / red. Jacek Leoński ; Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. – Opole : Instytut Śląski, 1993. – S. 45-57.
423. **Przemiany** więzi rodzinnej ludności rodzimej Mazur w związku z procesem migracji do RFN // *Olsztyńskie Studia Demograficzne.* – T. 4 (1987), s. 203-212, tab.
424. **Przemiany** więzi społecznej na Warmii i Mazurach // *Przegląd Zachodni.* – 1985, nr 3, s. 63-72.
425. **Przemiany** współczesnej społeczności mazurskiej // W: *Inni swoi : studia z problematyki etnicznej* / pod red. Danuty Berlińskiej i Krzysztofa Frysztackiego ; Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu. – Opole : Instytut Śląski, 1999. – S. 149-160.
Streszcz. w jęz. ang.
ISBN 83-7126-122-5
426. **Przestrzeń** symboliczna w kraju kłajpedzkim // *Acta Cassubiana.* – T. 8 (2006), s. 84-99.
Prusy Wschodnie jako przestrzeń symboliczna po 1945 r.
427. **Przewyciężyć** uprzedzenia – uzyskać porozumienie : Polsko-Niemiecki Kongres Młodzieży w Gauting // *Przegląd Zachodni.* – 2000, nr 1, s. 213-214.
428. **Przymusowe** migracje Niemców i Ukraińców na Warmii i Mazurach po II wojnie światowej // W: *Transgraniczność w perspektywie socjologicznej : migracje przymusowe w Europie* / red. nauk. Hans-Peter Müller, Maria Zielińska. – (Seria Monograficzna – Lubuskie Towarzystwo Naukowe ; t. 8). – Zielona Góra : Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2012. – S. 115-137.
Bibliogr. s. 134-136. – Streszcz. w jęz. niem.
ISBN 978-83-88317-12-5
429. **Przystąpienie** Polski do strefy euro a stosunki polsko-niemieckie // W: *VI Wielkopolskie Forum Klubów Europejskich* : Poznań, 6 X 2006. – Poznań : Regionalne Centrum Informacji Europejskiej, 2006. – S. 8-9.
430. **Purda** Wielka na Warmii – tożsamość miejsca // *Przegląd Zachodni.* – 2016, nr 2, s. 231-247.
Streszcz. w jęz. ang.
431. **Purda** Wielka/Gross Purden : uniwersalny charakter i specyfika opowieści o pograniczu polsko-niemieckim / Andrzej Sakson, Robert Traba // W: *Przeszłość zapamiętana : narracje z pogranicza : materiały pomocnicze do analizy polsko-niemieckich stosunków narodowościowych na przykładzie warmińskiej wsi Purda* / [red.] Robert Traba, Andrzej Sakson. – (Historia i pamięć polsko-

-niemieckiego pogranicza. Warmińska Purda ; T. 1). – Olsztyn : Wspólnota Kulturowa „Borussia” ; Poznań : Instytut Zachodni, cop. 2007. – S. 16-30.

ISBN 978-83-89233-38-7

432. **Raport** o stratach wojennych Poznania 1939-1945 // *Nasza Wielkopolska*. – Nr 85 (2008), s. 34-36.

433. **Regionalidentität** von heutigen Bewohnern des ehemaligen Ostpreußen : Versuch eines soziologischen Vergleichs // *Kultursociologie*. – Jg. 7 (1998), s. 131-149.

434. **Remarks** on the migration crisis as a challenge to the European Union in the twenty-first century // *Rocznik Integracji Europejskiej*. – Nr 13 (2019), s. 153-158.

Bibliogr., netogr. s. 158. – Streszcz. w jęz. pol.

435. **Repatriierung** der polnischen Bevölkerung 1945-2005 // *AWR-Bulletin*. – 2005, H. 3, s. 195-202.

436. **Rodzące się etosy** Ziemi Odzyskanych // W: Polskie etosy regionalne i ich znaczenie z perspektywy ogólnonarodowej / [red. merytor. Jan Szomburg, Marcin Wandalowski ; Kongres Obywatelski]. – Gdańsk : Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, 2018. – S. 75-86.

ISBN 978-83-7615-145-8

437. **Rodzące się etosy** Ziemi Odzyskanych // W: Kultura – tożsamość - rozwój : 75-lecie polskiego Pomorza Zachodniego : praca zbiorowa / pod red. Marka Tałasiewicza i Kazimierza Kozłowskiego. – Szczecin : Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica, 2020. – S. 27-38.

ISBN 978-83-64070-43-3

438. **Rola** małżeństw mieszanych w procesie adaptacji i stabilizacji społecznej ludności rodzimej Mazur // *Olsztyńskie Studia Socjologiczno-Etnograficzne*. – [T. 2] (1988), s. 37-46, tab.

439. **Rola** mniejszości narodowych w stosunkach Polski z państwami sąsiednimi : (wybrane problemy) // W: Demokracja i społeczeństwo : studia z myśli politycznej i zmian ustrojowych w Polsce / pod red. Tadeusza Godlewskiego i Wojciecha Jurkiewicza ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie. – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, cop. 2003. – S. 209-219.

ISBN 83-88278-42-8

Materiały z konferencji „Przemiany społeczne a demokracja” zorg. 24-25 X 2002 r. w Olsztynie.

Toż nadb.: Rola mniejszości narodowych w stosunkach Polski z państwami sąsiednimi : (wybrane problemy). – Warszawa : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, 2003. – S. [209]-219 ; 24 cm.

440. **Rola** stereotypów i uprzedzeń w kontaktach społecznych na pograniczu polsko-niemieckim // W: Problemy społeczno-gospodarcze na pograniczach / pod red. Zbigniewa Kurcza i Jerzego Tutaję ; [Wałbrzyska Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości]. – Wałbrzych : Wałbrzyska Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości, 2001. – S. 113-120.

Bibliogr.

ISBN 83-915717-0-X

441. **Ruch** alternatywny albo pluralizm po polsku // *W Lewo*. – 1981, nr 2, s. 8-11.

442. **Ruch** alternatywny w RFN // *Polska Młodzież*. – 1987, nr 1, s. 147-156.

Streszcz. w jęz. ros., ang.

443. **Ruch** studencki w RFN w końcu lat sześćdziesiątych // *Studia Nauk Politycznych*. – 1980, nr 3, s. 187-195.

444. **Samorządność** i przemiany tożsamości społecznej w ujęciu historycznym // W: Samorząd pomocniczy jako czynnik pobudzający społeczeństwo obywatelskie na wsi / pod red. Andrzeja Saksona, Patryka Węgiekiewicza. – Konin : Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów ; Warszawa : Stowarzyszenie Fundamenty Silnego Państwa ; Poznań : Instytut Zachodni, cop. 2010. – S. 11-22.

Bibliogr.

ISBN 978-83-9280-472-7

ISBN 978-83-6173-621-9

ISBN 978-83-9244-180-9

445. **Sensacja** w archiwum // *Gazeta Poznańska*. – 2006, nr 37, s. 7.

446. **Sicherheitspolitische** Interessen von Polen und Deutschland : Podiumsdiskussion / Christian von Krockow, Jerzy Milewski, Andrzej Sakson, Jörg Schiöbohm // W: Deutsch-Polnisches Symposium : 22. – 24. Januar 1995 in Strausberg : Dokumentation / Bearb. und Red. Karl-Günter Schirrmeister ; Akademie der Bundeswehr für Information und Kommunikation. – (Schriftenreihe der Akademie der Bundeswehr für Information und Kommunikation ; Bd. 10). – Strausberg : Akademie der Bundeswehr für Information und Kommunikation, 1995. – S. 79-90.

ISBN 3-0944-1689-10

447. **Skrajne** ruchy w Berlinie Zachodnim : fragment pracy // *Pokolenia*. – 1981, nr 9, s. 106-120.

448. **Skutki** społeczne procesu transformacji : przypadek Warmii i Mazur // W: Od teorii do praktyki politycznej : Księga Jubileuszowa dedykowana profesorowi Zbigniewowi Blokowi z okazji 40-lecia pracy naukowej i 70-lecia urodzin : praca zbiorowa / pod red. nauk. Małgorzaty Kołodziejczak, Remigiusza Rosickiego. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2012. – S. 307-314.

ISBN 978-83-62907-27-4

449. **Słowo** od wydawcy polskiego // W: Nie było powrotu : wspomnienia wypędzonych / pod red. Herberta Reinossa ; tł. Jola Zepp. – Zakrzewo : Wydawnictwo Replika, cop. 2008. – 277, [1] s. : il. ; 21 cm.

ISBN 978-83-60383-55-1

Toż: Słowo od wydawcy polskiego // W: Kobiety wypędzone : opowieść o zemście zwycięzców / Marianne Weber ; tł. Grzegorz Kowalski. – Zakrzewo : Wydawnictwo Replika, cop. 2008. – 437, [1] s. ; 21 cm. – ISBN 978-83-60383-54-4.

Toż: Słowo od wydawcy polskiego // W: Nikt już nie oczekiwał litości : los niemieckich wygnanych / Ulrich Völklein ; tł. Jola Zepp. – Zakrzewo : Wydawnictwo Replika, 2008. – 338, [1] s. ; 21 cm. – ISBN 978-83-60383-56-8.

450. **Słowo** wstępne // W: Instytut Zachodni w dokumentach / wybór i oprac. Andrzej Choniawko i Zbigniew Mazur. – Poznań : Instytut Zachodni, 2006. – S. 7-8.

ISBN 978-83-87688-72-1

451. **Snajperskie** bombardowanie // *Skrzydłata Polska*. – 2003, nr 1, s. 50.

452. **Socjologia** pogranicza społeczności postmigracyjnych Ziem Zachodnich i Północnych Polski : kilka uwag o jej uprawianiu // W: Transgraniczność w perspektywie socjologicznej : pogranicza i centra współczesnej Europy / red. nauk. Maria Zielińska, Beata Trzop ; Lubuskie Towarzystwo Naukowe. – Zielona Góra : Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2014. – S. 149-156.

ISBN 978-83-88317-13-2

453. **Socjologia** w Olsztynie – powstanie i rozwój // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. – 2002, nr 1, s. 35-44.

Bibliogr. s. 43. – Streszcz. w jęz. niem.

Historia badań socjologicznych prowadzonych na terenie Warmii i Mazur. Zawiera aneks: Wybór ważniejszych niepublikowanych prac socjologicznych z lat 1948-1987 dot. Warmii i Mazur.

Toż nadb.: Socjologia w Olsztynie – powstanie i rozwój. – [Olsztyn : s.n., 2002]. – S. [1], 36-44 s. ; 24 cm.

454. **Socjologia** Ziem Zachodnich i Północnych – nowe paradygmaty i wyzwania badawcze : refleksje na kanwie obrad XVI Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego w Gdańsku // *Rocznik Ziem Zachodnich*. – T. 1 (2017), s. 529-541.

455. **Socjologiczna** charakterystyka mniejszości niemieckiej w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem Wielkopolski w latach 1945/89-1993 // W: Polska – Niemcy – Mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość / praca zbiorowa pod red. Andrzeja Saksona. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 67). – Poznań : Instytut Zachodni, 1994. – S. 141-155.

ISBN 83-85003-70-3

456. **Socjologiczne** badania terenowe nad ludnością rodzimą na Ziemiach Zachodnich – tradycja i współczesność // *Studia Socjologiczne*. – 1989, nr 2, s. 22-30.

457. **Socjologiczne** problemy bezrobocia w warunkach transformacji systemu społeczno-gospodarczego w Polsce // W: Rynek pracy a edukacja : materiały konferencji naukowej, Olsztyn 12-13 maja 1995 / [red. nauk. Eugenia Malewska] ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie. – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej ; Radom : Instytut Technologii Eksploatacji, 1995. – S. 97-110.

ISBN 83-86148-43-8

Toż: Socjologiczne problemy bezrobocia w warunkach transformacji systemu społeczno-gospodarczego w Polsce // W: Rynek pracy a edukacja : materiały konferencji naukowej [Olsztyn 12-13 maja 1995] / Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie. Instytut Pedagogiki w Olsztynie ; [red. nauk. Eugenia Malewska]. – Wyd. 2 uzup. – Warszawa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, 1996. – S. 145-158. – ISBN 83-86148-43-8.

458. **Socjologiczne** problemy tożsamości regionalnej współczesnych mieszkańców byłych Prus Wschodnich : próba porównania // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. – 1996, nr 2, s. 233-246.

Streszcz. w jęz. niem.

Toż nadb.: Socjologiczne problemy tożsamości regionalnej współczesnych mieszkańców byłych Prus Wschodnich : próba porównania. – [S.l. : s.n., 1996]. – S. [233]-246 ; 25 cm.

459. **Socjologiczne** problemy wysiedleń // W: Utracona ojczyzna : przymusowe wysiedlenia, deportacje i przesiedlenia jako wspólne doświadczenie : praca zbiorowa / pod red. Huberta Orłowskiego i Andrzeja Saksona. – (Studia Europejskie ; nr 3). – Poznań : Instytut Zachodni, 1996. – S. 143-169.

ISBN 83-85003-77-0

Toż: Socjologiczne problemy wysiedleń // W: Utracona ojczyzna : przymusowe wysiedlenia, deportacje i przesiedlenia jako wspólne doświadczenie : praca zbiorowa / pod red. Huberta Orłowskiego i Andrzeja Saksona. – Wyd. 2. – (Studia Europejskie ; nr 3). – Poznań : Instytut Zachodni, 1997. – S. 143-169. – ISBN 83-85003-89-4.

460. **Sozialleistungen** für Flüchtlinge und subsidiar Schutzbedürftige in Polen // *AWR-Bulletin*. – 2010, H. 4, s. 295-302.

461. **Specific** nature of the Polish-German scientific cooperation in borderlands // W: Advances in European borderlands studies / (eds.) Elżbieta Opłowska, Zbigniew Kurcz, Jochen Roose. – (German and European studies of the Willy Brandt Center at the Wrocław University ; 7). – Baden-Baden : Nomos, 2017. – S. 239-248.

ISBN 978-38-4873-363-7

462. **Specyfika** i tożsamość Ziemi Zachodnich i Północnych : badacz przemian społecznych na Ziemiach Zachodnich // W: Ziemie Zachodnie i Północne (1945-2020) : nowe konteksty / pod red. Małgorzaty Bukiel, Andrzeja Saksona, Cezarego Trosiaka. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 29). – Poznań : Instytut Zachodni, 2020. – S. 33-64.

ISBN 978-83-66412-19-4

463. **Specyfika** procesów społeczno-kulturowych społeczeństw postmigracyjnych // W: Tożsamość kulturowa społeczeństwa Warmii i Mazur : praca zbiorowa / pod red. Bożeny Domagały i Andrzeja Saksona. – (Studia Olsztyńskie Towarzystwa Naukowego i Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie ; nr 1). – Olsztyn : Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, 1998. – S. 7-11.

ISBN 83-97643-15-7

464. **Specyfika** procesów społeczno-kulturowych w społeczeństwach postmigracyjnych // W: Socjologia – teoria i działanie : księga pamiątkowa ku czci Władysława Markiewicza / [red. nauk. Kazimierz Doktór, Władysław Kwaśniewicz, Andrzej Kwilecki]. – Warszawa : Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, 1997. – S. 373-377.

ISBN 83-86166-79-7

465. **Spółeczeństwo** byłej Niemieckiej Republiki Demokratycznej – typowy czy wyjątkowy przykład transformacji w Europie Środkowej // W: Współczesne społeczeństwo polskie : przemiany

struktury społecznej : praca zbiorowa / pod red. Renaty Suchockiej ; Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa. – Poznań : Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, 2005. – S. 145-163.

Bibliogr.

ISBN 83-87653-36-5

466. **Spółeczeństwo** postmigracyjne // *Siedlisko*. – 2005, nr 1, s. 3-4.

467. **Spółeczność** ewangelicka na Warmii i Mazurach w latach 1945-1990 // W: Ewangelicy na Warmii i Mazurach : dzieje i współczesność : praca zbiorowa / pod red. Erwina Kruka. – Olsztyn : Mazurskie Towarzystwo Ewangelickie, 2001. – S. 75-86.

Streszcz w jęz. niem.

ISBN 83-915852-0-4

Toż nadb.: Spółeczność ewangelicka na Warmii i Mazurach w latach 1945-1990. – Olsztyn : Mazurskie Towarzystwo Ewangelickie, 2001. – S. [3], 76-86, [2] ; 24 cm.

468. **Spółeczność** ewangelickich Mazurów – przeszłość i terażniejszość // W: Reminiscencje Reformacji : Prusy – Mazury 1517-2017 / pod red. Rudolfa Bażanowskiego i Beaty Waclawik. - (Prace Historyczno-Archiwalne Archiwum Państwowego w Olsztynie. Dziedzictwo Warmii i Mazur ; t. 2). – Olsztyn : Archiwum Państwowe ; Diecezja Mazurska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, 2017. – S. 109-126.

ISBN 978-83-943822-6-1

469. **Spory** o przeszłość w społecznościach postmigracyjnych // W: Kulturowe zróżnicowanie narodowych, regionalnych i organizacyjnych tożsamości / red. nauk. Oxana Kozlova, Agnieszka Kłodziej-Durnaś. – Szczecin : Economicus, 2011. – S. 26-60.

Bibliogr.

ISBN 978-83-60606-60-5

470. **Statuty** towarzystw mniejszości niemieckiej w Wielkopolsce w okresie II i III Rzeczypospolitej / Dariusz Matelski, Andrzej Sakson // W: Polska – Niemcy – Mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i terażniejszość / praca zbiorowa pod red. Andrzeja Saksona. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 67). – Poznań : Instytut Zachodni, 1994. – S. 189-226.

ISBN 83-85003-70-3

Toż nadb.: Statuty towarzystw mniejszości niemieckiej w Wielkopolsce w okresie II i III Rzeczypospolitej / Dariusz Matelski, Andrzej Sakson. – Poznań : Instytut Zachodni, 1994. – S. 189-226 ; 24 cm.

471. **Stereotyp** Mazura w świadomości społecznej // *Kultura i Spółeczeństwo*. – 1987, nr 1, s. 207-218.

472. **Stereotyp** Polski i Polaków w Niemczech // W: Polsko-niemieckie stosunki społeczne i kulturalne : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 92). – Poznań : Instytut Zachodni, 2013. – S. 11-73.

ISBN 978-83-61736-42-4

473. **Stereotyp** Polski i Polaków w Niemczech // *Biuletyn Instytutu Zachodniego*. – Nr 237 (2016).

Polem.: Uwagi do Biuletynu Instytutu Zachodniego, nr 237/2016 / Anna Wolff-Powęska // *Przegląd Zachodni*. – 2016, nr 2, s. 345-347.

Odp.: Odpowiedź na uwagi do „Biuletynu Instytutu Zachodniego nr 237/2016” / Andrzej Sakson // *Przegląd Zachodni*. – 2016, nr 3, s. 257-260.

474. **Stereotypy** a obraz drugiego kraju i narodu // W: Socjologia zachowań politycznych : opracowanie zbiorowe / pod red. Andrzeja Saksona ; [oprac. Maria Mydlak et al.]. - (Skrypty Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie). – Olsztyn : Wydawnictwo Akademii Rolniczo-Technicznej, 1984. – S. 21-45.

475. **Stosunek** do przeszłości Kraju Kłajpedzkiego jego współczesnych mieszkańców // W: Pogranicza : księga jubileuszowa profesora Andrzeja Sadowskiego / pod red. Małgorzaty Bieńkowskiej i Waltera Żelaznego. – Białystok : Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, 2015. – S. 425-443.

Bibliogr. s. 443.

ISBN 978-83-7431-453-4

476. **Stosunek** mieszkańców kresów zachodnich do zjednoczenia Niemiec // *Życie i Myśl*. – 1991, nr 3/4, s. 89-101.

477. **Stosunek** mieszkańców zachodniego pogranicza Polski do wykupu ziemi przez Niemców // W: *Transgraniczność w perspektywie socjologicznej : teorie, studia, interpretacje*. T. 1 / pod red. nauk. Marii Zielińskiej. – Zielona Góra : Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2003. – S. 439-450.

ISBN 83-88317-06-7

478. **Stosunek** polskiej młodzieży do integracji europejskiej // W: *Jaka Europa ma przyszłość?* / red. nauk. Barbara Goryńska-Bittner, Jerzy Stępień. – Poznań : „Prodruk” : Katedra Nauk Społecznych Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego, 1999. – S. 36-48.

ISBN 83-86707-83-6

479. **Stosunek** społeczeństwa polskiego do bezpieczeństwa kraju i przystąpienia do NATO // W: *Interesy bezpieczeństwa w Europie : Polska – Rosja – Niemcy : materiały z konferencji*, Poznań 9-10 kwietnia 1996 / pod red. Jadwigi Kiwerskiej. – (Studia Europejskie ; nr 5). – Poznań : Instytut Zachodni, 1996. – S. 25-32.

ISBN 83-85003-85-1

480. **Stosunek** społeczeństwa polskiego do bezpieczeństwa kraju i przystąpienia do NATO // W: *Wojsko w badaniach socjologicznych* / pod red. nauk. Tadeusza Leczykiewicza, Zdzisława Zagórskiego. – (Poglądy i Doświadczenia : zeszyty naukowe / Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Zmechanizowanych im. Tadeusza Kościuszki ; 1998, wyd. spec.). – Wrocław : Wyższa Szkoła Oficerska, 1998. – S. 73-80.

481. **Stosunek** społeczeństwa polskiego do integracji Polski z Unią Europejską // W: *Polska a perspektywy integracji europejskiej* / [red. Magdalena Rychter]. – (Zeszyty Naukowe Instytutu Badań Społecznych i Międzynarodowych Fundacji im. Kazimierza Kelles-Krauzy ; z. 4). – Warszawa : Instytut Badań Społecznych i Międzynarodowych : Wydawnictwo Naukowe Scholar, cop. 1999. – S. 36-42.

ISBN 83-87367-52-4

482. **Stosunki** między Polską a Niemiecką Republiką Demokratyczną w latach 1980-1990 // W: *Wojciechowi Jaruzelskiemu – Żołnierzowi i Mężowi Stanu* [komitet red. Jerzy J. Wiatr (przewodn.) et al.]. – Warszawa : Wydawnictwo Studio EMKA, 2013. – S. 267-280.

ISBN 978-83-63773-40-3

483. **Stosunki** narodowościowe i wyznaniowe na Mazurach przed i po 1945 roku // *Studia Gdańskie*. – T. 9 (1993), s. 99-130, tab.

Toż nadb.: *Stosunki narodowościowe i wyznaniowe na Mazurach przed i po 1945 roku*. – [S.l. : s.n., 1993]. – S. [99]-130 ; 24 cm.

484. **Stosunki** narodowościowe na Warmii i Mazurach w okresie stalinowskim // W: *Ziemie Zachodnie i Północne Polski w okresie stalinowskim* / pod red. Czesława Osękowskiego ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Tadeusza Kotarbińskiego. – Zielona Góra : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1999. – S. 167-173.

ISBN 83-86832-84-3

Toż nadb.: *Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach w okresie stalinowskim*. – [Zielona Góra : Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Tadeusza Kotarbińskiego, 1999]. – S. [167]-173 ; 24 cm.

485. **Stosunki** narodowościowe, wielokulturowość i tożsamość regionalna społeczności postmi-gracyjnych Ziem Zachodnich i Północnych Polski – przegląd najnowszych publikacji historycznych i socjologicznych // *Śląsk Opolski*. – 2001, nr 2, s. 115-122.

486. **Stosunki** polsko-niemieckie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej // W: *Nad Bałtykiem, Pregołą i Łyną : XVI-XX wiek : księga pamiątkowa poświęcona Jubileuszowi 50-lecia pracy*

naukowej Janusza Jasińskiego / red. Zenona Rondańska. – Olsztyn : Pracownia Wydawnicza ElSet, 2006. – S. 507-519.

ISBN 83-89151-18-9

487. **Sytuacja** ludności warmińskiej i mazurskiej w świetle „Memoriału delegacji Warmiaków i Mazurów” z 1956 r. oraz „Apelu przedstawicieli olsztyńskich stowarzyszeń twórczych i naukowych w sprawie wyjazdów ludności rodzimej do RFN” z 1981 r. // *Przegląd Zachodni*. – 2005, nr 3, s. 203-218.

488. **Sytuacja** Mazurów po zakończonej w 1958 r. w województwie olsztyńskim akcji łączenia rodzin // W: Ewangelicy duchowni i parafianie : powojenne lata w Olsztynie i na Mazurach / [red. Świętłana Kruk]. – Olsztyn : Mazurskie Towarzystwo Ewangelickie, 2007. – S. 97-106.

ISBN 978-83-915852-6-9

489. **Szanse** i bariery porozumienia // *Fakty*. – 1983, nr 7, s. 3.

Forum socjologów.

490. **Śląsk** bez granic? // *Studia Śląskie*. – T. 88 (2018), s. 268-273.

491. **Ślązacy**, Kaszubi, Mazurzy i Warmiacy : nieuznawane mniejszości etniczne // W: Między lękiem a nadzieją : dziesięć lat funkcjonowania ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (2005-2015) : praca zbiorowa / pod red. Anity Adamczyk, Andrzeja Saksona, Cezarego Trosiaka. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2015. – S. 327-336.

Bibliogr. s. 335-336.

ISBN 978-83-62907-63-2

492. **Ślązacy**, Kaszubi, Mazurzy i Warmiacy : problemy identyfikacji narodowej i regionalnej – konferencja naukowa // *Przegląd Zachodni*. – 1990, nr 2, s. 137-139.

Konferencja zorg. w Poznaniu 7-8 XII 1989 r.

493. **Świadomość** społeczna młodzieży RFN // *Pokolenia*. – 1986, nr 9, s. 70-79.

494. **Tajny** plan wysiedleń ludności rodzimej (mazurskiej) z 1952 roku w świetle dokumentów Archiwum Akt Nowych w Warszawie // W: Mniejszości narodowe w Polsce / pod red. Zbigniewa Kurcza. – (Acta Universitatis Wratislaviensis ; 1940). – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1997. – S. 119-126.

ISBN 83-229-1550-0

Zawiera teksty dokumentów.

495. **Tak** blisko, tak daleko // *Głos Wielkopolski*. – 2005, nr 99, dod. *Poglądy*, s. C8.

Stosunki międzynarodowe Poznania i Niemiec.

496. **Teilnahme** am gesellschaftlichen Leben // W: Polen in Deutschland : Integration oder Separation? / (Hrsg.) Anna Wolff-Powęska, Eberhard Schulz. – Düsseldorf : Droste, 2000. – S. 309-318.

ISBN 3-7700-1119-8

497. **Teoretyczne** problemy badania subkultur w Republice Federalnej Niemiec // *Problemy Młodzieży*. – 1987/1989, nr 1, s. 45-67.

498. **Teraźniejszość** i przyszłość Obwodu Kaliningradzkiego : aspekty polityczne i kwestie bezpieczeństwa międzynarodowego // *Przegląd Zachodni*. – 1993, nr 3, s. 49-67.

499. **Teraźniejszość** i przyszłość Obwodu Kaliningradzkiego (Króleweca) // *Przegląd Zachodni*. – 1994, nr 3, s. 198-202.

Wspólne badania Instytutu Zachodniego i Bundesinstitut für Ostwissenschaftliche und Internationale Studien w Kolonii.

500. **The German Minority in Silesia in Light of the National Cenzus 2011** // *AWR-Bulletin*. – 2012, H. 3/4, s. 257-300.

501. **The Mazurians** : the dilemma of national identity // *Polish Western Affairs*. – 1991, nr 2, s. 53-69.

502. **The Problem of the Kaliningrad Region** // *Polish Western Affairs*. – 1994, nr 1, s. 71-77.

503. **To jest obcy kraj** // *Warmia i Mazury*. – 1979, nr 9, s. 21-22.

Problem adaptacji rodzin polskich wyjeżdżających do RFN.

504. **Tożsamość** lokalna i regionalna współczesnych mieszkańców byłych Prus Wschodnich // *Przegląd Zachodni*. – 2006, nr 1, s. 221-224.

505. **Tożsamość** miejsca na przykładzie Warmii – studium przypadku = Identity of place using the example of Warmia – a case study // *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. – 2019, nr 2, s. 137-152.

Bibliogr. s. 151-152. – Streszcz. w jęz. ang.

Na podstawie badań przeprowadzonych w Lesznie i Purdzie w 1948, 1983, 2005-2006 i 2016 r.

506. **Tożsamość** pogranicza – mieszkańcy Kaliningradu między Litwą a Polską // W: *Polskie transgraniczne* / pod red. Zbigniewa Kurcza i Andrzeja Saksona. – (Acta Universitatis Wratislaviensis ; nr 3108). – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2009. – S. 18-37.

Streszcz. w jęz. ang.

ISBN 978-83-229-2996-4

507. **Tożsamość** regionalna społeczeństw postmigracyjnych – województwo warmińsko-mazurskie // *Regiony Polski*. – 2001, nr 1, s. 65-82.

Streszcz. w jęz. ang.

508. **Tradycja** i współczesność na pograniczach: Warmia i Mazury, Okręg Kaliningradzki, Kraj Kłajpedzki // W: *Transgraniczność w perspektywie socjologicznej : nowe pogranicza?* / pod red. nauk. Żywii Leszkowicz-Baczyńskiej ; Lubuskie Towarzystwo Naukowe. – Zielona Góra : Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2005. – S. 145-170.

ISBN 83-88317-85-7

509. **Tradycja** socjologicznych badań zachodniego pogranicza // W: *Transgraniczność w perspektywie socjologicznej : pogranicza Polski w integrującej się Europie* / pod red. nauk. Marii Zielińskiej, Beaty Trzop, Krzysztofa Lisowskiego ; Lubuskie Towarzystwo Naukowe. – Zielona Góra : Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2007. – S. 331-348.

ISBN 978-83-88317-09-5

510. **Tradycje** mazurskiego protestantyzmu // *Fakty*. – 1986, nr 11, s. 3, il.

Problemy wyznaniowe na Mazurach na przełomie XIX i XX wieku.

511. **Traktatowe** regulacje w sprawie mniejszości narodowych i ich realizacja na przykładzie mniejszości niemieckiej w Polsce // W: *Świat – Niemcy – Polska : szkice politologiczne i historyczne ofiarowane prof. dr. hab. Zbigniewowi Leszczyńskiemu w 70. rocznicę urodzin* / red. nauk. Kamila Sierżputowska, Sławomir Sadowski i Adam Koseski. – Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2014. – S. 87-98.

ISBN 978-83-7096-991-2

512. **Transformacja** w Polsce i Niemczech wschodnich // W: *Transformacja w Polsce i w Niemczech Wschodnich : próba bilansu* / pod red. Andrzeja Saksona ; [tł. tekstów niem. Zbigniew Szulczyński]. – (Prace Instytutu Zachodniego ; nr 82). – Poznań : Instytut Zachodni, 2009. – S. 7-11.

ISBN 978-83-87688-96-7

513. **Transgraniczność** litewsko-rosyjsko-polska // W: *Polskie pogranicza w procesie przemian*. T. 1 / pod red. Zbigniewa Kurcza. – (Acta Universitatis Wratislaviensis) ; (Prace Naukowe – Wałbrzyska Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości. Nauki Społeczne). – Wałbrzych : Wałbrzyska Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości, 2008. – S. 231-240.

514. **Tworzenie** się nowych więzi społecznych na Warmii i Mazurach // *Warmia i Mazury*. – 1986, nr 15, s. 6.

Po 1945 r.

515. **Überlegungen** zur wirtschaftlichen Zusammenarbeit zwischen Ost und West // W: Die Staaten des östlichen Europa auf dem Weg in die europäische Integration : Analyse und Perspektiven / bearb. von Christof Dahm und Hans-Jacob Tebarth ; hrsg. von der Kulturstiftung der Deutschen Vertriebenen. – Bonn : Kulturstiftung der Dt. Vertriebenen, 1999. – S. 73-88.

ISBN 3-88557-169-2

516. **Ucieczka** czy alternatywa? : korespondencja z Berlina Zachodniego // *Student*. – 1981, nr 4, s. 10.

Ruch alternatywny młodzieży.

517. **Uczestnictwo** w życiu społecznym // W: Być Polakiem w Niemczech : praca zbiorowa / pod. red. Anny Wolff-Powęskiej, Eberharda Schulza. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 78). – Poznań : Instytut Zachodni, 2000. – S. 397-408.

ISBN 83-87668-05-3

518. **Ukraińscy** imigranci zarobkowi w Polsce (2017-2019) // W: Migranci i mniejszości jako obcy i swoi w przestrzeni polityczno-społecznej / red. nauk. Anita Adamczyk, Andrzej Sakson, Cezary Trosiak. – (Mniejszości – Migracje – Wielokulturowość ; t. 5). – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2019. – S. 115-127.

ISBN 978-83-65817-80-8

519. **Unaccompanied** minors in Poland // W: Unaccompanied minors in international, European and national law / (ed.) Ralf Roskopf. – Berlin : Berliner Wissenschafts-Verlag, [2016]. – S. 239-249.

ISBN 978-3-8305-3578-2

520. **Unbekannter** Plan aus dem Jahre 1952 zur Umsiedlung der masurischen Bevölkerung (in die Kreise Ustrzyki Dolne und Lubaczów) // *Masurische Storchepost*. – 1996, nr 1, s. 27-29.

521. **Unia** Europejska wobec kryzysu migracyjnego // W: Servitium Klio : in honorem Professoris Alberti Kotowski / red. Marek G. Zieliński, Zdzisław Biegański. – Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2021. – S. 447-452.

ISBN 978-83-8018-386-5

522. **Upadek** systemu kołchozowo-sowchozowego w Obwodzie Kaliningradzkim // W: Człowiek, gospodarka, społeczeństwo : księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Jerzemu Babiakowi / red. nauk. Tadeusz Wallas, Krzysztof Urbaniak, Krzysztof Hajder. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2019. – S. 485-510.

Bibliogr. s. 507-510.

ISBN 978-83-65817-59-4

523. **Upamiętnienia** I wojny światowej na Warmii i Mazurach // *Siedlisko*. – 2009, nr 6, s. 34-39, 4 s. okł, il.

Bibliogr.

524. **Uwarunkowania** polityki historycznej na Ziemiach Zachodnich i Północnych // *Biuletyn Instytutu Zachodniego*. – Nr 38(412)/2019.

525. **Varmijos** ir Mozūrijos prijungimas prie Lenkijos : legitimavimo prielaidos ir praktikos : (Incorporation of Warmia and Masuria into Poland: assumptions and practices of its legitimation) // W: Erdvių pasisavinimas Rytu Prūsijoje XX amžiuje = Appropriation of spaces in East Prussia during the 20th century = Prisvoenie prostranstv v Vostočnoj Prussii v dvadcatom stoletii / [tomo sudaryt. Vasilijus Safronovas]. – (Acta Historica Universitatis Klaipedensis ; 24). – Klaipėda : Klaipėdos universitetas. Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas, 2012. – S. 153-171.

Bibliogr.

526. **Vertreibung** und Aussiedlung aus den ehemaligen polnischen Ostgebieten und polnische Akkulturationspolitik in den neuen Westgebieten / übers. [aus dem Poln.] von Dorota Matelska // W: Recht, Wirtschaft, Kultur : Herausforderungen an Staat und Gesellschaft im Zeitalter der Globalisierung : Festschrift für Hans Hablitzel zum 60. Geburtstag / hrsg. von Michael Wollenschläger, Eckhard Kreßel, Johann Egger. – Berlin : Duncker & Humblot, 2005. – S. 261-275.

ISBN 978-3428117475

Toż nadb.: Vertreibung und Aussiedlung aus den ehemaligen polnischen Ostgebieten und polnische Akkulturationspolitik in den neuen Westgebieten / übers. [aus dem Poln.] von Dorota Matelska. – Berlin : Duncker & Humblot, 2005. – S. [1], 261-275 ; 24 cm.

527. **Verwort/Przedmowa** // W: Garnison Ehrenfriedhof 1914-1918 w Poznaniu / Wiesław Olszewski ; [tł. na jęz. niem. Marek Rajch]. – [Poznań] : Art Media Studio, [2008]. – S. 14-15.

ISBN 978-83-917795-1-4

528. **VIII Forum polsko-niemieckie** // *Przegląd Zachodni*. – 1995, nr 4, s. 217-220.

529. **Völkische** und ethnische Minderheiten im heutigen Polen // W: Religiöse und ethnische Minderheiten im heutigen Polen : Seminar des Arbeitskreises „Nachbar Polen“ der Evangelischen Akademie Berlin (West), vom 11. – 13. Mai 1990 / hrsg. von Norbert H. Weber ; Evangelische Akademie Berlin (West). – Berlin : Evangelische Akademie, 1999. – S. 21-31.

530. **W cieniu** przeszłości – współczesne stosunki polsko-niemieckie // W: Aktualność przesłania paryskiej „Kultury” w dzisiejszej Europie : zbiór studiów / red. Łukasz Jasina, Jerzy Kłoczowski, Andrzej Gil. – (Materiały Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej ; t. 23). – Lublin : Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, 2007. – S. 315-326.

ISBN 978-83-85854-90-6

531. **W sprawie** wód województwa olsztyńskiego // *Aura*. – 1986, nr 2, s. 20-21, il. Streszcz. w jęz. ros., ang.

532. **Walka** o cywilizację, czyli obraz Polski Ziomek Prusy Wschodnie // *Fakty*. – 1985, nr 9, s. 3.

Działalność Ziomek Prus Wschodnich (Landmannschaft Ostpreußen) powstałego w 1948 r.

533. **Warmia** i Mazury po 1945 roku – nowa tożsamość czy dezintegracja // *Borussia*. – Nr 3/4 (1992), s. 45-53.

534. **Warschau** zwischen Berlin und Moskau : eine polnische sicht // *WeltTrends*. – H. 67 (2009), s. 103-109.

535. **Wartości** życiowe studentów Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie / Maria Mydlak, Andrzej Sakson // *Biuletyn Naukowy. Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie*. – 1986, nr 1, s. 169-177, tab.

Bibliogr.

Referat z Konferencji Naukowej „Działalność uczelni w regionie”.

Toż nadb.: Wartości życiowe studentów Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie / Maria Mydlak, Andrzej Sakson. – [S.l. : s.n., 1986]. – S. 169-178 : il. ; 23 cm.

536. **Was** heisst Rekonstruktion freiheitlicher Demokratien in Hinblick auf die Ereignisse 1989/1990 in Ostmitteleuropa? // W: Revolution und Rekonstruktion : Der Aufbau freiheitlicher Demokratie in Ostmitteleuropa / hrsg. von D. Herzog, A. Pradetto, H. Wagner. – Berlin, 1991. – S. 79-81.

537. **Was** von Ostpreußen geblieben ist // *Masurische Storchentpost*. – 2017, nr 2, s. 35-38.

Fragm. książki „Von Memel bis Allenstein”.

538. **„Wielki symbol** polskiej klęski?” czyli uwagi o demitologizacji Ziemi Odzyskanych i marginalizacji Ziemi Zachodnich i Północnych // W: „Ziemie Odzyskane” : w poszukiwaniu nowych narracji /

pod red. Emilii Kledzik, Macieja Michalskiego i Małgorzaty Praczyk. – (Publikacje Instytutu Historii ; 177). – Poznań : Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2018. – S. 145-158.

Bibliogr.

ISBN 978-83-65663-85-6

539. **Wizyta** kanclerz Angeli Merkel w Warszawie w opinii niemieckich mediów / Andrzej Sakson, Piotr Kubiak, Marcin Tujdowski, Maria Wagińska-Marzec // *Biuletyn Instytutu Zachodniego*. – Nr 290 (2017).

540. **Wobec** demitologizacji Ziemi Odzyskanych // *Ziemia*. – 2016, s. 113-122.

541. **Wolność** informacji // *Fakty*. – 1983, nr 15, s. 6, il.

542. **Worte**, die für uns Masuren von Wichtigkeit sind // *Masurische Storchpost*. – 2000, nr 5, s. 9-18.

M.in. tekst Andrzeja Saksona, s. 11-12.

543. **Wpływ** kryzysu Unii Europejskiej na migracje zarobkowe Polaków // W: Drogi wyjścia z kryzysu Unii Europejskiej : perspektywa polska i niemiecka = Wege aus der Krise : polnische und deutsche Standpunkte zur Europäischen Union : praca zbiorowa / pod red. Jochena Franzke, Bogdana Koszela, Andrzeja Saksona ; [aut. Adam Barabasz et al.]. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2013. – S. 7-12.

ISBN 978-83-62907-31-1

544. **Wpływ** stosunków wyznaniowych na kształtowanie się procesów społecznych na Mazurach po 1945 roku // *Olsztyńskie Studia Socjologiczno-Etnograficzne*. – [T.] 1 (1985), s. 56-73.

545. **Wprowadzenie** // W: Raport o stratach wojennych Poznania 1939-1945 / pod red. Andrzeja Saksona i Andrzeja Skarzyńskiego ; Miasto Stołeczne Poznań. – Poznań : Wydawnictwo Miejskie, 2008. – S. 9-18.

ISBN 978-83-7503-039-6

546. **Współczesna** niemiecka geopolityka : ciągłość i zmiana // *Mysł Ekonomiczna i Polityczna*. – 2016, nr 4, s. 356-365.

Bibliogr. s. 363-364.

547. **Współczesne** badania socjologiczne na Ziemiach Zachodnich i Północnych - stare i nowe wyzwania // W: Odmiany polskich tożsamości / red. nauk. Krzysztof Bondyra, Stanisław Lisiecki. – Poznań : Wydawnictwo Fundacji Humaniora, 2002. – S. 75-87.

Bibliogr.

ISBN 83-7112-074-5

548. **Współczesne** oblicze mieszkańców obwodu kaliningradzkiego // W: Sąsiedztwa III RP : Rosja : zagadnienia społeczne / pod red. Marcina Dębickiego i Julity Makaro. – Wrocław : Wydawnictwo Gajt, 2016. – S. 40-66.

ISBN 978-83-62584-83-3

549. **Współczesne** zróżnicowania etniczno-regionalne na Warmii i Mazurach // W: Polskość i symbioza kultur w integrującej się Europie : praca zbiorowa / pod red. nauk. Jerzego Damrosza ; Rada Krajowa Regionalnych Towarzystw Kultury ; Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Pojezierze” ; Wyższa Szkoła Humanistyczna. Ośrodek Badań Regionalnych. – (Problemy Regionu i Regionalizm ; 3) ; (Prace Krajowego Ośrodka Dokumentacji Regionalnych Towarzystw Kultury ; 37). – Ciechanów : Krajowy Ośrodek Dokumentacji Regionalnych Towarzystw Kultury, 2000. – S. 51-64.

Materiały IX Seminarium Wschodnioeuropejskiego zorg. 21-23 V 1999 r. w Olsztynie i Rybakach.

550. **Współpraca** Instytutu Zachodniego z niemieckimi ośrodkami naukowymi po 1989 roku // W: Wielkopolska – niemieckie kraje związkowe : czas współpracy. T. 1, Konteksty, kontakty / red. nauk. Sławomir Piontek. – Poznań : Oficyna Wydawnicza Wyższej Szkoły Języków Obcych, 2009. – S. 83-96.

ISBN 978-83-60241-03-5

551. **Wstęp** // W: Europejskie i polskie doświadczenia z etnicznością i migracjami w XXI wieku / red. nauk. Anita Adamczyk, Andrzej Sakson, Cezary Trosiak. – (Mniejszości - Migracje – Wielokulturowość ; t. 4). – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2018. – S. 5-12.

ISBN 978-83-65817-46-4

552. **Wstęp** // W: Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce i Europie : aspekty polityczne i społeczne / red. nauk. Andrzej Sakson. – (Polska i Europa Wobec Wyzwań Współczesnego Świata). – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014. – S. 5-10.

ISBN 978-83-7780-966-2

553. **Wstęp** // W: Polska – Niemcy – Mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość / praca zbiorowa pod red. Andrzeja Saksona. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 67). – Poznań : Instytut Zachodni, 1994. – S. 5-6.

Streszcz. w jęz. niem.

ISBN 83-85003-70-3

554. **Wstęp** // W: Polskie transgranicza / pod red. Zbigniewa Kurcza i Andrzeja Saksona. – (Acta Universitatis Wratislaviensis ; nr 3108). – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2009. – S. 7-8.

ISBN 978-83-229-2996-4

555. **Wstęp** // W: Porządek społeczny a wyzwania współczesności : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – (Socjologia / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu ; nr 45). – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2005. – S. 9-10.

ISBN 83-232-1434-4

556. **Wstęp** // W: Samorząd pomocniczy jako czynnik pobudzający społeczeństwo obywatelskie na wsi / pod red. Andrzeja Saksona, Patryka Węgierekiewicza. – Konin : Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów ; Warszawa : Stowarzyszenie Fundamenty Silnego Państwa ; Poznań : Instytut Zachodni, cop. 2010. – S. 7-8.

ISBN 978-83-9280-472-7

ISBN 978-83-6173-621-9

ISBN 978-83-9244-180-9

557. **Wstęp** // W: Ślązacy, Kaszubi, Mazurzy i Warmiacy – między polskością a niemieckością : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 24). – Poznań : Instytut Zachodni, 2008. – S. 9-12.

ISBN 978-83-87688-86-8

558. **Wstęp** // W: Tożsamość kulturowa społeczeństwa Warmii i Mazur : praca zbiorowa / pod red. Bożeny Domagały i Andrzeja Saksona. – (Studia Olsztyńskie Towarzystwa Naukowego i Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie ; nr 1). – Olsztyn : Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, 1998. – S. 5-6.

ISBN 83-87643-15-7

559. **Wstęp** // W: Za mało na Polaka, za mało na Niemca... / Joanna Wańkowska-Sobiesiak. – Olsztyn : Studio Poligrafii Komputerowej „SQL”, 2006. – S. 5-8.

ISBN 83-88125-46-X

560. **Wstęp** / Andrzej Sakson, Mieczysław Jaroszewicz // W: Ziemie Odzyskane - Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005 : 60 lat w granicach państwa polskiego : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona ; [aut. art. Roman Drozd et al.]. – (Ziemie Zachodnie – Studia i Materiały ; nr 23). – Poznań : Instytut Zachodni ; Słupsk : Muzeum Pomorza Środkowego, 2006. – S. 9-11.

ISBN 978-83-87688-66-0

561. **Wybory** do Bundestagu XVII kadencji 27.09.2009 : prognoza / oprac. Andrzej Sakson, Bogdan Koszel, Piotr Kubiak, Krzysztof Malinowski, Zbigniew Mazur, Joanna Dobrowolska-Polak // *Biuletyn Instytutu Zachodniego*. – Nr 18 (2009).

562. **Wygnańcy** // *Wprost*. – 1994, nr 28, s. 59-60.
Pokłosie konkursu na pamiątki wysiedlonych w latach 1939-1960.
563. **Wysiedlanie** ludności polskiej z Kresów Wschodnich Drugiej Rzeczypospolitej na Mazury w latach 1945-1948 // *Rocznik Mazurski*. – T. 2 (1997), s. 59-67.
564. **Wysiedlenia** - aspekt socjologiczny // W: Wypędzenie Polaków i Niemców : procesy współzależne : podobieństwa i różnice / Jacek Borkowicz [et al.] ; red. Artur Hajnicz, Eligiusz Lasota, Andrzej Sakson. – (Polska w Europie, Zeszyt Specjalny ; 19). – Warszawa : Ośrodek Studiów Międzynarodowych, 1996. – S. 14-24.
565. **Wysiedlenia** - aspekt socjologiczny // W: Kompleks wypędzenia / red. Włodzimierz Borodziej, Artur Hajnicz. – Kraków : Wydawnictwo Znak, 1998. – S. 135-146.
ISBN 83-7006-666-9
566. **Wysiedlenie** ludności ukraińskiej w 1947 r. w ramach akcji „Wisła” // *Życie i Myśl*. – 1997, nr 4, s. 36-45.
Toż nadb.: Wysiedlenie ludności ukraińskiej w 1947 r. w ramach akcji „Wisła”. – Poznań : [s.n.], 1997. – S. 37-45 ; 22 cm.
567. **XX Konferencja** Podręcznikowa Historyków PRL i RFN // *Życie i Myśl*. – 1987, nr 7/8, s. 60-63.
568. **XX lat** działalności na rzecz pokoju // *Warmia i Mazury*. – 1980, nr 11, s. 30-31.
Działalność organizacji „Akcja Znaków Pokuty/Służba Pokoju”.
569. **Zabytki** i ludzie // *Fakty*. – 1983, nr 45, s. 10, il.
Mazurska zabudowa zabytkowa we wsi Klon. Życie i działalność Jana Dopatki.
570. **Zamek** w Królewcu // *Siedlisko*. – 2008, nr 5, s. 64-72, il.
Historia zamku po II wojnie światowej.
571. **Zapis** o mniejszościach narodowych w polskich ustawach konstytucyjnych // W: Polska – Niemcy – Mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość / praca zbiorowa pod red. Andrzeja Saksona. – (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 67). – Poznań : Instytut Zachodni, 1994. – S. 181-188.
ISBN 83-85003-70-3
572. **Zbuntowana** kultura [młodzieżowa] // *Fakty*. – 1983, nr 50, s. 7, il.
573. **Zieloni** // *Fakty*. – 1983, nr 4, s. 12.
Polski Klub Ekologiczny w Olsztynie.
574. **Ziemie** Odzyskane – Ziemie utracone – spory nie tylko literackie // W: Polacy – Niemcy : literatura i pamięć / red. nauk. Jerzy Fiećko, Jerzy Kałużny, Sławomir Piontek ; Wyższa Szkoła Języków Obcych im. Samuela B. Lindego w Poznaniu. – (Wielogłosy ; t. 2). – Poznań : Oficyna Wydawnicza Wyższej Szkoły Języków Obcych, 2010. – S. 29-38.
ISBN 978-83-60241-09-7
575. **Ziemie** Odzyskanie – Dzikie Zachód – ziemie poniemieckie : współczesny dyskurs o Ziemiach Zachodnich i Północnych // W: Granice, pogranicza i dalej – niekończąca się przygoda : księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Zbigniewowi Kurczowi / red. Marcin Dębicki, Kamilla Dolińska, Justyna Kajta, Julita Makaro, Natalia Niedźwiecka-Iwańczak, Elżbieta Opiłowska. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2021. – S. 167-180.
ISBN 978-83-66849-25-9
576. **Ziemie** Zachodnie i Północne w badaniach Instytutu Zachodniego // W: Między przeszłością a przyszłością : szkice o socjologii i społeczeństwie polskim w dobie przemian ustrojowych : praca

zbiorowa / pod red. Jana Włodarka. – (Socjologia – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu ; nr 22). – Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 1998. – S. 39-46.

Bibliogr.

ISBN 83-232-0719-4

577. **Zjednoczeni**, lecz nadal podzieleni : problem zjednoczenia Niemiec w świadomości społecznej Niemców // W: Zjednoczenie Niemiec : studia politologiczno-ekonomiczno-prawne : praca zbiorowa / pod red. Lecha Janickiego, Bogdana Koszela, Waclawa Wilczyńskiego. – (Studium Niemieckoznawcze Instytutu Zachodniego ; nr 71). – Poznań : Instytut Zachodni, 1996. – S. 49-60.

ISBN 83-85003-81-9

578. **Zmagania** ze wschodniopruskim dziedzictwem na Warmii i Mazurach // W: Miejsca święte, miejsca przeklęte : polskie doświadczenie przestrzeni : praca zbiorowa / pod red. Włodzimierza Pawluczuka i Stanisława Zagórskiego ; wstęp Janusz Tazbir ; [piszą Katarzyna Adamska et al.]. – (Seria Glogerowska). – Łomża : Oficyna Wydawnicza „Stopka”, 2012. – S. 45-61.

ISBN 978-83-85734-99-4

579. **Zmiany** stereotypów // *W Lewo*. – 1981, nr 3, s. 8-9.

Nawiąz.: Od Autora // *W Lewo*. – 1981, nr 3, s. 9-10.

580. **Znaczenie** kultury ludowej w procesie kształtowania się tożsamości regionalnej // W: V Konferencja Słowińsko-Kaszubska : materiały z konferencji, Rowy, 4-5 września 1998 / pod red. Wojciecha Łysiaka ; Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku ; Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. – Poznań : Eco ; Słupsk : Muzeum Pomorza Środkowego, 1999. – S. 189-194.

ISBN 83-91190-01-3

581. **Zróżnicowanie** regionalne społeczności Ziemi Zachodnich i Północnych // W: Co po kryzysie? / pod red. Grażyny Skąpskiej, Marka S. Szczepańskiego i Żanety Stasienuk. – Warszawa : Polskie Towarzystwo Socjologiczne, 2016. – S. 283-302.

ISBN 978-83-944516-0-8

582. **Zur** kulturellen Identität der Deutschen in Polen : Bericht aus der Praxis // W: Deutschland, Polen, Tschiechien – auf dem Weg zur guten Nachbarschaft / (Hrsg.) Theodor Schweisfurth, Walter Poeggel, Andrzej Sakson. – (Schriftenreihe der Juristischen Fakultät der Europa-Universität Viadrina Frankfurt). – Berlin : Springer, 1999. – S. 135-142.

ISBN 3-540-65067-9

583. **Zur** soziologischen Theorie ethnischer Gruppen in Polen // W: Volksgruppen in Ostmittel- und Südosteuropa / (Hrsg.) Georg Brunner, Hans Lemberg. – (Südosteuropa-Studien ; 52). – Baden-Baden : Nomos, 1994. – S. 87-94.

ISBN 978-3-7890-3095-6

Toż nadb.: Zur soziologischen Theorie ethnischer Gruppen in Polen. – [S.l. : s.n., 1991]. – S. 87-94 ; 23 cm.

584. **Zwangsauswanderung** der Juden aus Polen nach 1968 // *AWR-Bulletin*. – 1998, H. 4, s. 212-215.

585. **Zwischen** Polentum und Deutschtum – gibt es noch Masuren und Ermländer? / [aus dem Poln. übers. von Barbara Glowe] // *Nordost-Archiv. Zeitschrift für Regionalgeschichte. Neue Folge*. – Bd. 8 (1999), H. 1, s. 222-236.

Toż nadb.: Zwischen Polentum und Deutschtum – gibt es noch Masuren und Ermländer?. – Lüneburg : Institut Nordostdeutsches Kulturwerk, 2001. – S. [1], 222-236 ; 24 cm.

Toż fragm.: Masurische Storchpost. – 2015, nr 12, s. 27-35.

586. **23 luty** budzi emocje : 50-ta rocznica zakończenia walk o Poznań // *Express Poznański*. – 1995, nr 39, s. 1, 4.

587. **50-lecie** Instytutu Zachodniego w Poznaniu // *IKS*. – 1994, [grudzień], s. 11.

588. **70 Jahre** danach : Nachdenken über den Ausbruch des Zweiten Weltkrieges // *WeltTrends*. – H. 69 (2009), s. 35-42.

Recenzje autorstwa A. Saksona

589. [**Demografia** i społeczeństwo Ziem Zachodnich i Północnych 1945-1995 ; Pomorze – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1997, nr 3, s. 232-235.

Zawiera rec. książki: Demografia i społeczeństwo Ziem Zachodnich i Północnych 1945-1995 : próba bilansu / pod red. Ewy Frątczak i Zbigniewa Strzeleckiego. – Warszawa, 1996. – ISBN 83-90191-24-5.

Zawiera rec. książki: Pomorze : zagadnienia etniczno-regionalne / Marek Latoszek. – Gdańsk, 1996. – ISBN 83-87047-00-7.

590. [**Deutsche** in Polen ; Die Deutschen im Posener Land und in Mittelpolen - recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1993, nr 4, s. 315-319.

Zawiera rec. książki: Deutsche in Polen / Thomas Urban. – München, 1993.

Zawiera rec. książki: Die Deutschen im Posener Land und in Mittelpolen / Joachim Rogall. – München, 1993. – ISBN 3-7844-2444-9.

591. **Dwie** nowe prace o Białorusinach w Polsce // *Sprawy Narodowościowe*. – 1992, z. 1, s. 235-239.

Zawiera rec. książki: Kształtowanie się białoruskiej świadomości narodowej a Polska / Piotr Wróbel. – Warszawa, 1990. – ISBN 83-230-0511-7.

Zawiera rec. książki: Narody wielkie i małe : Białorusini w Polsce / Andrzej Sadowski. – Kraków, 1991.

592. [**Friedenssichernde** Aspekte des Minderheitenschutzes in der Ära des Völkerbundes und der Vereinten Nationen in Europa – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1997, nr 1, s. 240-241.

Zawiera rec. książki: Friedenssichernde Aspekte des Minderheitenschutzes in der Ära des Völkerbundes und der Vereinten Nationen in Europa / (Hrsg.) Manfred Mohr. – Berlin, 1996. – ISBN 978-3540613664.

593. [**Geschichtsbewusstsein** der Dertschen – recenzja] // *Życie i Myśl*. – 1989, nr 1/2, s. 95-98.

Zawiera rec. książki: Geschichtsbewusstsein der Deutschen : Materialien zur Spurensuche einer Nation / hrsg. von Werner Weidenfeld ; mit Beitr. von Peter Alter [et al.], cop. 1998. – ISBN 3-8046-8696-6.

594. **Górny Śląsk** – tożsamość i autonomia : dwie nowe monografie socjologiczne // *Rocznik Ziem Zachodnich*. – T. 1 (2017), s. 748-752.

Zawiera rec. książki: Tożsamość współczesnych Górnolazaków. Studium socjologiczne / Justyna Kijonka. – Katowice, 2016. – ISBN 978-83-60781-84-5 ; ISBN 978-83-7164-893-9.

Zawiera rec. książki: Górny Śląsk między regionalizmem – autonomią – separatyzmem / Cezary Trosiak. – Poznań, 2016. – ISBN 978-83-62907-77-9.

595. [**Gubin** i Guben – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2012, nr 3, s. 313-316.

Zawiera rec. książki: Gubin i Guben – miasta na pograniczu : socjologiczne studium sąsiedztwa / Jerzy Kaczmarek. – Poznań, 2011. – ISBN 978-83-23222-34-7.

596. **Inferno** zimowego odwetu // *Kontrasty*. – 1980, nr 12, s. 46-47.

Zawiera rec. książki: Droga przez morze / Tadeusz Willan. – Olsztyn, 1979. – ISBN 83-7002-000-3.

597. [**Initiativen** Kultureller Zusammenarbeit – recenzja] // *Życie i Myśl*. – 1990, nr 11/12, s. 76-78.

Zawiera rec. książki: Initiativen Kultureller Zusammenarbeit : Bundesrepublik Deutschland – Volksrepublik Polen 1982-1988. – Darmstadt, 1989.

598. **Jaki** marksizm? // *Fakty*. – 1982, nr 41, s. 11, 15.

Zawiera rec. książki: O tzw. nie-marksowskim materializmie historycznym / Jacek Tittenbrun. – Poznań, 1982.

599. [**Jednostka** wobec władzy – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1995, nr 1, s. 204-205.

Zawiera rec. książki: Jednostka wobec władzy / Marek Ziółkowski, Barbara Pawłowska, Rafał Drozdowski ; [przy współpr. Ryszarda Cichońskiego et al.]. – Poznań, 1994. – ISBN 83-85060-77-4.

600. [**Kaszubi** - recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2003, nr 4, s. 209-216.

Zawiera rec. książki: Kaszubi : między dyskryminacją a regionalną podmiotowością / Cezary Obracht-Prondzyński. - Gdańsk, 2002. - ISBN 83-7326-044-7 ; ISBN 83-914815-8-1.

601. [Kościół rzymskokatolicki w procesach integracyjnych na Pomorzu Zachodnim w latach 1945-1956 – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2019, nr 3, s. 313-316.

Zawiera rec. książki: Kościół rzymskokatolicki w procesach integracyjnych na Pomorzu Zachodnim w latach 1945-1956 / Marta Cichocka. - Szczecin, 2018.

602. [Kształtowanie się świadomości regionalnej i narodowej ludności kaszubskiej okolic Bytowa – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1986, nr 5/6, s. 373-376.

Zawiera rec. książki: Kształtowanie się świadomości regionalnej i narodowej ludności kaszubskiej okolic Bytowa / Jadwiga Kucharska. - Łódź, 1985.

603. [Ludność niemiecka na ziemiach polskich w latach 1939-1945 i jej powojenne losy – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1997, nr 3, s. 249-250.

Zawiera rec. książki: Ludność niemiecka na ziemiach polskich w latach 1939-1945 i jej powojenne losy : materiały z konferencji, [Bydgoszcz, 15-16 grudzień 1994 r.] / pod red. Włodzimierza Jastrzębskiego ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Bydgoszczy. - Bydgoszcz, 1995. - ISBN 83-70961-21-5.

604. [Mniejszość niemiecka na Dolnym Śląsku – recenzja] // *Rocznik Ziemi Zachodnich*. – T. 1 (2017), s. 745-747.

Zawiera rec. książki: Mniejszość niemiecka na Dolnym Śląsku : studium socjologiczne / Irena Kurasz. - Kraków, 2016. - ISBN 978-83-7688-329-8.

605. [Mniejszość niemiecka na Pomorzu Gdańskim – recenzja] // *Przegląd Historyczny*. – 2017, z. 4, s. 778-781.

Zawiera rec. książki: Mniejszość niemiecka na Pomorzu Gdańskim / Magdalena Lemańczyk. - Warszawa, 2016. - ISBN 978-83-64091-73-5 ; ISBN 978-83-929692-1-1.

606. [Mniejszość niemiecka na Warmii i Mazurach – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1998, nr 3, s. 240-242.

Zawiera rec. książki: Mniejszość niemiecka na Warmii i Mazurach : rodowód kulturowy, organizacja, tożsamość / Bożena Domagała. - Olsztyn, 1996.

607. [Mniejszość niemiecka w Wielkopolsce w latach 1919-1939 – recenzja] // *Sprawy Narodowościowe*. – 1997, z. 2, s. 371-376.

Zawiera rec. książki: Mniejszość niemiecka w Wielkopolsce w latach 1919-1939 / Dariusz Matelski. - Poznań, 1997. - ISBN 83-23207-59-3.

608. **Moja Biblioteka Mazurska** // *Przegląd Zachodni*. – 2004, nr 4, s. 227-230.

Zawiera rec. książki: Dzieje miasta Dąbrówno w Prusach Wschodnich 1326-1926 : dla uczczenia sześćsetlecia miasta / spisał Helmuth Meye ; przeł. Rafał Wolski ; notą opatrzył Waldemar Mierzwa. - Warszawa ; Dąbrówno, 2001. - ISBN 83-910523-1-1.

Zawiera rec. książki: A dąb rośnie : Warmia i Mazury w reportażu po 1945 roku / wyboru dokonał Tadeusz Prusiński. - Warszawa ; Dąbrówno, 2002. - ISBN 83-910523-5-4.

Zawiera rec. książki: Kronika parafii ewangelickiej w Rynie w Prusach Wschodnich : ułożona przez proboszcza ryńskiego Alberta Sapatkę z okazji jubileuszu 300-lecia istnienia tutejszego kościoła (1604-1904) / Albert Christoph Rudolf Sapatka. - Warszawa, 2003. - ISBN 83-910523-2-X.

Zawiera rec. książki: Kronika miasta Dąbrówno / zebrana przez Chrystiana Beniamina Bocka. - Dąbrówno, 2003. - ISBN 83-910523-6-2.

Zawiera rec. książki: Dąbrówno : Gilgenburg, którego nie ma... = Gilgenburg, das es nicht mehr gibt / [teksty i red. Waldemar Mierzwa ; współpr. red. i przekł. Rafał Wolski]. - Dąbrówno ; [Olsztyn], 2000. - ISBN 83-910523-0-3.

609. [Niemcy w Polsce 1945-1950 – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2001, nr 3, s. 179-189.

Zawiera rec. książki: Niemcy w Polsce 1945-1950 : wybór dokumentów. T. 1. - Warszawa, 2000. - ISBN 83-86842-67-9.

610. **Nowe książki o Mazurach** / A. S. [Andrzej Sakson] // *Pomerania*. – 1995, nr 10, s. 28.

Zawiera omów. książki: Warmiacy i Mazurzy w PRL : wybór dokumentów : rok 1945 / przygot. do druku Tadeusz Baryła. - Olsztyn, 1994.

Zawiera omów. książki: Z pogranicza kurpiowsko-mazurskiego 1945-1957 / Kazimierz Sopuch, Władysław Dudziak. - Ostrołęka, 1993. - ISBN 83-86122-05-6.

Zawiera omów. książki: Mazurska obecność Erwina Kruka / Elżbieta Konończuk. – Białystok, 1993. – ISBN 83-900381-9-6.

Zawiera omów. książki: Mazurzy w drugiej połowie XIX wieku : kształtowanie się świadomości narodowej / Grzegorz Jasiński. – Olsztyn, 1994.

Zawiera omów. książki: Ostpreuen ade : Rei se durch ein melancholisches Land / Ralph Giordano. – Köln, 1994.

611. **Nowe** spojrzenie? : rozważania o ostatnich publikacjach dotyczących Mazurów // *Masovia*. – T. 6 (2003), s. 169-182.

Toż nadb.: Nowe spojrzenie? : rozważania o ostatnich publikacjach dotyczących Mazurów / Archiwum Mazurskie ; Prywatna Wyższa Szkoła Zawodowa ; Towarzystwo Miłośników Twierdzy Boyen. – Giżycko : Archiwum Mazurskie, 2003. – S. [169]-182 ; 24 cm.

Zawiera rec. książki: Masuren : Ostpreußens vergessener Süden / Andreas Kossert. – Berlin, 2001. – ISBN 3-886-80696-0.

Zawiera rec. książki: Społeczne tworzenie ojczyzn : studium tożsamości mieszkańców Mazur / Wojciech Łukowski. – Warszawa, 2002. – ISBN 83-7369-000-X.

Zawiera rec. książki: Polish – speaking Germans? : Language and National Identity among the Masurians since 1871 / Richard Blanke. – Köln ; Weimar ; Wien, 2001. – ISBN 3-412-12000-6.

Zawiera rec. książki: Preußen, Deutsche oder Polen? : Die Masuren im Spannungsfeld des ethnischen Nationalismus 1870-1956 / Andreas Kossert ; Deutsches Historisches Institut Warschau. – Wiesbaden, 2001.

612. **O polsko-niemieckiej** edycji źródeł dotyczących losów Niemców w Polsce w latach 1945-1950 // *Przegląd Zachodni*. – 2001, nr 3, s. 179-189.

Zawiera rec. książki: Niemcy w Polsce 1945-1950 : wybór dokumentów. T. 1, Władze i instytucje centralne. Województwo olsztyńskie / pod red. Włodzimierza Borodzieja i Hansa Lemberga ; wybór i oprac. dokumentów Włodzimierz Borodziej i Claudia Kraft. – Warszawa, 2000. – ISBN 83-86842-67-9.

613. **O stosunkach** narodowościowych na Ziemiach Zachodnich i Północnych // *Życie i Myśl*. – 1998, nr 2, s. 86-89.

Zawiera rec. książki: Droga na zachód : osadnictwo ludności ukraińskiej na ziemiach zachodnich i północnych Polski w ramach akcji „Wisła” / Roman Drozd. – Warszawa, 1997. – ISBN 83-90620-31-6.

Zawiera rec. książki: Starzy i nowi mieszkańcy Opolszczyzny / Maria Szmaja. – Opole, 1997. – ISBN 83-71260-92-X.

Zawiera rec. książki: Przeprosić za wypędzenie? : wypowiedzi oficjalne oraz debata prasowa o wysiedleniu Niemców po II wojnie światowej / pod red. Klause Bachmanna i Jerzego Kranza. – Kraków, 1997. – ISBN 83-70067-30-1.

614. [**Okręg** Mazurski w raportach Jakuba Prawina – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1997, nr 3, s. 250-251.

Zawiera rec. książki: Okręg Mazurski w raportach Jakuba Prawina : wybór dokumentów. Rok 1945. – Olsztyn, 1996.

615. **Pogranicze** narodowe i międzynarodowe // *Fakty*. – 1982, nr 39, s. 13.

Zawiera rec. książki: Z pogranicza problematyki narodowej i międzynarodowej / Andrzej Kwilecki. – Warszawa, 1982. – ISBN 83-01-03365-7.

616. [**Polityka** władz wobec ludności ukraińskiej w Polsce w latach 1944-1989 – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2003, nr 4, s. 209-216.

Zawiera rec. książki: Polityka władz wobec ludności ukraińskiej w Polsce w latach 1944-1989 / Roman Drozd. – Warszawa, 2001. – ISBN 83-912091-9-9.

617. [**Polska** ludność rodzima ziem zachodnich i północnych – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1997, nr 3, s. 251.

Zawiera rec. książki: Polska ludność rodzima ziem zachodnich i północnych : opinie nie tylko publiczne lat 1944-1948 / Grzegorz Strauchold. – Olsztyn, 1995.

618. [**Polska** - Niemcy nadzieja i zaufanie – recenzja] // *Przegląd Politologiczny*. – 2003, nr 1, s. 171-174.

Zawiera rec. książki: Polska – Niemcy nadzieja i zaufanie. – Warszawa, 2002. – ISBN 83-914816-2-X.

619. [**Polsko-niemieckie** dyskursy edukacyjne – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2005, nr 3, s. 243-247.

Zawiera rec. książki: Polsko-niemieckie dyskursy edukacyjne : lata 1949-1999 / Ewa Nasalska. – Warszawa, 2004. – ISBN 83-7383-100-2.

620. **Prace** Komisji Podręcznikowej Historyków Polski i RFN // *Życie i Myśl*. – 1987, nr 7/8, s. 78-80.

Zawiera omów. książki: Śląsk i Pomorze w historii stosunków polsko-niemieckich w średniowieczu : XII Konferencja Wspólnej Komisji Podręcznikowej PRL-RFN Historyków, 5-10 VI 1979 r., Olsztyn / red. Marian Biskup. – Wrocław, 1983. – ISBN 83-04010-95-X.

Zawiera omów. książki: Polska i Niemcy w okresie Oświecenia : reformy polityczne, ustrojowe i oświatowe : XIII Konferencja Komisji Podręcznikowej PRL-RFN Historyków, 27 V – 1 VI 1980 r., Monastyr (Münster), Westfalia / red. Antoni Czubiński, Zbigniew Kulak ; Wspólna Komisja Podręcznikowa PRL-RFN. – Poznań, 1986. – ISBN 83-85003-01-0.

Zawiera omów. książki: Industrializacja, przemiany społeczne i ruch robotniczy w Polsce i w Niemczech do 1914 r. : XVI Konferencja Wspólnej Komisji Podręcznikowej PRL-RFN Historyków, 24-30 V 1883 r., Warszawa / red. Antoni Czubiński, Zbigniew Kulak. – Poznań, 1987. – ISBN 83-85003-12-6.

621. [**Preußen, Deutsche oder Polen?** – recenzja] // *Rocznik Mazurski*. – T. 7 (2003), s. 177-181.

Zawiera rec. książki: Preußen, Deutsche oder Polen? : Die Masuren im Spannungsfeld des ethnischen Nationalismus 1870-1956 / Andreas Kossert ; Deutsches Historisches Institut Warschau. – Wiesbaden, 2001.

622. [**Przemiany** społeczne w Polsce w latach 70. XX wieku – recenzja] // *Studia Zachodnie*. – [T.] 20 (2018), s. 285-289.

Zawiera rec. książki: Przemiany społeczne w Polsce w latach 70. XX wieku / Radosław Domke. – Zielona Góra, 2016. – ISBN 978-83-7842-232-7.

623. [**Przesiedleńcy** opowiadają – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2003, nr 1, s. 197-198.

Zawiera rec. książki: Przesiedleńcy opowiadają : pierwsze lata Obwodu Kaliningradzkiego we wspomnieniach i dokumentach : praca zbiorowa / pod red. Jurija W. Kostjaszowa ; wyd. pol. przygot. Tadeusz Baryła ; tl. Wacław Hojszyk. – Olsztyn, 2000. – ISBN 83-87643-12-2.

624. [**Przyczynki** do poznania Mazur – recenzja] // *Rocznik Mazurski*. – T. 5 (2001), s. 89-91.

Zawiera rec. książki: Przyczynki do poznania Mazur : sprawozdanie dla Centralnego Komitetu Spraw Misji Wewnętrznej / Friedrich Salomo Oldenberg ; przeł. Małgorzata Szymańska-Jasińska ; oprac. i wstępem poprzedził Grzegorz Jasiński. – Warszawa, 2000. – ISBN 83-86951-63-X.

625. „**Rocznik Mazurski**” // *Życie i Myśl*. – 1997, nr 4, s. 87-88.

Zawiera omów. czasop.: Rocznik Mazurski. – T. 1 (1996).

626. [**Ruch** turystyczny z RFN do Polski – recenzja] // *Sprawy Międzynarodowe*. – 1981, z. 11, s. 144-146.

Zawiera rec. książki: Ruch turystyczny z RFN do Polski / Stanisław Lisiecki. – Poznań, 1981. – ISBN 83-00002-24-3.

627. [**Silva rerum** – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2008, nr 2, s. 325-330.

Zawiera rec. książki: Silva rerum : ludzie, instytucje, wydarzenia : zapiski i wspomnienia / Andrzej Kwilecki. – Poznań, 2007. – ISBN 978-83-7177-466-9.

628. [**Socjologia** wobec Śląska – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2012, nr 2, s. 300-303.

Zawiera rec. książki: Socjologia wobec Śląska : jedność czy wielość? / Teresa Soldra-Gwiżdż. - Opole, 2010. – ISBN 978-83-62105-54-0.

629. [**Społeczne** tworzenie ojczyzn – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2003, nr 4, s. 209-216.

Zawiera rec. książki: Społeczne tworzenie ojczyzn : studium tożsamości mieszkańców Mazur / Wojciech Łukowski. – Warszawa, 2002. – ISBN 83-7369-000-X.

630. [**Status** ludności niemieckiej w Polsce – recenzja] // *The Polish Quarterly of International Affairs*. – Vol. 14, nr 1 (2005), s. 153-156.

Zawiera rec. książki: Status ludności niemieckiej w Polsce w latach 1944-1950 : analiza i wybór aktów normatywnych / Grzegorz Janusz. – Lublin, 2005. – ISBN 83-227-2340-7.

631. [**Status** ludności niemieckiej w Polsce – recenzja] // *Sprawy Międzynarodowe*. – 2005, z. 1, s. 154-157.

Zawiera rec. książki: Status ludności niemieckiej w Polsce w latach 1944-1950 : analiza i wybór aktów normatywnych / Grzegorz Janusz. – Lublin, 2005. – ISBN 83-227-2340-7.

632. [**Śląsk** - bez zmian? – recenzja] // *Studia Śląskie*. – T. 83 (2018), s. 269-273.

Zawiera rec. książki: Śląsk – bez zmian (?) : ludzie, kultura i społeczność Śląska w perspektywie postkolonialnej / Maria Szmaja. – Kraków, 2017. – ISBN 978-83-7688-454-7.

633. **Tożsamość** mieszkańców Mazur i Kaszubów oraz polityka władz wobec mniejszości ukraińskiej w Polsce – trzy nowe publikacje socjologiczno-politologiczno-historyczne // *Przegląd Zachodni*. – 2003, nr 4, s. 209-216.

Zawiera rec. książki: Społeczne tworzenie ojczyzn : studium tożsamości mieszkańców Mazur / Wojciech Łukowski. – Warszawa, 2002. – ISBN 83-7369-000-X.

Zawiera rec. książki: Kaszubi : między dyskryminacją a regionalną podmiotowością / Cezary Obracht-Prondzyński. – Gdańsk, 2002. – ISBN 8373260447.

Zawiera rec. książki: Polityka władz wobec ludności ukraińskiej w Polsce w latach 1944-1989 / Roman Drozd. – Warszawa, 2001. – ISBN 83-91209-19-9.

634. [**Trwanie** i zmiana lokalnej społeczności górniczej na Górnym Śląsku - recenzja] // *Problemy Humanistyki*. – Nr 14 (2008), s. 195-199.

Zawiera rec. książki: Trwanie i zmiana lokalnej społeczności górniczej na Górnym Śląsku : na przykładzie Murcek / Tomasz Nawrocki. – Katowice, 2006. – ISBN 83-226-1615-5.

635. [**Warmiacy** - recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1996, nr 4, s. 218-220.

Zawiera rec. książki: Warmiacy : studium tożsamości / Anna Szyfer. – Poznań, 1996. – ISBN 83-8595-4-69-4.

636. **Wyjazdy** z Polski do RFN // *Fakty*. – 1984, nr 23, s. 3-4, il.

Zawiera rec. książki: Emigracja z Polski do RFN : wybrane problemy / Jan Korbel. – Opole, 1983.

637. [**Z Kwilcza rodem** – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 2013, nr 4, s. 242-248.

Zawiera rec. książki: Z Kwilcza rodem : wspomnienia i szkice / Andrzej Kwilecki. – Poznań, 2012. – ISBN 978-83-934106-9-9.

638. [**Z pogranicza kurpiowsko-mazurskiego 1945-1957 ; Mazurska obecność Erwina Kruka** – recenzja] // *Przegląd Zachodni*. – 1994, nr 2, s. 229-231.

Zawiera rec. książki: Mazurska obecność Erwina Kruka / Elżbieta Konończuk. – Białystok, 1993. – ISBN 83-900381-9-6.

Zawiera rec. książki: Z pogranicza kurpiowsko-mazurskiego 1945-1957 / Kazimierz Sopuch, Władysław Dudziak. – Ostrołęka, 1993. – ISBN 83-86122-05-6.

Rozmowy, debaty, udział w dyskusjach

639. „... Na wody wędruje cień lasów...” / Volker von Törne ; rozm. Andrzej Sakson // *Warmia i Mazury*. – 1980, nr 12, s. 8-10, portr.

640. **Apetyt** na rodzynki // *Wprost*. – 1992, nr 3, s. 27-29.

Udział w dyskusji redakcyjnej nt. integracji europejskiej.

641. **Być Niemcem** w Polsce : rozmowa z doktorem Andrzejem Saksonem, sekretarzem naukowym Instytutu Zachodniego w Poznaniu, szefem Niezależnego Ogólnopolskiego Zespołu Socjologów do spraw Ludności Rodzimej / rozm. B. Wojciechowska // *Gazeta Poznańska*. – 1991, nr 161, s. 6.

642. **Czy** i jak badać dzisiaj Ziemię Zachodnie i Północne Polski? : (ciąg dalszy dyskusji) / wypowiedzi. Bożena Domagała, Henryk Galus, Zbigniew Kurcz, Marek Latoszek, Tomasz Marciniak, Andrzej Sakson, Maria Szmaja, Anna Szyfer // *Przegląd Zachodni*. – 1998, nr 3, s. 3-48.

643. **Czy** Niemcy nas wykupią? : najgorsza jest niepewność : z prof. A. Saksonem, socjologiem z Instytutu Zachodniego rozmawia Zygmunt Rola // *Trybuna*. – 2002, nr 1, s. 12.

Toż fragm.: Polityka. – 2002, nr 2, s. 86.

644. **Czy** Polacy boją się Europy? : rozmowa z profesorem Andrzejem Saksonem, sekretarzem naukowym Instytutu Zachodniego w Poznaniu / rozm. Zygmunt Rola // *Trybuna*. – 1994, nr 298, s. 7.

645. **Daleko** do pojednania : rozmowa z dr Andrzejem Saksonem z Niezależnego Ogólnopolskiego Zespołu Socjologów ds. Ludności Rodzimej // *Głos Szczeciński*. – 1990, nr 281, s. 3.

646. **Deutsche** Geschichte und Kultur im heutigen Polen : Fragen der Gegenstandsbestimmung und Methodologie / hrsg. von Hans-Jürgen Karp. – Marburg : Herder-Institut, 1997. – VI, 197 s., [6] s. map : err. ; 24 cm. – (Tagungen zur Ostmitteleuropa-Forschung ; 2)

ISBN 3-87969-255-6

Materiały z konferencji zorg. przez Herder-Istitut w Marburgu i Instytut Zachodni w Poznaniu, Marburg, 28-30 XI 1994 r. Po referatach zamieszczono zapis dyskusji m.in. z udziałem Andrzeja Saksona [s. 23, 25, 41-43, 46-50, 55-65, 101, 18-188, 190].

647. **Dwie** strony migracji : rozmowa dnia z prof. Andrzejem Saksonem, wiceprezesem AWR / rozm. Sławomir Kmiecik // *Głos Wielkopolski*. – 2006, nr 224, s. 2.

648. **Dyskusja** o mniejszości niemieckiej w Klubie Polskiej Racji Stanu w Warszawie / oprac. Ireneusz Makles // W: *Mniejszość niemiecka w Polsce : historia i teraźniejszość*. – (Polska – Niemcy ; z. 1). – Warszawa : Dom Wydawniczy „Elipsa”, 1995. – S. 94-103.

ISBN 83-85466-59-2

Zawiera m.in. wystąpienie Andrzeja Saksona, s. 96-97.

649. **Elity** nie opowiadają dowcipów / rozm. Sławomir Kmiecik // *Głos Wielkopolski*. – 1999, nr 137, s. 3.

650. **Erstes** Fliegerreffen in Polen : Einladung von polnischen Luftwaffen-Veteranen / W. Gobel // *Jäger Blatt*. – 2002, nr 4, s. 4.

Zawiera m.in. wypowiedź Andrzeja Saksona nt. historii polskiego lotnictwa wojskowego.

651. **Fałszywy** przyjaciel : roszczenia wypędzonych / Irina Repke // *Forum*. – 2003, nr 41, s. 8.

Na podstawie: Jerzy Gawels falscher Freund : Deutsch-polnischer Häuserkampf [Der Spiegel - wyd. on-line] / Irina Repke.

Zawiera komentarz Andrzeja Saksona.

652. **Filozofia** długiego trwania / oprac. Rafał Żytyniec // *Borussia*. – [Nr] 39 (2006), s. 8-18.

Zapis rozmowy nt. roli i działalności Wspólnoty Kulturowej „Borussia” z udziałem Roberta Traby, Andrzeja Saksona, Huberta Orłowskiego, Hansa-Jürgena Bömelburga, Rafała Żytyńca.

653. **Gdy** diabeł nie powie już „dobranoc” / rozm. Zygmunt Rola // *Trybuna*. – 1997, nr 173, s. 7.

654. **Gdzie** Warmia, a gdzie Mazury? / rozm. Stanisław Brzozowski // *Gazeta Olsztyńska*. – 2017, nr 66, s. 6, il.

Rozmowa nt. ludności i granic regionów.

655. **Głęboki** kryzys etosu / rozm. Sławomir Kmiecik // *Głos Wielkopolski*. – 2003, nr 284, s. 7, portr.

Wizerunek Wielkopolanina na podstawie badań socjologicznych.

656. **Grają** symbole : rozmowa z profesorem Andrzejem Saksonem, dyrektorem Instytutu Zachodniego w Poznaniu / rozm. Stanisław Brzozowski // *Gazeta Olsztyńska*. – 2005, nr 268, dod. *Reporter*, nr 152, s. 9, il.

Nawiąz. do art.: Jak uczyć historii : list otwarty w sprawie spuścizny kulturowej na Warmii i Mazurach // *Gazeta Olsztyńska*. – 2005, nr 259, s. 10. – Dyskusja, którą wywołał spór o obelisk Bismarcka w Nakomiadach.

657. **Im bliżej** granicy, tym mniejsze obawy : rozmowa z prof. A. Saksonem o sprzedaży polskiej ziemi / rozm. Rafał Radzymiński // *Gazeta Olsztyńska (Wyd. Warmia Mazury)*. – 2002, nr 8, s. 3.

658. **Mamy** prawo do odrębności : wywiad z Andrzejem Saksonem / rozm. Zofia Wojciechowska // *Słowo i Myśl*. – 1989, nr 6/7, s. 20.

659. **Masure** aus eigener Wahl / rozm. Alfred Czesła // *Mitteilungsblatt*. – 2017, nr 7, s. 17, il.

Rozmowa nt. historii Prus Wschodnich i Mazurów.

660. **Mazurski** los / rozm. Dariusz Jarosiński // *Przegląd Polityczny (Gdańsk)*. – Nr 65 (2004), s. 132-135.

Rozmowa nt. społeczności mazurskiej po 1945 r.

661. **Mazurskość** nie podlega głębszej refleksji : z Andrzejem Saksonem rozmawia Dariusz Jarosiński // *Kresy*. – Nr 61/62 (2005), s. 83-90.

662. **Mazurskość** nie podlega głębszej refleksji : z prof. Andrzejem Saksonem rozmawia Dariusz Jarosiński // *Znad Pisy*. – Nr 12 (2003), s. 163-180.

663. **Mazury** to jeziora, lasy i pagórki / rozm. Stanisław Brzeziński // *Gazeta Olsztyńska*. – 2009, nr 230, s. 2, il. – (Twarzą w twarz)

Rozmowa nt. granic Warmii i Mazur.

664. **Mitologia** lęków / rozm. Artur Boiński // *Głos Wielkopolski*. – 2002, nr 14, dod. *Blżej Unii*, nr 84, s. 9, portr.

665. **Największa** mniejszość : rozmowa z profesorem Andrzejem Saksonem, sekretarzem naukowym Instytutu Zachodniego w Poznaniu, badaczem problemów mniejszości niemieckiej w Wielkopolsce / rozm. P. Bojarski // *Gazeta Poznańska*. – 1994, nr 143, s. 10.

666. **Ne wuklikajmo** upirów : rozmowa z prof. Andrzejem Saksonem z Instytutu Zachodniego w Poznaniu // *Nasze Słowo (Ukraina)*. – 1999, [nr z 6 VI], s. 7.

667. **Nie** budźmy uprzedzeń / rozm. Stefan Migus // *Gazeta Olsztyńska*. – 1999, nr 79, dod. *Magazyn*, s. 4, il.

Rozmowa nt. współżycia między mniejszościami i Polakami.

668. **Nie** rzucim ziemi, oddamy na nieboszczyka : rozmawiamy z prof. Andrzejem Saksonem o sprzedaży polskiej ziemi / rozm. Rafał Radzyński // *Dziennik Elbląski*. – 2002, nr 9, s. 3, il.

669. **Niemcy** chuchają na pomniki czerwonoarmistów / rozm. Krzysztof Pilawski // *Przegląd*. – 2016, nr 36, s. 22-25.

670. **Niemcy** czy Polacy? : rozmowa z Andrzejem Saksonem // *Zorza*. – 1990, nr 18/19, s. 4.

671. **Our** questionnaire / Antoni Czubiński, Jadwiga Kiwerska, Bogdan Koszel, Jerzy Krasuski, Zbigniew Mazur, Andrzej Sakson, Anna Wolff-Powęska, Tadeusz Seweryn Wróblewski // *Polish Western Affairs*. – 1994, nr 1, s. 43-84.

Tł. z jęz. pol.

Polemika z poglądami Zbigniewa Brzezińskiego nt. zimnej wojny i jej następstw.

672. **Podmuchy** historii / rozm. Sławomir Kmiecik // *Głos Wielkopolski*. – 2004, nr 136, s. 4, portr.

673. **Polen** hofft auf Obamas Vertragstreue : Raketenabwehr Ob die Amerikaner ihr Raketenabwehrsystem in Polen stationieren werden, wie vertraglich vereinbart, ist für den Politikwissenschaftler Andrzej Sakson nicht mehr sicher / das Gespräch führte Tomasz Konicz // *Freitag*. – 2009.

Wyd. on-line.

674. **Pomost**. Mniejszość niemiecka w Polsce stale się rozrasta : rozmowa z dr Andrzejem Saksonem, sekretarzem Instytutu Zachodniego w Poznaniu, animatorem Niezależnego Ogólnopolskiego Zespołu Socjologów ds. Ludności Rodzimej / rozm. B. Wojciechowska // *Gazeta Poznańska*. – 1991, nr 288, s. 3.

675. **Pragnę** twórczej kontynuacji / rozm. Mariola Zdancewicz // *Welcome to Poznań*. – 2004, nr 9, s. 12-13, il.

676. **Profesor** z Poznania, Mazur z wyboru / rozm. Tomasz Kurs // *Gazeta Wyborcza*. – 2017, nr 127, dod. *Magazyn Olsztyn*, s. 8-9, il.

Rozmowa nt. historii Prus Wschodnich oraz mieszkańców obecnie.

677. **Region** bez wątpliwości : rozmowa z prof. Andrzejem Saksonem z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Poznańskiego im. Adama Mickiewicza / rozm. Stanisław Jermakowicz // *Gazeta Olsztyńska*. – 1997, nr 246, s. 4, mapy.

Miejsce woj. olsztyńskiego w planowanym podziale administracyjnym kraju w opinii jego mieszkańców.

678. **Solidna** marka : 50 lat Instytutu Zachodniego w Poznaniu / rozm. P. Bojarski // *Gazeta Poznańska*. – 1994, nr 290, s. 3.

679. **Stosunki** polsko-niemieckie : niech politycy nie szkodzą : wywiad z prof. Andrzejem Saksonem, dyrektorem Instytutu Zachodniego w Poznaniu / rozm. J. Witaszczyk // *Dziennik Łódzki*. – 2006, nr 188, s. 2.

680. **Streit** um die Jubiläurusfeiern / Marcin Rogoziński // W: (Kein) Schluss-Strich : wie die Menschen zwischen Berlin und Sofia des Jahres 1989 gedenken ; [1989, 2009] / hrsg. von N-Ost e.V., Netzwerk für Osteuropa-Berichterstattung [Projektleitung und Red. Dörthe Ziemer]. – München : Allitera Verlag, 2010. – S. 60-61.

ISBN 978-3-86906-116-0

Zawiera wypowiedź Andrzeja Saksona nt. dwudziestej rocznicy procesu transformacji w Polsce.

681. **Świat** się dowiedział : Poznań'56 : 50 rocznica Powstania Poznańskiego Czerwca : debata w Instytucie Zachodnim o zagranicznych echach buntu poznaniaków : rozmowa z prof. Andrzejem Saksonem / rozm. S. Kmiecik // *Głos Wielkopolski*. – 2006, nr 116, s. 3.

682. **Think** tank dla ministra : poznański Instytut Zachodni przygotowuje ekspertyzy na zlecenie MSZ / rozm. Sławomir Kmiecik // *Polska Głos Wielkopolski*. – 2010, nr 83, s. 17.

683. **Tragedia** wypędzonych : rozmowa z prof. A. Saksonem, sekretarzem naukowym Instytutu Zachodniego / rozm. P. Wiśniewska // *Dziennik Poznański*. – 1993, nr 286, s. 1, 4.

684. **Wciąż** są białe plamy : w cztery oczy z prof. A. Saksonem, współorganizatorem konferencji naukowej „Poznański Czerwiec 1956” / rozm. Marcin Rogoziński // *Gazeta Poznańska*. – 2006, nr 144, s. 2.

685. **Wielkopolscy** Niemcy : rozmowa z prof. A. Saksonem, sekretarzem naukowym Instytutu Zachodniego / rozm. P. Wiśniewska // *Dziennik Poznański*. – 1994, nr 279, s. 4.

686. **Więcej** Polski w Niemczech / rozm. Sławomir Kmiecik // *Głos Wielkopolski*. – 1999, nr 271, s. 5.

687. **Wspólnota** interesów Polski, Niemiec i Rosji? / rozm. Zygmunt Rola // *Trybuna*. – 1996, nr 58, s. 12.

688. **Z dr.** Andrzejem Saksonem – sekretarzem naukowym Instytutu Zachodniego. Cz. 1-2 / rozm. Tadeusz Kaczmarek // *Nauka i Przyszłość*. – 1991.

Zawiera: Nadzieje i zagrożenia, nr 2, s. 7. – W europejskiej skali, nr 3, s. 6.

689. **Z perspektywą** / Andrzej Hopfer ; rozm. Andrzej Sakson // *Fakty*. – 1983, nr 27, s. 1, 3, il.

Rozmowa nt. Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie.

690. **Zaczynaliśmy** od godziny zero / rozm. Stanisław Brzozowski // *Gazeta Olsztyńska*. – 2011, nr 104, s. 11, il.

Rozmowa z laureatem Nagrody im. Biskupa Ignacego Krasickiego. Dot. identyfikacji narodowościowej Mazurów i Warmiaków podczas spisu powszechnego 2011.

691. **Zanim** powiesz „tak” : rozmowa z profesorem Andrzejem Saksonem, sekretarzem naukowym Instytutu Zachodniego, przewodniczącym polskiego zespołu badawczego / rozm. P. Wiśniewska // *Dziennik Poznański*. – 1994, nr 262, s. 2.

692. **Zapisy** ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym a oczekiwania Ślązaków – dyskusja panelowa zapis z wprowadzeniem / Waldemar Szendera, Piotr Długosz, Dietmar Brehmer, Jerzy Gorzelik, Piotr Spyra, Barbara Kobzarska-Bar, Natalia Długosz, Helena Duć-Fajfer, Andrzej Sakson, Tomasz Wicherkiewicz, Małgorzata Myśliwiec, Monika Mazurek-Janasik, Andrzej Sadowski ; oprac. Cezary Trosiak // *Przegląd Politologiczny*. – 2015, nr 4, s. 225-243.

OPRACOWANIA

Biografia

693. **Andrzej** Sakson, profesor socjologii, badacz ludu mazurskiego, znawca stosunków polsko-niemieckich / JJR [Józef Jacek Rojek] // W: 25 lat Nagrody im. Biskupa Ignacego Krasickiego : 1989-2013 / oprac. literackie, red. i wybór il. Tomasz Śrutkowski ; sylwetki laureatów oprac. Tadeusz Matulewicz, Józef Jacek Rojek, Tomasz Śrutkowski. – Olsztyn : Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych, 2013. – S. 92-94.

ISBN 978-83-60488-39-3

694. **Andrzej** Sakson / Piotr Bojarski // *Gazeta Wyborcza Poznań*. – 2004, nr 131, s. 24, portr. – (Sylwetka tygodnia)

695. **Andrzej** Saksons Darstellung der Heimatverbliebenen im Ermland und in Masuren. Teil 1-4 / Grzegorz Supady // *Masurische Storchenpost*. – 2012-2013.

Zawiera: Zusammenprall der Kulturen, Diskriminierung, Schikanen, die erste große Ausreisewelle, 2012, nr 10, s. 8-16. – Alte und neue Einwohner, der schwierige Einwurzelungsprozess, 2012, nr 11, s. 17-20. – Gibt es noch Masuren und Ermländer?, 2012, nr 12, s. 32-38. – Identifikationsgrad der Masuren. Deutsch als Fremdsprache? Die deutschen Vereine, 2013, nr 1, s. 16-24.

696. **Europa** da się lubić / Anna Sakson, Andrzej Sakson ; rozm. Sylwia Lechna // *Głos Wielkopolski*. – 2007, nr 71, s. 22, il.

697. **Literaturverzeichnis** von Prof. Dr. Andrzej Sakson (Auswahl) // W: Menschen im Wandel : Polen und Deutsche, Minderheiten und Migranten in Europas Geschichte und Gegenwart / Andrzej Sakson. – Potsdam : Universitätsverlag, 2008. – S. 234-239.

ISBN 978-3-940793-09-6

698. **Mazur** z wyboru z nagrodą biskupa : Andrzej Sakson wyróżniony za badanie społeczności pogranicza / Stanisław Brzozowski // *Gazeta Olsztyńska*. – 2011, nr 107, s. 5, il.

Andrzej Sakson laureatem Nagrody im. Biskupa Ignacego Krasickiego.

699. **Moja** droga do Mazur // W: Dziedzictwo Prus Wschodnich : socjologiczne i historyczne studia o regionie / red. Waldemar Mierzwa. – (Moja Biblioteka Mazurska ; 29). – Dąbrówno : Oficyna Wydawnicza „Retman” ; Olsztyn : Archiwum Państwowe, 2017. – S. 5-24.

ISBN 978-83-62552-69-6

Andrzej Sakson o sobie.

700. **Profesor** Andrzej Sakson z nagrodą / Władysław Katarzyński // *Gazeta Olsztyńska*. – 2011, nr 101, s. 6, il.

Andrzej Sakson laureatem Nagrody im. Biskupa Ignacego Krasickiego.

701. **Sakson** Andrzej // W: Współcześni uczeni polscy : słownik biograficzny. T. 4, S – Ź / red. nauk. Janusz Kapuścik ; red. słownika Marek Halawa ; oprac. i red. haseł Bożenna Frankowska, Anna Koc, Edyta Kostrzewa. – Warszawa : Ośrodek Przetwarzania Informacji, 2002. – S. 33-34.

ISBN 83-905295-4-8 (całość)

ISBN 83-905295-7-2 (t. 4)

702. **Tarcza** ucznia na agrafkę / rozm. Magdalena Baranowska-Szczepeńska // *Głos Wielkopolski*. – 2005, nr 246, s. 13, il.

Wspomnienia absolwenta III Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Kantego w Poznaniu.

Recenzje książek A. Saksona

703. **Badacz** zaangażowany : o drodze do badań bliskich (nie tylko) sercu / Magdalena Lemańczyk // *Rocznik Polsko-Niemiecki*. – Nr 25, z. 2 (2017), s. 143-154.

Zawiera rec. książki: Dziedzictwo Prus Wschodnich : socjologiczne i historyczne studia o regionie / Andrzej Sakson ; red. Waldemar Mierzwa. – Dąbrówno ; Olsztyn, 2017. – ISBN 978-83-62552-69-6.

704. **Badania** nad wysiedleniami Niemców z Polski po 1945 r. / Piotr Madajczyk // *Dzieje Najnowsze*. – 1996, nr 3/4, s. 99-105.

Zawiera rec. książki: Wypędzenie Polaków i Niemców : procesy współzależne : podobieństwa i różnice / Jacek Borkowicz [et al.] ; red. Artur Hajnicz, Elżysław Lasota, Andrzej Sakson. – Warszawa, 1996. - (Polska w Europie, zeszyt specjalny ; nr 19).

Zawiera rec. książki: Utracona ojczyzna : przymusowe wysiedlenia, deportacje i przesiedlenia jako wspólne doświadczenie : praca zbiorowa / pod red. Huberta Orłowskiego i Andrzeja Saksona. – Poznań, 1996. – (Studia Europejskie ; nr 3). – ISBN 83-85003-77-0.

705. **Człowiek** i terytorium : Prusy Wschodnie w koncepcjach historyków i socjologów (na przykładzie Roberta Traby „Wschodniopruskość” i Andrzeja Saksona „Od Kłajpedy do Olsztyna”) / Bożena Domagała // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. – 2012, nr 1, s. 115-130.

Streszcz. w jęz. ang., niem.

706. **Der** masuren Leidensweg / T[adeusz] Willan // *Masurische Storchepost*. – 1995, nr 5, s. 10-13.

Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.

707. **Die** gegenwärtigen Bewohner des ehemaligen Ostpreußen / Alfred Czesła // *Mitteilungsblatt*. – 2012, nr 1, s. 14.

Zawiera rec. książki: Od Kłajpedy do Olsztyna : współcześni mieszkańcy byłych Prus Wschodnich: Kraj Kłajpedzki, Obwód Kaliningradzki, Warmia i Mazury / Andrzej Sakson. – Poznań, 2011. – ISBN 978-83-61736-15-8.

708. **Głos** w dyskusji o źródłach mówionych (oral history) na kanwie pracy „Przeszłość zapamiętana. Narracje z pogranicza” / Izabela Lewandowska // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. – 2008, nr 4, s. 509-513.

Zawiera rec. książki: Przeszłość zapamiętana : narracje z pogranicza / (red.) Robert Traba, Andrzej Sakson. – Olsztyn, 2007. – ISBN 978-83-89233-38-7.

709. **Historia** według mieszkańców Purdy / Magda Brzezińska // *Gazeta Wyborcza*. – 2008, nr 36, dod. *Olsztyn*, s. 4.

Zawiera omów. książki: Przeszłość zapamiętana : narracje z pogranicza / (red.) Robert Traba, Andrzej Sakson. – Olsztyn, 2007. – ISBN 978-83-89233-38-7.

710. **Ład** społeczny w dobie współczesnej / Izabela Aldona Trzpił // *Doctrina*. – Nr 3/4 (2006/2007), s. 243-245.

Zawiera rec. książki: Porządek społeczny a wyzwania współczesności : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 2005. – ISBN 83-232-1434-4.

711. **Mazurów** droga przez mękę / Tadeusz Willan // *Gazeta Olsztyńska*. – 1990, nr 184, s. 5.

Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.

712. **Mazurska** Syberia fascynuje / Marcin Kube // *Rzeczpospolita*. – 2017, nr 185, dod. *Życie Regionów*, s. R7.

Zawiera omów. książki: Dziedzictwo Prus Wschodnich : socjologiczne i historyczne studia o regionie / Andrzej Sakson ; red. Waldemar Mierzwa. – Dąbrówno ; Olsztyn, 2017. – ISBN 978-83-62552-69-6.

713. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Tom // *Polityka*. – 1990, nr 30, s. 8.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
714. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Bożena Domagała // *Polish Western Affairs La Pologne et les Affaires Occidentales*. – 1990, nr 1/2, s. 130-133.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
715. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Andrzej Borkowski // *Życie i Myśl*. – 1991, nr 3/4, s. 104-109.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
716. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Bożena Domagała // *Przegląd Zachodni*. – 1991, nr 1, s. 232-234.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
717. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Andrzej Kwilecki // *Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny*. – 1991, z. 3, s. 185-188.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
718. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Tomasz Marciniak // *Wieś i Rolnictwo*. – 1991, nr 3, s. 211-214.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
719. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Teresa Soldra-Gwizdź // *Śląsk Opolski*. – 1991, nr 2, s. 54-55.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
720. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Maria Szmeja // *Studia Socjologiczne*. – 1991, nr 1/2, s. 194-196.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
721. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Anna Szyfer // *Lud*. – T. 74 (1991), s. 236-238.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
722. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Sławomir Dąbrowski // *Karta*. – T. 1 (1991), nr 1, s. 158.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
723. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Iwo Nowak // *Sprawy Narodowościowe*. – 1992, z. 1, s. s. 245-248.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
724. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Iwo Nowak // *Etnografia Polska*. – t. 36 (1992), z. 1, s. 187-191.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
725. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Janusz Hochleitner // *Przegląd Historyczny*. – 1992, z. 2, s. 380-382.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
726. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Grzegorz Jasiński // *Nordost-Archiv. Zeitschrift für Regionalgeschichte. Neue Folge*. – Bd. 1 (1992), H. 1, s. 236-239.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.
727. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Grzegorz Jasiński // *Zapiski Historyczne*. – 1993, z. 2/3, s. 122-126.
Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.

728. [Mazurzy - społeczność pogranicza – recenzja] / Janusz Hochleitner // *Rocznik Elbląski*. – T. 15 (1997), s. 135-137.

Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.

729. „Mazurzy - społeczność pogranicza” : z politycznej witryny / Iwo Nowak // *Życie Warszawy*. – 1990, nr 295, s. 6.

Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.

730. [Menschen im Wandel – recenzja] / Aleksandra Kruk // *Przegląd Politologiczny*. – 2008, nr 4, s. 167-169.

Zawiera rec. książki: Menschen im Wandel : Polen und Deutsche, Minderheiten und Migranten in Europas Geschichte und Gegenwart / Andrzej Sakson. – Potsdam, 2008. – ISBN 78-3-940793-09-6.

731. Między Kłajpedą i Kaliningradem a Olsztynem / Alfred Czesła // *Debata*. – 2012, nr 2, s. 37-38.

Zawiera rec. książki: Od Kłajpedy do Olsztyna : współcześni mieszkańcy byłych Prus Wschodnich: Kraj Kłajpedzki, Obwód Kaliningradzki, Warmia i Mazury / Andrzej Sakson. – Poznań, 2011. – ISBN 978-83-61736-15-8.

732. Nekrolog sprawy mazurskiej / Waldemar Mierzwa // *Dziennik Pojezierza*. – 1991, nr 5, s. 5.

Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.

733. [Nowe społeczeństwo Ziem Zachodnich i Północnych (1945-2020) - recenzja] / Marek Książek // *Przegląd*. – 2020, nr 26, s. 56.

Zawiera omów. książki: Nowe społeczeństwo Ziem Zachodnich i Północnych (1945-2020) / Andrzej Sakson. – Poznań, 2020. – ISBN 978-83-65817-29-7.

734. [Nowe społeczeństwo Ziem Zachodnich i Północnych (1945-2020) - recenzja] / Ryszard Tomkiewicz // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. – 2020, nr 3, s. 448-451.

Zawiera rec. książki: Nowe społeczeństwo Ziem Zachodnich i Północnych (1945-2020) / Andrzej Sakson. – Poznań, 2020. – ISBN 978-83-65817-29-7.

735. Od Kłajpedy do Olsztyna czyli dawne Prusy Wschodnie współcześnie / Rafał Żytyńc / *Borussia*. – Nr 50 (2011), s. 378-380.

Zawiera rec. książki: Od Kłajpedy do Olsztyna : współcześni mieszkańcy byłych Prus Wschodnich: Kraj Kłajpedzki, Obwód Kaliningradzki, Warmia i Mazury / Andrzej Sakson. – Poznań, 2011. – ISBN 978-83-61736-15-8.

736. [Od Kłajpedy do Olsztyna – recenzja] / Alfred Czesła // *Rocznik Mazurski*. – T. 16 (2012), s. 292-295.

Zawiera rec. książki: Od Kłajpedy do Olsztyna : współcześni mieszkańcy byłych Prus Wschodnich: Kraj Kłajpedzki, Obwód Kaliningradzki, Warmia i Mazury / Andrzej Sakson. – Poznań, 2011. – ISBN 978-83-61736-15-8.

737. [Od Kłajpedy do Olsztyna – recenzja] / Katarzyna Śliwińska // *Przegląd Zachodni*. – 2012, nr 1, s. 279-282.

Zawiera rec. książki: Od Kłajpedy do Olsztyna : współcześni mieszkańcy byłych Prus Wschodnich: Kraj Kłajpedzki, Obwód Kaliningradzki, Warmia i Mazury / Andrzej Sakson. – Poznań, 2011. – ISBN 978-83-61736-15-8.

738. [Od Kłajpedy do Olsztyna – recenzja] / I[l'] O. Dement'ev // *Baltiiskij Region*. – 2012, Vyp. 2, s. 140-146.

Zawiera rec. książki: Od Kłajpedy do Olsztyna : współcześni mieszkańcy byłych Prus Wschodnich: Kraj Kłajpedzki, Obwód Kaliningradzki, Warmia i Mazury / Andrzej Sakson. – Poznań, 2011. – ISBN 978-83-61736-15-8.

Toż w jęz. ang.: Baltic Region. – 2012, nr 2, s. 109-114.

739. Panorama wyznaniowa Warmii i Mazur / J.R. // *Postanec Warmiński*. – 1998, nr 14, s. 8.

Zawiera rec. książki: Tożsamość kulturowa społeczeństwa Warmii i Mazur : praca zbiorowa / pod red. Bożeny Domagały i Andrzeja Saksona. – Olsztyn, 1998. – ISBN 83-87643-15-7.

740. [Polacy i Niemcy – stereotypy i wzajemne postrzeganie – recenzja] / MO [Michał Osiński] // *Etnolingwistyka*. – T. 17 (2005), s. 355.

Zawiera rec. książki: Polacy i Niemcy – stereotypy i wzajemne postrzeganie / Andrzej Sakson. – Poznań, 2001. – ISBN 83-87688-22-3.

741. **Polen-Deutschland** - die deutsche Minderheit in Grosspolen : Vergangenheit und Gegenwart / Olgierd Kiec // *Acta Poloniae Historica*. – T. 73 (1996), s. 173-175.

Zawiera rec. książki: Polska – Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1994. – ISBN 83-85003-70-3.

742. [**Polska** - Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce – recenzja] / Andrzej Kwilecki // *Przegląd Zachodni*. – 1996, nr 2, s. 195-197.

Zawiera rec. książki: Polska – Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1994. – ISBN 83-85003-70-3.

743. [**Polska** - Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce – recenzja] / Olgierd Kiec // *Przegląd Historyczny*. – 1995, z. 1, s. 115-117.

Zawiera rec. książki: Polska – Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1994. – ISBN 83-85003-70-3.

744. [**Polska** - Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce – recenzja] / Zbigniew Dworecki // *Studia Historica Slavo-Germanica*. – T. 20 (1995), s. 210-213.

Zawiera rec. książki: Polska – Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1994. – ISBN 83-85003-70-3.

745. [**Polska** - Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce – recenzja] / Maria Szeja // *Studia Socjologiczne*. – 1996, nr 2, s. 144-150.

Zawiera rec. książki: Polska – Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1994. – ISBN 83-85003-70-3.

746. [**Polska** - Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce – recenzja] / Stanisław Nawrocki // *Sprawy Narodowościowe*. – 1996, z. 1, s. 296-302.

Zawiera rec. książki: Polska – Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1994. – ISBN 83-85003-70-3.

747. [**Polska** - Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce – recenzja] / Bernadetta Nitschke // *Życie i Myśl*. – 1997, nr 4, s. 73-76.

Zawiera rec. książki: Polska – Niemcy – mniejszość niemiecka w Wielkopolsce : przeszłość i teraźniejszość : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1994. – ISBN 83-85003-70-3.

748. [**Polskie** Ziemie Zachodnie – recenzja] / Grzegorz Strauchold // *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. – 2013, nr 3, s. 188-190.

Zawiera rec. książki: Polskie Ziemie Zachodnie : studia socjologiczne / pod red. Andrzeja Michalaka, Andrzeja Saksona, Żanety Stasienuk ; [aut. Kazimierz Doktor et al.]. – Poznań, 2011. – ISBN 978-83-61736-25-7.

749. [**Pomorze** - trudna ojczyzna? – recenzja] / Kazimierz Sopuch // *Przegląd Zachodni*. – 1996, nr 4, s. 217-218.

Zawiera rec. książki: Pomorze – trudna ojczyzna? : kształtowanie się nowej tożsamości 1945-1995 / praca zbiorowa pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1996. – ISBN 83-85003-78-9.

750. [**Pomorze** - trudna Ojczyzna? – recenzja] / Marek Żukowski // *Rocznik Koszaliński*. – Nr 27 (1997), s. 250-253.

Zawiera rec. książki: Pomorze – trudna ojczyzna? : kształtowanie się nowej tożsamości 1945-1995 / praca zbiorowa pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1996. – ISBN 83-85003-78-9.

751. [**Pomorze** - trudna Ojczyzna? – recenzja] / Alina Hutnikiewicz // *Zapiski Historyczne*. – 1997, z. 4, s. 175-179.

Zawiera rec. książki: Pomorze – trudna ojczyzna? : kształtowanie się nowej tożsamości 1945-1995 / praca zbiorowa pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1996. – ISBN 83-85003-78-9.

752. [**Pomorze** - trudna Ojczyzna? – recenzja] / Heidi Hein // *Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung. Neue Folge*. – 1998, H. 2, s. 282-284.

Zawiera rec. książki: Pomorze – trudna ojczyzna? : kształtowanie się nowej tożsamości 1945-1995 / praca zbiorowa pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 1996. – ISBN 83-85003-78-9.

753. [**Porządek** społeczny a wyzwania współczesności – recenzja] / Piotr Cichoński // *Przegląd Zachodni*. – 2008, nr 2, s. 346-349.

Zawiera rec. książki: *Porządek społeczny a wyzwania współczesności* : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 2005. – ISBN 83-232-1434-4.

754. **Powikłane** losy Mazurów / Jan Chłosta // *Słowo Powszechne*. – 1990, nr 165, s. 11.

Zawiera rec. książki: *Mazurzy – społeczność pogranicza* / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.

755. **Prawdy** i dramaty Mazur / Agnieszka Malinowska // *Życie Warszawy*. – 1991, nr 196, s. 7.

Zawiera rec. książki: *Mazurzy – społeczność pogranicza* / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.

756. [**Przeszłość** zapamiętana – recenzja] / Ulrich Fox, Emil Unsere // *Heimat*. – Jg. 54 (2008), s. VI-VIII.

Zawiera rec. książki: *Przeszłość zapamiętana : narracje z pogranicza : materiały pomocnicze do analizy polsko-niemieckich stosunków narodowościowych na przykładzie warmińskiej wsi Purda Wielka* / (red.) Robert Traba, Andrzej Sakson. – Olsztyn, 2007. – ISBN 978-83-89233-38-7.

757. **Raport** jak album / BOJ // *Gazeta Wyborcza Poznań*. – 2008, nr 46, s. 2.

Zawiera omów. książki: *Raport o stratach wojennych Poznania 1939-1945* / pod red. Andrzeja Saksona i Andrzeja Skarzyńskiego ; Miasto Stołeczne Poznań. – Poznań, 2008. – ISBN 978-83-7503-039-6.

758. **Raport** o stratach wojennych Poznania 1939-1945 / A.W. // *IKS*. – 2008, nr 3, s. 58.

Zawiera omów. książki: *Raport o stratach wojennych Poznania 1939-1945* / pod red. Andrzeja Saksona i Andrzeja Skarzyńskiego ; Miasto Stołeczne Poznań. – Poznań, 2008. – ISBN 978-83-7503-039-6.

759. **Raport** o stratach wojennych Poznania / Maria Rutowska // *Przegląd Zachodni*. – 2007, nr 4, s. 214-216.

Zawiera omów. książki: *Raport o stratach wojennych Poznania 1939-1945* / pod red. Andrzeja Saksona i Andrzeja Skarzyńskiego ; Miasto Stołeczne Poznań. – Poznań, 2008. – ISBN 978-83-7503-039-6.

760. **Raport** z umarłej krainy / Zdzisław Skrok // *Nowe Książki*. – 1991, nr 3, s. 11-12.

Zawiera rec. książki: *Mazurzy – społeczność pogranicza* / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.

761. **Socjologia** zamiast kultury / Marian Borzyszkowski // *Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne*. – Nr 38 (1998), s. 82-84.

Zawiera rec. książki: *Tożsamość kulturowa społeczeństwa Warmii i Mazur* : praca zbiorowa / pod red. Bożeny Domagały i Andrzeja Saksona. – Olsztyn, 1998. – ISBN 83-87643-15-7.

762. [**Stosunki** narodowościowe na Warmii i Mazurach – recenzja] / Bernadetta Nitschke // *Życie i Myśl*. – 1999, nr 4, s. 109-112.

Zawiera rec. książki: *Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997* / Andrzej Sakson. – Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

763. [**Stosunki** narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 – recenzja] / Grzegorz Jasiński // *Zapiski Historyczne*. – 2002, z. 1, s. 214-217.

Zawiera rec. książki: *Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997* / Andrzej Sakson. – Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

764. [**Stosunki** narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 – recenzja] / Anna Szyfer // *Lud*. – T. 82 (1998), s. 338-340.

Zawiera rec. książki: *Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997* / Andrzej Sakson. – Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

765. [**Stosunki** narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 – recenzja] / Maria Szmeja // *Przegląd Polonijny*. – 1999, z. 2, s. 135-137.

Zawiera rec. książki: *Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997* / Andrzej Sakson. – Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

766. [**Stosunki** narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 – recenzja] / Czesław Osękowski // *Przegląd Zachodni*. – 1999, nr 3, s. 203-205.

Zawiera rec. książki: *Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997* / Andrzej Sakson. – Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

767. [Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 – recenzja] / Ryszard Tomkiewicz // *Rocznik Mazurski*. – T. 4 (1999), s. 85-89.

Zawiera rec. książki: Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 / Andrzej Sakson. - Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

768. [Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 – recenzja] / Piotr Madajczyk // *Borussia*. – Nr 18/19 (1999), s. 379-389.

Zawiera rec. książki: Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 / Andrzej Sakson. - Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

769. [Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 – recenzja] / Julita Karaś // *Zbliżenia Polska-Niemcy*. – 2000, nr 1, s. 135-138.

Zawiera rec. książki: Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 / Andrzej Sakson. - Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

770. [Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 – recenzja] / Ryszard Tomkiewicz // *Mragowskie Studia Humanistyczne*. – T. 2 (2000), s. 129-134.

Zawiera rec. książki: Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 / Andrzej Sakson. - Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

771. [Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 – recenzja] // *Życie i Myśl*. – 1998, nr 4, s. 115.

Zawiera omów. książki: Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 / Andrzej Sakson. - Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

772. [Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 – recenzja] // *Acta Poloniae Historica*. – T. 80 (1999) s. 271.

Zawiera omów. książki: Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 / Andrzej Sakson. - Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

773. **Ta różnaita** obecność / Erwin Kruk // *Gazeta Olsztyńska*. – 1998, nr 143, dod. *Magazyn*, s. 7. – (Z mazurskiego brulionu)

Zawiera rec. książki: Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 / Andrzej Sakson. - Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

774. [Tożsamość kulturowa społeczeństwa Warmii i Mazur – recenzja] / Walenty Piłat // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. – 2000, nr 1, s. 122-125.

Zawiera rec. książki: Tożsamość kulturowa społeczeństwa Warmii i Mazur : praca zbiorowa / pod red. Bożeny Domagały i Andrzeja Saksona. – Olsztyn, 1998. – ISBN 83-87643-15-7.

775. [Transformacja w Polsce i w Niemczech Wschodnich – recenzja] / Janusz Józef Węc // *Politeja*. – 2010, nr 2, s. 653-657.

Zawiera rec. książki: Transformacja w Polsce i w Niemczech Wschodnich : próba bilansu / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań, 2009. – ISBN 978-83-87688-96-7.

776. [Umgesiedelt - Vertrieben – recenzja] / Marlene Klatt // *Germano-Polonica. E-Newsletter der Kommission für die Geschichte der Deutschen in Polen*. – 2011, nr 2.

Zawiera rec. książki: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – Marburg, 2010. – ISBN 978-3-87969-367-2.

777. [Umgesiedelt - Vertrieben – recenzja] / Błażej Białkowski // *Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung. Neue Folge*. – 2012, H. 3, s. 504-506.

Zawiera rec. książki: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – Marburg, 2010. – ISBN 978-3-87969-367-2.

778. [Umgesiedelt - Vertrieben – recenzja] / Karsten Brüggemann // *Forschungen zur baltischen Geschichte*. – Bd. 7 (2012), s. 252-255.

Zawiera rec. książki: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – Marburg, 2010. – ISBN 978-3-87969-367-2.

779. [Umgesiedelt - Vertrieben – recenzja] / Detlev Henning // *Nordost-Archiv. Zeitschrift für Regionalgeschichte. Neue Folge.* – Bd. 21 (2012), s. 303-306.

Zawiera rec. książki: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – Marburg, 2010. – ISBN 978-3-87969-367-2.

780. [Umgesiedelt - Vertrieben – recenzja] / Liliane Crips // *Francia Recensio.* – 2012, nr 4.

Zawiera rec. książki: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – Marburg, 2010. – ISBN 978-3-87969-367-2.

781. [Umgesiedelt - Vertrieben – recenzja] // *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka.* – 2012, nr 2, s. 161-165.

Zawiera rec. książki: Umgesiedelt – Vertrieben : Deutschbalten und Polen 1939 – 1945 im Warthegau : Beiträge einer Tagung am 16. – 18. Oktober 2009 in Poznań (Posen), veranstaltet von der Deutsch-Baltischen Gesellschaft e.V. (Darmstadt) und dem Institut Zachodni (Poznań) / hrsg. von Eckhart Neander und Andrzej Sakson. – Marburg, 2010. – ISBN 978-3-87969-367-2.

782. [Von Memel bis Allenstein – recenzja] // *Masurische Storchentpost.* – 2017, nr 2, s. 34.

Zawiera omów. książki: Von Memel bis Allenstein. Die heutigen Bewohner des ehemaligen Ostpreußens: Memelland, Kaliningrader Gebiet, Ermland und Masuren / Andrzej Sakson. – Frankfurt, 2016. – ISBN 978-3-631-64157-6 ; ISBN 978-3-653-99494-0.

783. **W perspektywie** reportażu = The Perspective of the Report / Joanna Szydłowska // *Studia Medioznawcze.* – 2002, nr 4, s. 118-123.

Zawiera rec. książki: A dąb rośnie : Warmia i Mazury w reportażu po 1945 roku / wyboru dokonał Tadeusz Prusiński ; wstępem opatrzył Andrzej Sakson. – Warszawa ; Dąbrówno, 2002. – ISBN 83-910523-5-4.

Zawiera wzmiankę nt. wstępu autorstwa Andrzeja Saksona.

784. **Warmia**, Mazury i nie tylko / Piotr Madajczyk // *Borussia.* – Nr 18/19 (1999), s. 379-389.

Zawiera rec. książki: Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 / Andrzej Sakson. – Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

785. **Wypełnienie** testamentu Hozjusza / Julian Wojtkowski // *Studia Warmińskie.* – T. 27 (1990 [wyd. 1995]), s. 331-339.

Zawiera rec. książki: Mazurzy – społeczność pogranicza / Andrzej Sakson. – Poznań, 1990. – ISBN 83-85003-43-6.

786. [Ziemie Odzyskane – Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005 – recenzja] / Zbigniew Kurcz // *Przegląd Zachodni.* – 2008, nr 3, s. 237-245.

Zawiera rec. książki: Ziemie Odzyskane – Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005 : 60 lat w granicach państwa polskiego : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań ; Słupsk, 2006. – ISBN 978-83-87688-66-0.

787. [Ziemie Odzyskane – Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005 – recenzja] / Ryszard Tomkiewicz // *Komunikaty Mazursko-Warmińskie.* – 2007, nr 4, s. 567-570.

Zawiera rec. książki: Ziemie Odzyskane – Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005 : 60 lat w granicach państwa polskiego : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Saksona. – Poznań ; Słupsk, 2006. – ISBN 978-83-87688-66-0.

788. [Ziemie Zachodnie i Północne (1945-2020) – recenzja] / Ewa Kurzyk // *Przegląd Zachodni.* – 2021, nr 2, s. 174-176.

Zawiera omów. książki: Ziemie Zachodnie i Północne (1945-2020) : nowe konteksty / pod red. Małgorzaty Bukiel, Andrzeja Saksona, Cezarego Trosiaka. – Poznań, 2020. – ISBN 978-83-66412-19-4.

789. **Żart** historii / fan // *Gazeta Olsztyńska.* – 1999, nr 65, dod. *Magazyn*, s. 7.

Zawiera rec. książki: Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945-1997 / Andrzej Sakson. – Poznań, 1998. – ISBN 83-85003-94-0.

Indeks autorski

Indeks zawiera w układzie alfabetycznym nazwiska i kryptonimy autorów, współautorów, opracowujących, tłumaczy, autorów przedmów i wstępów, redaktorów, ilustratorów, recenzentów i rozmówców. Liczby odsyłają do numerów pozycji w zębie głównym bibliografii.

A. W. Rec. 758

Abraham-Diefenbach, Magdalena Tł. 414
Achremczyk, Stanisław Red. 412
Adamczyk, Anita Red. 24, 26-8, 32, 80, 90, 291, 491, 518, 551
Adamska, Katarzyna 578
aga 281
Aleksander, Tadeusz 177
asa 281

Baczyńska, Żywia zob. Leszkowicz-Baczyńska, Żywia

Baczyński, Jerzy zob. Leszkowicz-Baczyński, Jerzy
Balcerk-Kosiarz, Marta Red. 2, 18
Bałdys, Patrycja Red. 369
Bar, Barbara zob. Kobzarska-Bar, Barbara
Barabasz, Adam 23
Baranowska-Szczepańska, Magdalena Rozm. 702
Baszko, Agnieszka Oprac. 182
Bażanowski, Rudolf Red. 468
Becker, Ulrich Red. 249
Berlińska, Danuta Red. 425
Bialik, Włodzimierz Red. 146
Białkowski, Błażej Rec. 777
Biegański, Zdzisław Red. 521
Bieńkowska, Małgorzata Red. 475
Bingen, Dieter Red. 198
Bittner, Barbara zob. Goryńska-Bittner, Barbara
Blok, Zbigniew Red. 201, 252
Bock-Matuszyk, Katarzyna Red. 125, 225, 236
Bogusz, Kazimierz Red. 133
Boguszewski, Marek Red. 257
Boiński, Artur Rozm. 664
BOJ. Rec. 757
boj 253, 281

Bojarski, Piotr 694 Rozm. 665, 678
Bömelburg, Hans Jürgen 652
Bondyra, Krzysztof Red. 547
Borkowicz, Jacek 54, 564
Borkowski, Andrzej Rec. 715 Red. 50
Borodziej, Włodzimierz Red. 565
Borzyszkowski, Marian Rec. 761
Brehmer, Dietmar 692
Brüggemann, Karsten Rec. 778
Brunner, Georg Red. 583
Brzezińska, Magda Rec. 709
Brzozowski, Stanisław 698 Rozm. 654, 656, 663, 690
Bukiel, Małgorzata Red. 57, 394, 462
Burszta, Wojciech J. Red. 149
Buszko, Józef 156

Charuta-Kojkoł, Janetta Red. 369

Chelminiak, Marcin Red. 410
Chłosta, Jan Rec. 754 Red. 180
Chojnowski, Zbigniew Red. 147
Choniawko, Andrzej Red. 450
Cichocki, Piotr Rec. 753
Cichocki, Ryszard Red. 211
Crips, Liliane Rec. 780
Czarnik, Andrzej Red. 208
Czekanowski, Piotr Red. 320
Czesła, Alfred Rec. 707, 731, 736 Rozm. 659
Czubiński, Antoni 671

Dahm, Christof Oprac. 515

Damrosz, Jerzy Red. 549
Dąbrowski, Sławomir Rec. 722
Dechnik, Henryk Tł. 156
Delaperrière, Maria Red. 216

Dement'ev, I['] O. Rec. 738
 Dębicki, Marcin Red. 220, 224, 548, 575
 Diefenbach, Magdalena zob. Abraham-Diefenbach, Magdalena
 Długosz, Natalia 692
 Długosz, Piotr 692
 Dobrowolska-Polak, Joanna Oprac. 561
 Doktor, Kazimierz 35 Red. 464
 Dolińska, Kamilla Red. 224, 575
 Domagała, Bożena 642 Rec. 705, 714, 716 Red. 46, 463, 558, 774
 Drescher, Horst W. Red. 107
 Drewnowski, Marek Tł. 8
 Drobek, Felicitas Red. 111
 Duć-Fajfer, Helena 692
 Dudra, Stefan Red. 235, 402
 Durnaś, Agnieszka zob. Kołodziej-Durnaś, Agnieszka
 Dworecki, Zbigniew Rec. 744
 Dymek, Benon Red. 209

Eberhardt, Piotr 401
 Egger, Johann Red. 526
 Erenc, Janusz Red. 219

Fajfer, Helena zob. Duć-Fajfer, Helena fan Rec. 789
 Fiećko, Jerzy Red. 574
 Filipkowski, Tadeusz Red. 222
 Fox, Ulrich Rec. 756
 Frankowska, Bożena Red. 701
 Franzke, Jochen Red. 22-3, 29, 114, 336, 357, 387, 543
 Frątczak, Ewa Red. 411
 Frysztacki, Krzysztof Red. 425

Galor, Zbigniew Red. 286
 Galus, Henryk 642
 Garbart, Sylwia Red. 412
 Gieszczyński, Witold Red. 222, 368
 Gil, Andrzej Red. 530
 Glowe, Barbara Tł. 585
 Göddetz, B. Red. 19
 Godlewski, Tadeusz Red. 439
 Goebel, W. 650
 Gołda, Krzysztof Tł. 414
 Gordon, Andrzej Red. 258
 Gordon, Elżbieta zob. Matusiak-Gordon, Elżbieta
 Goryńska-Bittner, Barbara Red. 195, 318, 478
 Gorzelik, Jerzy 692
 Górczyńska-Przybyłowicz, Bożena Red. 329
 Griese, F. Tł. 68
 Grucza, Franciszek Red. 205
 Günter zob. Schirrmeister, Karl-Günter
 Gwiżdż, Teresa zob. Sołdra-Gwiżdż, Teresa

Hablitzel, Hans Red. 249

Hagemann, Susanne Red. 107
 Hajder, Krzysztof Red. 522
 Hajnicz, Artur Red. 54, 564-5
 Halwa, Marek Red. 701
 Hein, Heidi Rec. 752
 Hejger, Maciej Red. 407
 Henning, Detlev Rec. 779
 Henschel, Thomas R. Red. 154
 Herzog, D. Red. 536
 Hochleitner, Janusz Rec. 725, 728
 Hopfer, Andrzej 689
 Hull, Eugeniusz Red. 50
 Hutnikiewicz, Alina Rec. 751

Ipsen, Knut Red. 343
 Iwańczak, Natalia zob. Niedźwiecka-Iwańczak, Natalia

J.R. Rec. 739
 Jakimowicz-Ostrowska, Iwona Red. 369
 Janasik, Monika zob. Mazurek-Janasic, Monika
 Jania-Szczechowiak, Monika Red. 329
 Janicki, Lech Red. 577
 Janiszewska, Lidia Red. 25, 53, 290, 390
 Jaroński, Dariusz Rozm. 660-2
 Jaroszewicz, Mieczysław 560
 Jasina, Łukasz Red. 530
 Jasińska, Małgorzata zob. Szymańska-Jasińska, Małgorzata
 Jasiński, Grzegorz Rec. 726-7, 763 Red. 221
 Jastrzębski, Włodzimierz Red. 314
 Jermakowicz, Stanisław Rozm. 677
 Jonda, Bernadette 154
 Jurkiewicz, Wojciech Red. 439

Kaczmarczyk, Michał Red. 320
 Kajta, Justyna Red. 224, 575
 Kalka, Piotr Red. 129
 Kałużny, Jerzy Red. 574
 Kamusella, Tomasz Red. 149
 Kanecka, Krystyna Red. 302
 Kapuścik, Janusz Red. 701
 Karaś, Julita Rec. 769
 Karolak, Czesław Red. 146
 Karólczak, Izabela Tł. 283
 Karp, Hans-Jürgen Red. 646
 Katarzyński, Władysław 700
 Kawski, Tomasz Red. 311
 Kiec, Olgierd Rec. 741, 743
 Kindelberger, Kilian Red. 22
 Kiwerska, Jadwiga 154, 671 Red. 30, 129, 212, 479
 Klatt, Marlene Rec. 776
 Kledzik, Emilia Red. 538
 Kleinwächter, Lutz Red. 72
 Kluge, Friedemann Red. 197
 Kłoczowski, Jerzy Red. 530

Kmiecik, Sławomir Rozm. *647, 649, 655, 672, 681–2, 686*
 Kobzarska-Bar, Barbara *692*
 Koc, Anna Red. *701*
 Kojkoł, Janetta zob. Charuta-Kojkoł, Janetta
 Kołodziejczak, Małgorzata Red. *448*
 Kołodziej-Durnaś, Agnieszka Red. *469*
 Komarnicki, Henryk Red. *349*
 Koniecz, Tomasz Rozm. *673*
 Koseski, Adam Red. *511*
 Kosiarz, Marta zob. Balcerek-Kosiarz, Marta
 Kostrzewa, Edyta Red. *701*
 Koszel, Bogdan *671* Oprac. *561* Red. *22–3, 29, 267, 336, 363, 543, 577*
 Kotowicz, Wojciech Red. *410*
 Kowalski, Grzegorz Tł. *449*
 Kowalski, Piotr Red. *177*
 Kozłowa, Oksana Nikolaevna Red. *469*
 Kozłowski, Kazimierz Red. *349–50, 437*
 Krämer, Raimund Red. *22, 51, 72*
 Krasuski, Jerzy *671*
 Kreßel, Eckhard Red. *249, 526*
 Krockow, Christian, von *446*
 Kruk, Aleksandra Rec. *730*
 Kruk, Erwin *270* Rec. *773* Red. *467*
 Kruk, Świętłana Red. *488*
 Książek, Marek Rec. *733*
 Kube, Marcin Rec. *712*
 Kubiak, Jacek Red. *365*
 Kubiak, Piotr *539* Oprac. *561*
 Kucharski, Wojciech Red. *125, 225, 236, 384*
 Kudrzycki, Zbigniew Red. *221*
 Kulik, Alicja Red. *40*
 Kurcz, Zbigniew *55, 642* Rec. *786* Red. *34, 161, 224, 332, 408, 413, 440, 461, 494, 506, 513, 554*
 Kurczewska, Joanna Red. *199*
 Kurs, Tomasz Rozm. *676*
 Kurzyk, Ewa Rec. *788*
 Kwaśniewicz, Władysław Red. *464*
 Kwilecki, Andrzej Rec. *717, 742* Red. *464*
 Kwoka, Bernhard Tł. *414*

Lasota, Eligiusz Red. *54, 564*
 Latoszek, Marek *642*
 Lechna, Sylwia Rozm. *696*
 Leczykiewicz, Tadeusz Red. *480*
 Lemańczyk, Magdalena Rec. *703*
 Lemberg, Hans Red. *583*
 Leoński, Jacek Red. *422*
 Leszkowicz-Baczyńska, Żywia Red. *508*
 Leszkowicz-Baczyński, Jerzy Red. *333*
 Lewalski, Krzysztof Red. *132*
 Lewandowska, Izabela Rec. *708*
 Leyk, Wiktor Marek *270*
 Libicki, Marcin Red. *364*
 Lisiecki, Stanisław Red. *547*
 Lisowski, Krzysztof Red. *509*
 Lorenc, Magdalena Red. *196*

Łach, Wiesław Bolesław Red. *368*
 Ławski, Jarosław Red. *133*
 Łukaszewski, Marcin Red. *196*
 Łysiak, Wojciech Red. *580*

Maciejewski, Jacek Red. *311*
 Madajczyk, Piotr Rec. *704, 768, 784*
 Makaro, Julita Red. *220, 224, 548, 575*
 Makles, Ireneusz Oprac. *648*
 Malewska, Eugenia Red. *457*
 Malinowska, Agnieszka Rec. *755*
 Malinowski, Krzysztof Oprac. *561*
 Mampel, Siegfried Red. *214*
 Marciniak, Tomasz *642* Rec. *718*
 Martin, Bernd Red. *329*
 Marzec, Maria zob. Wagińska-Marzec, Maria
 Matelska, Dorota Tł. *119, 337, 526*
 Matelski, Dariusz *140, 470*
 Matusiak-Gordon, Elżbieta Red. *258*
 Matuszyk, Katarzyna zob. Bock-Matuszyk, Katarzyna
 Mazur, Zbigniew *122, 399, 671* Oprac. *561* Red. *450*
 Mazurek-Janasiak, Monika *692*
 Mechtenberg, Theo Tł. *115*
 Michalak, Andrzej Red. *35, 418*
 Michalski, Maciej Red. *538*
 Mierzejewski, Donat Red. *363*
 Mierzwa, Waldemar *227* Rec. *732* Red. *3, 699*
 Migus, Stefan Rozm. *667*
 Milaszewski, Andrzej *62*
 Misiak, Władysław Red. *55, 161, 408*
 Misiuk, Andrzej Red. *221*
 Modzelewski, Wojciech Tomasz Red. *410*
 Mohr, Manfred Red. *347*
 Molik, Witold Oprac. *182* Red. *52*
 Montag, Claus Red. *21, 112*
 Mucha, Janusz Red. *366*
 Mudzo, Fryderyk Red. *329*
 Muellen, Hans, van der Red. *108*
 Müller, Hans-Peter Red. *428*
 Muller-Hermann, Ernst Red. *99*
 Mydlak, Maria *535* Oprac. *43, 474*
 Myśliwiec, Małgorzata *692*

Nawrocki, Stanisław Rec. *746*
 Nawrocki, Tomasz Red. *203*
 Neander, Eckhart Red. *48, 122, 143, 359*
 Niedźwiecka-Iwańczak, Natalia Red. *224, 575*
 Nitschke, Bernadetta Rec. *747, 762* Red. *235, 402*
 Nowak, Iwo Rec. *723–4, 729*
 Nowosielska, Krystyna *81*

Obracht-Prondzyński, Cezary Red. *132, 320*
 Olschowsky, Burkhard Red. *324*
 Olszewski, Henryk Red. *380*
 Olszewski, Wiesław *527*
 Opilowska, Elżbieta Joanna Red. *224, 461, 575*

- Oracki, Tadeusz 270
 Orłowski, Hubert 399, 652 Red. 49, 130, 145, 405, 459
 Osękowski, Czesław Rec. 766 Red. 484
 Osiński, Michał Rec. 740
 Ostrowska, Barbara Tł. 414
 Ostrowska, Iwona zob. Jakimowicz-Ostrowska, Iwona
 Ozdarska, Lidia Red. 412
- P**awluczuk, Włodzimierz Red. 578
 Piławski, Krzysztof Rozm. 669
 Piłat, Walenty Rec. 774
 Piontek, Sławomir Red. 550, 574
 Pocyte, Silva Red. 16–7
 Poeggel, Walter Red. 20, 343, 582
 Polak, Joanna zob. Dobrowolska-Polak, Joanna
 Popławski, Zbigniew Red. 363
 Potoczek, Andrzej Red. 296
 Powęska, Anna zob. Wolff-Powęska, Anna
 Praczyk, Małgorzata Red. 538
 Pradetto, A. Red. 536
 Prondzyński, Cezary zob. Obracht-Prondzyński, Cezary
 Prusiński, Tadeusz 608 Wybór 299
 Przegiętka, Marcin Tł. 414
 Przybyłowicz, Bożena zob. Górczyńska-Przybyłowicz, Bożena
- R**adzymiński, Rafał Rozm. 657, 668
 Rajch, Marek Tł. 527
 Rancew-Sikora, Dorota Red. 320
 Rauziński, Robert Red. 242–3
 Reinoss, Herbert Red. 449
 Rembalski, Tomasz Red. 132
 Repke, Irina 651
 Richter, Klaus Red. 360
 Rogoziński, Marcin 680 Rozm. 684
 Rojek, Józef Jacek 693 Oprac. 693
 Rola, Zygmunt Rozm. 643–4, 653, 687
 Rommerskirchen, Eva Red. 68
 Rondomańska, Zenona Red. 486
 Roose, Jochen Red. 461
 Rosicki, Remigiusz Red. 448
 Roskopf, Ralf Red. 519
 Rutowska, Maria 399–400 Rec. 759 Red. 403
 Rybicki, Hieronim Red. 351
 Rychter, Magdalena Red. 481
- S**acewicz, Karol Red. 368
 Sadowski, Andrzej 692
 Sadowski, Sławomir Red. 511
 Safronovas, Vasilij Red. 360, 525
 Salamon, Maciej Red. 248
 Salzborn, Samuel Red. 358
 Schäfer, Hermann Przedm. 68
 Schirrmeister, Karl-Günter Red. 446
- Schönobohm, Jörg 446
 Schulz, Eberhard Red. 496, 517
 Schweisfurch, Theodor Red. 20, 582
 Senft, Stanisław Red. 242–3
 Sierzputowska, Kamila Red. 511
 Sikora, Dorota zob. Rancew-Sikora, Dorota
 Skarzyński, Andrzej Red. 41, 545
 Skąpska, Grażyna Red. 581
 Skóra, Wojciech Red. 407
 Skrok, Zdzisław Rec. 760
 Sobiesiak, Joanna zob. Wańkowska-Sobiesiak, Joanna
 Söldra-Gwiżdż, Teresa Rec. 719
 Sopuch, Kazimierz Rec. 749
 Sosnowski, Adam Red. 168, 246
 Spyra, Piotr 692
 Stasienuk, Żaneta Red. 35, 418, 581
 Stelmach, Andrzej Red. 178, 196
 Sterzyńska, Joanna 11
 Stępień, Jerzy Red. 195, 296, 478
 Strauchold, Grzegorz Rec. 748 Red. 384
 Strykiewicz, Tadeusz Red. 52
 Strzelczyk, Jerzy Red. 248
 Strzelecki, Michał Red. 194
 Strzelecki, Zbigniew Red. 411
 Subocz, Elżbieta Red. 25, 390
 Suchocka, Renata Red. 268, 304, 465
 Supady, Grzegorz 695
 Szczechowiak, Monika zob. Jania-Szczechowiak, Monika
 Szczepańska, Magdalena zob. Baranowska-Szczepańska, Magdalena
 Szczepański, Marek Stanisław Red. 346, 581
 Szender, Waldemar 692
 Szmaja, Maria 642 Rec. 720, 745, 765
 Szomburg, Jan Red. 436
 Szopny, Aneta Red. 219
 Szulczyński, Zbigniew Tł. 47, 391, 512
 Szydłowska, Joanna Rec. 783
 Szyfer, Anna 642 Rec. 721, 764
 Szymańska-Jasińska, Małgorzata Red. 221
 Szymczyński, Tomasz R. Red. 178
- Ś**liwińska, Katarzyna Rec. 737
 Śrutkowski, Tomasz Oprac. 693 Red. 693
- T**alarczyk, Andrzej Red. 414 Tł. 414
 Tałasiewicz, Marek Red. 437
 Tazbir, Janusz 578 Wstęp. 177
 Tebarth, Hans-Jakob Oprac. 515
 Tobis, Sławomir Red. 191
 Tom. Rec. 713
 Tomczak, Maria 154 Red. 30, 145, 212, 403
 Tomkiewicz, Ryszard Rec. 734, 767, 770, 787
 Törne, Volker von 639
 Traba, Robert 652 Red. 324, 431
 Trościak, Cezary Oprac. 692 Red. 24, 26–8, 32, 57, 80, 90, 291, 394, 462, 491, 518, 551

Trzop, Beata Red. 452, 509
 Trzpił, Izabela Anna Rec. 710
 Tujdowski, Marcin 539
 Tureczek, Marceł 404
 Tutaj, Jerzy Red. 440

Unsere, Emil Rec. 756
 Urbaniak, Krzysztof Red. 522

Völklein, Ulrich 449

Waclawik, Beata Red. 468
 Wagińska-Marzec, Maria 539
 Wagner, H. Red. 536
 Walkowski, Maciej Red. 178
 Wallas, Tadeusz Red. 415, 522
 Wandalowski, Marcin Red. 436
 Wańkowska-Sobiesiak, Joanna 559
 Weber, Marianne 449
 Weber, Norbert H. Red. 529
 Werk, Jan-Moritz Red. 146
 Węc, Janusz Józef Rec. 775
 Węgierkiewicz, Patryk Red. 42, 444, 556
 Wiartlewska, Małgorzata Tł. 226
 Wiatr, Jerzy Józef Red. 482
 Wicherkiewicz, Tomasz 692
 Wielocha, Andrzej Red. 257
 Wilczyński, Wacław Red. 577
 Willan, Tadeusz Rec. 706, 711
 Wiśniewska, P. Rozm. 683, 685, 691
 Witaszczyk, J. Rozm. 679
 Witkowski, Janusz Oprac. 383
 Włodarczyk, Edward Red. 210, 350, 414

Włodarek, Jan Red. 576
 Woesler, Dietmar M. Red. 19
 Wojciechowska, B. Rozm. 641, 674
 Wojciechowska, Zofia Rozm. 658
 Wojciechowski, Sebastian Red. 149, 342
 Wojtas, Andrzej Red. 194
 Wojtczak, Maria Red. 146
 Wojtkowski, Julian Rec. 785
 Wolff-Powęska, Anna 671 Rec. 473 Red. 198,
 282, 284, 496, 517
 Wollenschläger, Michael Red. 526
 Wójtowicz, Andrzej Red. 271
 Wróblewski, Tadeusz Seweryn 671
 Wryk, Ryszard Red. 364

Zagórski, Stanisław Red. 177, 578
 Zagórski, Zdzisław Red. 480
 Zdancewicz, Mariola Rozm. 675
 Zepp, Jola Tł. 449
 Ziejka, Franciszek Red. 216
 Zielińska, Gabryjela Red. 102
 Zielińska, Maria Red. 428, 452, 477, 509
 Zieliński, Marek Grzegorz Red. 521
 Ziemer, Dörthe Red. 680
 Zuber, Dariusz Red. 133
 Zubowski, Piotr Red. 236
 Zwoliński, Zbigniew Red. 58

Żelazny, Walter Red. 475
 Żukowski, Arkadiusz Red. 410
 Żukowski, Marek Rec. 750
 Żytniec, Rafał 652 Oprac. 652 Rec. 735

Indeks osobowy

Indeks zawiera w układzie alfabetycznym nazwiska autorów dzieł recenzowanych. Liczby odsyłają do numerów pozycji w zrzębie głównym.

Alter, Peter 593

Bachmann, Klaus 613

Baryła, Tadeusz 623

Biskup, Marian 620

Blanke, Richard 611

Bock, Chrystian Rudolf 608

Borodziej, Włodzimierz 612

Bukiel, Małgorzata 788

Cichocka, Marta 601

Cichocki, Ryszard 599

Czubiński, Antoni 620

Doktór, Kazimierz 748

Domagała, Bożena 606, 739, 761, 774

Domke, Radosław 622

Drozd, Roman 613, 616, 633

Drozdowski, Rafał 599

Dudziak, Władysław 610

Fraćczak, Ewa 589

Giordano, Ralph 610

Hajnicz, Artur 704

Hojszyk, Wacław 623

Janusz, Grzegorz 630–1

Jasiński, Grzegorz 610, 624

Jastrzębski, Włodzimierz 603

Kaczmarek, Jerzy 595

Kijonka, Justyna 594

Konończuk, Elżbieta 610, 638

Korbel, Jan 636

Kossert, Andreas 611, 621

Kostjaszow, Jurij W. 623

Kraft, Claudia 612

Kranz, Jerzy 613

Kruk, Erwin 638

Kucharska, Jadwiga 602

Kulak, Zbigniew 620

Kurasz, Irena 604

Kwilecki, Andrzej 615, 627, 637

Lasota, Eligiusz 704

Latoszek, Marek 589

Lemańczyk, Magdalena 605

Lemberg, Hans 612

Lisiecki, Stanisław 626

Łukowski, Wojciech 611, 629, 633

Matelski, Dariusz 607

Meye, Helmuth 608

Michalak, Andrzej 748

Mierzwa, Waldemar 608, 703, 712

Mohr, Manfred *592*

Nasalska, Ewa *619*

Nawrocki, Tomasz *634*

Neander, Eckhart *776-81*

Obracht-Prondzyński, Cezary *600, 633*

Oldenberg, Friedrich Salomo *624*

Orłowski, Hubert *704*

Pawłowska, Barbara *599*

Prawin, Jakub *614*

Prusiński, Tadeusz *608, 783*

Rogall, Joachim *590*

Sadowski, Andrzej *591*

Sapatka, Albert Christoph Rudolf *608*

Skarzyński, Andrzej *757-9*

Soldra-Gwizdź, Teresa *628*

Sopuch, Kazimierz *610*

Stasieniuk, Żaneta *748*

Strauchold, Grzegorz *617*

Strzelecki, Zbigniew *589*

Szmeja, Maria *613, 632*

Szyfer, Anna *635*

Szymańska-Jasińska, Małgorzata *624*

Tittenbrun, Jacek *598*

Traba, Robert *708-9, 756*

Trosiak, Cezary *594, 788*

Urban, Thomas *590*

Weidenfeld, Werner *593*

Willan, Tadeusz *596*

Wolski, Rafał *608*

Wróbel, Piotr *591*

Ziółkowski, Marek *599*